

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVII.

V Ljubljani, junija 1900.

6. zvezek.

Binkoštna nedelja.

I. Veselje in slovesnost današnjega praznika.

In vsi so bili napoljnjeni s sv. Duhom.
Apost. dej. 2, 4.

V veliki časti so imeli sv. binkoštni praznik, ki ga danes slovesno obhajamo, že Judje, ki so se po spričevanju učenih mož vsak dan od velike noči do binkošti zbirali v svojih shodnicah in željno šteli dneve od velike noči do binkošti, rekoč: Prvi dan, drugi dan i. t. d. tako dolgo, da so prišli do današnjega petdesetega dneva, ki so ga ravno zato imenovali binkošti ali petdeseti dan. Vzrok temu je bil, ker so Judje z velikim zaželenjem pričakovali tistega imenitnega in svetega dneva, ko je bil Bog sam nekđaj z neba doli stopil in jim na gori Sinajski dal svoje zapovedi. Ravnali so kakor taki, ki težko čakajo dobrega prijatelja, ki ima priti, in štejejo dneve, kdaj bo prišel. Če so pa že Judje s takim zaželenjem pričakovali binkoštnega praznika, ko so se spominjali, da jim je bil Bog ta dan dal svoje zapovedi, o s koliko večjim zaželenjem so morali še le apostoli in prvi verniki od praznika Kristusovega vnebohoda do binkošti šteti dneve? Kolikor večji darovi so jim bili namenjeni, toliko večje je bilo veselje in zaželenje Kristusovih učencev po teh darovih. Vendar pa, preljubi! veselja apostolov se moremo tudi mi vdeleževati; zakaj ravno ta dar sv. Duha moremo tudi mi z nebes prejeti, ako hočemo, če se za prihod sv. Duha prav pripravimo, in ga želimo prejeti. Da bi se pa tudi mi danes udeleževali veselja Kristusovih učencev, naj vam nekoliko razložim, kako je zares vesel in častitljiv današnji praznik. — Ti pa, o sv. Duh, pridi in razsvetli naša srca!

Mnogoteri so vzroki, zavoljo katerik nam mora biti binkoštni praznik zares vesel in častitljiv. Prvi vzrok je:

1. ker smo današnji dan prejeli naj bolj gotovo sporočilo, da je naš Gospod Jezus Kristus res v nebesa prišel in je tam naš Srednik pri svojem Očetu. To sporočilo nam je prinesel sv. Duh, katerega je nebeški Oče v imenu Jezusovem posebno tudi zato poslal na zemljo, da je spričeval Kristusov častitljiv vnebohod. Poprej so bila nebesa zaprta, sedaj pa so po spričevanju sv. Duha odprta, in pripravljena tudi nam, ako le hočemo zvesto hoditi po Kristusovih stopinjah. Vesel in častitljiv je današnji praznik pa tudi zato,

2. ker nam oznanuje mir in prijaznost našega Boga s človeškim rodom; in sicer s tem, da so se nebesa začela družiti z zemljo, kar spričuje ogenj, ki je v podobi jezikov padel z nebes na Kristusove učence; ta ogenj je bil prijazen, ljubeznjiv, nedolžen, dobrotljiv, pokrepčevalen; ni bil škodljiv in požrešen, kakor n. pr. pri Sodomi. Ko je Bog hotel pokazati, da je bil Abelov dar njemu dopadljiv, je sam poslal ogenj z nebes, da je použil ta dar, enako je na današnji praznik padel ogenj z nebes, in je sedel na slehernega izmed vernikov, v znamenje, da je cerkev z Bogom spravljena in njemu dopadljiva. — In kakor si pozemeljski kralji in prijatelji drug drugemu v znamenje prijaznosti in ljubezni pošiljajo kakedarove, tako je tudi Bog v znamenje svoje ljubezni in prijaznosti človeškemu rodu poslal današnji praznik velik dar sv. Duha v podobi ognja ali gorečih jezikov. — Vesel in častitljiv je današnji praznik,

3. ker ravno na ta dan, ko je bila med gromom in bliskom Izraelcem dana postava strahu na gori Sinajski, ravno na ta dan — na veliki binkoštni praznik — je bila oznanjena nova postava ljubezni.

Sv. Duh sam je prišel z nebes doli, da je to postavo zapisal ne na kamenite plošče, kot v stari zavezi, ampak v srca vernikov, jih razsvetljuje z nebeško lučjo, jih vnemajoč z ognjem svoje Božje ljubezni. O predragi dar! Kako visoko so Izraelci čislali tiste kamenite plošče, na katere je bil Bog s svojim prstom sam zapisal deset zapovedij, kako skrbno so ji hranili v skrinji zaveze kot najdražji zaklad. Kako so se Izraelci čutili počeščene in izbrane pred vsemi narodi na zemlji, ker je Bog ž njimi sklenil zavezo na gori Sinajski, dasiravno je ta zaveza trdovratnim Izra-

elcem nakladala bolj težek jarem postav, in ni terjala od njih še nobene posebne popolnosti. Koliko bolj vesela je nova zaveza, ki jo je Bog na današnji dan sklenil s kristijani, boliko bolj lahka je evangelijska postava, katero je oznanil sv. Duh, ko je izlil ljubezen v človeška srca. Po pravici je mogel Kristus reči: *Moj jarem je sladak in moje breme je lahko.* Pa kako? Ali ni evangelijska postava, ali vse to, kar nam zapoveduje krščanska vera, veliko bolj popolno, kakor postava Judov? Brez dvoma. Kako pa je vendar lažje? Zato, ker ni več postava strahu, ampak postava ljubezni. Ljubezen pa stori vse lahko.

Le pogledjmo na apostole, kako je bilo mogoče, da so šli po vsem svetu, da so prehodili toliko dežel, prestali toliko truda, toliko žeje in lakote, toliko zaničevanja in preganjanja, in poslednjič grozovite muke in smrt? Kaj jih je gnalo k temu, kaj podpiralo pri vsem trpljenju? In odgovorili nam bodo s sv. apostolom Pavlom: *Ljubezen do Jezusa Kristusa nas (k vsemu temu) priganja.* (II. Kor. 5, 14.) Vprašajmo misijonarje, ki še dandanašnji gredo med divjake, postavljajo svoje življenje v nevarnost in prestajajo nepopisljivo veliko truda, pomankanja in mnogotero drugo hudo; ali pa se s pridigovanjem in spovedanjem trudijo na vso moč; vprašajmo jih, kaj jih vendar priganja k vsemu temu? In zopet nam lahko odgovorijo: »Ljubezen do Jezusa Kristusa nas priganja k vsemu temu.« Ali vprašajmo samostanske ljudi obojnega spola, kaj je bilo vzrok, da so se odpovedali svetu in njegovemu veselju, in sedaj ali spokorno živijo, ali bolnikom strežejo, ali pa se trudijo s poučevanjem mladine; in zopet nam bodo odgovorili: »Ljubezen do Jezusa Kristusa nas priganja k vsemu temu,« tista ljubezen, ki dela vse lahko in prijetno, tista ljubezen nas žene in podpira, da vse to radi in z veseljem delamo in prestajamo, in da služimo Bogu in se trudimo za blagor svojega bližnjega. In od kod pride, da dobri kristjani z gorečnostjo Bogu služijo, radi k očitni službi hodijo, radi molijo, radi prejemajo sv. zakramente? Zopet od tod, ker se čutijo gnane od Božje ljubezni. O da bi pač nas vse sv. Duh vnel z ognjem svoje božje ljubezni, o gotovo, ne pretežko, ampak lahko in prijetno bi se nam vse to zdelo, kar nam zapoveduje naša sv. vera; zato pač po pravici govori Kristus: *Moj jarem je sladak in moje breme je lahko.*

4. Vesel in častitljiv je današnji praznik tudi posebno zato, ker je ta dan bil prvič podeljen zakrament svete

birme, dasiravno po nenavadni poti, ko je namreč bil sv. Duh poslan apostolom in drugim učencem Kristusovim, ki so bili do tega dneva vsi boječi, mlačni in brez božjega razsvetljenja, in bil je sv. Duh tako poslan, da je ostal pri njih na večno, kakor ga je Kristus sam tako obljubil poslati, (Jan. 14.) in da so bili po njem potrjeni, da se niso ne le samo nič bali judovskih trinogov, ampak so se celo veselili, zavoljo Jezusovega imena trpeti preganjanje. Od tega dneva je sv. apostol Peter, ki se je poprej ustrašil dekle, začel oznanovati križanega Jezusa, in celo Judom očitati, da so umorili nedolžnega, svetega in pravičnega Jezusa — njega Sinu Božjega. Od danes naprej so bili tudi drugi Kristusovi učenci, ki so bili poprej vsi boječi in omahljivi, tolikanj vtrjeni v milosti Božji, da nikdar več niso smrtno grešili, kar nam potrjujejo besede Jezusa Kristusa, ki je nam rekel, da bo sv. Duh vedno pri njih ostal, kar je mogoče le pri takih, ki smrtno ne grešijo.

5. Vesel in častitljiv je današnji praznik, ker je bil danes sv. cerkvi podeljen večji dar, kakor se le misliti ali primerjati more s kakim drugim darom: podeljen je namreč sv. cerkvi sam s v. D u h, tretja oseba v sveti Trojici, tako da pride, kakor Jezus Kristus pri sv. obhajilu, v človeška srca, da jih posvečuje in vnema z ognjem svoje Božje ljubezni. Pa ne le sam sv. Duh, ampak tudi Bog Oče in Bog Sin prideta prebivat v tacega človeka srce, ker se namreč tri Božje osebe ne morejo ločiti ena od druge, in kjer je ena, tja prideta tudi drugi dve osebi, kakor Jezus Kristus sam zatrjuje v današnjem sv. evangeliju, rekoč: *Ako me kdo ljubi (namreč s pomočjo milosti sv. Duha, ki v njem prebiva), bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala.* (Jan. 14, 23.) Na današnji praznik smo torej z nebes prejeli ne le samo darove, ali milosti božje ljubezni, razsvetljenja in drugih čednosti, ampak Boga samega, delivca nebeških darov, studenec božjih milosti, ne le sad, ampak drevo samo. Od zdaj naprej so duše pravičnih in zvestih Kristusovih služabnikov živi tempelj božji, in njih srca tako rekoč sedež presv. Trojice.

Mi pa, dragi kristijani, moramo pripraviti sv. Duhu svoja srca za njegov prihod po zgledu apostolov in Kristusovih učencev. Pospravimo iz svojega srca vse, karkoli bi utegnilo zadrževati njegov prihod v naše srce, t. j. greh, ker greh je največji zadržek;

zakaj v grešni duši sv. Duh ne more prebivati. Ozaljšajmo svoje srce s svetimi sklepi, Bogu naprej zvestejše služiti. Kličimo ga po zgledu apostolov, drugih učencev in preblazene Device Marije, rekoč: *O pridi, sv. Duh! in napolni naša srca z ognjem svoje ljubezni!* Amen. J. Kerčon.

2. Liturgična pridiga.

In so bili napolnjeni vsi s svetim Duhom.
Dj. ap. 2, 4.

Binkošti spadajo v vrsto treh poglavitnih ali središčnih praznikov sv. katoliške cerkve. Praznovali so ga, kakor velikonoč, predpodobno že Izraelci. Bil jim je zahvalni praznik žetve, ko so prvine poljskih pridelkov prinašali Bogu v zahvalni dar. Bil je pa tudi spominski dan na desetere zapovedi, dane petdeseti dan po izhodu iz Egipta Izraelcem. Mi katoliški kristijani pa praznujemo binkoštno praznike v spomin in čast tretji božji osebi, sv. Duhu. Praznujejo se binkošti pač že od apostolskih časov v sv. cerkvi, imajo svoj pripravljavni postni dan, sedaj še dva zapovedana praznika in osmino. Reči pa se sme, da imamo v katoliški cerkvi od tistega petdesetega dne po vstajenju Gospodovem vedno in vsak dan binkošti, ker sv. Duh izvršuje in dokončuje delo našega zveličanja. V Jeruzalemu se je takrat zasvital ta praznik, konec njegov hode skupen s koncem sveta.

Sv. cerkev je zložila kaj lepo s v. mašo v čast sv. Duhu za današnjo nedeljo. O njeni lepoti vas želim prepričati v naslednji razlagi.

Ti pa, sv. Duh, pridi, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!

1. V h o d v sv. mašo ima v sebi značilne besede iz bukev modrosti (1. 7): »Gospodov duh napolnuje vesoljni svet, aleluja, in njemu, ki vse obsega, znan je vsaki glas, aleluja.« S temi besedami časti cerkev sv. Duha, kot vsegamočnega, povsod priučočega, vsevednega Boga. Zato kliče nadalje s psalmistom Njega na pomoč zoper vse sovražnike; On, vsemogočni Bog, jih vselej premaga. Sv. Janez Zlatoust nas pa vsled tega pozivlje, naj današnji praznik slavimo in veselo občudujoč hvalimo Gospoda.

2. Z b i r n a m o l i t e v je tista vam kolikor toliko znana: »Bog, kateri si današnji dan srca svojih vernih učil po razsvit-

ljenju sv. Duha, dodeli nam v ravno tem duhu pravo umeti, in se njegove tolažbe vselej veseliti. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, kateri s taboj živi in kraljuje v edinosti ravno tistega sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj.« Ta praznična molitev se moli ne samo pri današnji sv. maši, ampak vselej, kadar si prav posebno želimo pomoči sv. Duha, n. pr. pred misijonom, pred duhovnimi vajami, pri sprejetju v ta ali oni red, v začetku šolskega leta. Tolažnik sv. Duh naj bi nas, kakor nekdanje apostole, učil, kar je pravo, in naša srca navdajal in razveseljeval z nebeško tolažbo.

3. Berilo je vzeto iz dejanja apostolov, kjer nam sveti Lukež natanko popisuje prvih krščanskih binkoštij poglavitni dogodek.

Ko so bili petdeseti dan po Jezusovem vstajenju zbrani vsi apostoli, vsi učenci, vsa nova krščanska cerkev na Sijonski gori, kjer so se po vnebohodu Gospodovem z molitvijo in svetim premišljevanjem pripravljali na prihod obljubljenega sv. Duha ter v tem času izvolili tudi sv. Matija na mesto Juda Iškarjota, vstal je nanagloma velik šum in je napolnil vso hišo, kjer so bili zbrani. In spustil se je z neba žareč plamen in se je v podobi gorečih jezikov vsedel na slehernega izmed zbranih. Sv. Duh je prišel v podobi piša, da bi s tem naznanil svojo nevidno, pa vendar mogočno delavnost, prišel je v podobi jezikov, plamenu podobnih, v znamenje, da imajo apostoli postati služabniki besede, učeniki ljudstev, da so poslani notranje človekovo po moči svetega Duha tako očiščevati, ogrevati in razsvitljevati, kakor ogenj telesno reč očisti, ogreje in razsvetli.

In so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom. Sedaj se je dopolnila Jezusova obljuba, sedaj so apostoli prejeli *Duha resnice* in *ljubezni*, *Duha preropenja*. (Jan. 16, 13. Rim. 5, 5. Jan. 3, 5.) Sveti Duh je vse »napolnil«, to je, kakor razklada sv. Leon, oni se niso samo njega vdeležili, kakor poprej (v veri, v krstu, v oblasti grehe odpustčati), ampak so ga prejeli v polnosti, v preobilni meri, tako, da se je njegovo razsvetljenje in posvečenje kazalo nad njimi prav čudovito tudi po zunanje. Prejeli so razen daru ljubezni božje tudi še izredne darove. Med temi je bil dar jezikov, da so začeli govoriti mnogotere jezike, kateri so jim bili popolnoma neznan, in katerih se niso nikdar učili. Tako se je spolnovalo, kar smo slišali našega Gospoda prerokovati pred vnebohodom: *kateri verujejo, bodo nove* (to je njim popolnoma neznan, tuje) *jezike*

govorili. (Mark. 16, 17.) S tem je bilo očitno naznanjeno, da se imajo zediniti vsa ljudstva v eno ljudstvo božje, v eno krščansko cerkev, naznanjeno je bilo, da je sveti evangelij in Kristusova cerkev za vse narode najrazličnejših jezikov, t. j. da je katoliška ali vesoljna. Govoril je tedaj vsakdo v tem jeziku, kakor mu je bilo podeljeno od sv. Duha. Podeljeni so jim bili seveda jeziki, kakor so jih potrebovali oznanovaje sv. vero. Iz cerkvene zgodovine vemo, da je Bog tudi v poznejših časih nekaterim svetnikom podelil za posamezne slučaje dar jezikov n. pr. Frančišku Ksaveriju, sv. Antonu Padovanskemu, sv. Vincenciju Fereriju.

Binkoštni praznik je bilo silno Judov z vseh strani v Jeruzalemu. Ko zaslišijo šum tistega piša na Sijonski gori, privré množica vkupaj in vsi zavzeti poslušajo apostole govoriti vsak v tistem jeziku, katerega je govoril on v svoji pokrajini. Vedoč, da so apostoli Galilejci, niso se mogli dovolj načuditi tej nenavadni spremenbi. Občudovali so pa Judje in spreobrnjeni neverniki skrivnosti božjega kraljestva, katere so bile v stari zavezi naznanjene v predpodobah, v novi zavezi pa vresničene v Jezusu Kristusu, Sinu božjem, ki se je včlovečil, trpel, od mrtvih vstal, cerkev ustanovil, podelil jej zveličanske milosti, šel v nebesa in z Očetom poslal sv. Duha.

4. Za berilom uvrščeni v mesni spev se obrača s psalmistom k Bogu, naj pošlje sv. Duha, da prenovi obličje zemlje. Zatam pa se klečé prosi sv. Duha tako-le: »Pridi sv. Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!« Tej prošnji, sledi cerkvena pesem, n a s l e d n j i c a, zložena v čast sv. Duhu, katera se pred imenitnimi opravili tudi sicer večkrat moli ali poje ali pa njej podobna z začetnimi besedami: »Pridi stvarnik sv. Duh!« Začne se ta pesem tako-le: Pridi sv. Duh, in pošlji iz nebes žarek svoje luči! Pridi oče ubogih, pridi delivec darov, pridi luč naših src! Tolažnik najboljši, sladki gost in krepilo naše duše. Nadaljuje se s hvalnimi besedami v čast sv. Duhu, brez čegar luči in milosti je v človeku temno in mrzlo. Sv. cerkev prosi potem, naj sv. Duh omije, kar je nečednega, naj poživi, kar je suhega, naj zaceli kar je ranjenega, naj spravi vse na pravo pot. Na zadnje takole prosi sv. Duha: »Daj svojim vernikom, v Te zaupajočim, sedem svetih darov! Daj zasluženje čednosti; daj zveličansk konec; daj večno veselje!«

Kdor je zložil to cerkveno pesem, bil mu je pač učenik — sv. Duh. V malo besedah je izrazil toliko srčnih čuvstev, svetih

željâ! Ta pesem je hkrati silno pobožna prošnja, v kateri se opeva skrivnostno in blažilno delovanje sv. Duha, pa so tudi našete vmes nadloge in težave našega zemeljskega potovanja. Hrepenenje po sv. Duhu je izraženo s štirikratnim »pridi«, srčna prošnja pa se ponavlja s štirikratnim »daj«!

5. Sv. evangelij nam sporoča zopet odlomek iz Jezusovega nagovora po zadnji večerji, kjer Gospod povdarja zlasti ljubezen božjo, katera se razodeva v dejanju ter jo poplačata Oče in Sin z milostjo Tolažnika in Učenika sv. Duha. V nadaljnih besedah Gospod tolaži apostole z nebeškim mirom ter jim kaže na lastni zgled, kako treba spolnovati voljo božjo. Z vsem tem pa jih potrjuje v veri ter spodbuja k stanovitnosti, da ostanejo neustrašeni tudi potem, ko se telesno loči od njih.

6. Vrstica pred darovanjem je obrnjena na Boga, da bi utrdil v nas po sv. Duhu to, kar je začel po svojem Edinorojenem, da bi torej utrdil v nas ljubezen božjo.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi Bog posvetil naše darove ter očistil naša srca po razsvetljenju sv. Duha. Zares ako hočemo, da bodo naši darovi, da bo božja služba nam v večno zveličanje, prihajamo k njej s čistim ali vsaj skesanim srcem.

8. Obhajilna vrsta je zložena iz današnjega berila, ter ponovi glavni dogodek današnjega praznika — prihod svetega Duha ter čudovito spremembo apostolov vsled milosti, vsled darov sv. Duha.

9. V poobhajilni molitvi pa prosimo s sv. cerkvijo, da bi sv. Duh očistil naša srca in s svojo milostjo storil rodovitna, sadunosna, za večno zveličanje. Sadove sv. Duha ima našete sv. Pavel v l. do Gal. (5, 22, 23.)

Kristijani! Današnji praznik in današnja s v. maša nas živo spominjata, da je naš Gospod spolnil na današnjo nedeljo ob 9. dopoldne svojo obljubo, dano apostolom po zadnji večerji: *Jaz bom Očeta prosil, in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj.* (Jan. 14, 16.) Ta duh Kristusov ostane torej do konca sveta pri ljudeh v krščanski katoliški cerkvi, katera ima v današnjem prazniku svoj začetek. Ta duh Kristusov ude sv. cerkve še sedaj vedno prenavlja, razsvetljuje, utrjuje, posvečuje, kakor tiste dni apostole. In da se to zgodi tudi v naših dušah, združujmo po zgledu apostolov in prvih kristijanov živo vero v Jezusa

Kristusa s stanovitno ljubeznijo. Potem nam bodo binkoštni prazniki nekak predokus večnih binkošti v nebesih, ko bomo popolnoma in za vselej zedinjeni z Bogom Očetom, Sinom in sv. Duhom Boga gledali in živili *od obličja v obličje*. (I. Kor. 13, 12.) Amen.

V. Bernik.

Binkoštni pondeljek.

I. Priprava za pobožnost Jezusovega Srca.

Bog jesvet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Jan. 3, 16.

Ne poznam prijetnejše vrste v celem sv. pismu, da bi oživila mrzlo človeško srce; ne najdem lepše besede od te, katero je Jezus po današnjem sv. evangeliji dejal Nikodemu, rekoč: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje*. (Jan. 3, 16.) Oj presladke Jezusove besede! ako one tvojega srca, o kristjan! ne oblijejo z nebeško radostjo, ne oživijo v tebi goreče ljubezni k Bogu, moraš biti vekomaj mrtev. Kaj pa Bog tirja od tebe za svojo neskončno ljubezen? Ne zahteva od tebe kaj nemogočega, ne tirja, da moraš dati vbogajme velike svote ali celo svoje premoženje, pač pa nekaj zahteva, in to je: vera, živa vera združena z ljubeznijo. Sv. apostol Pavel pravi v listu do Galačanov: (5, 6.) *V Kristusu Jezusu nič ne velja, ne obreza, ne neobreza, ampak vera, katera dela po ljubezni*. Bodi si da je bil kdo pred krstom jud ali pagan, ali je otrok krščanskih starišev, v krščanstvu nimajo zunanje zadeve nobene veljavnosti, edino to ima pravo veljavo pri Bogu, da verujemo in svojo vero v ljubezni razodevamo. To pa je tudi najlepša priprava za pobožnost, ki jo obhajamo ta mesec v čast Jezusovemu presv. Srcu. O tem danes nekoliko več. Začnimo v imenu presv. Srca Jezusovega.

Berilo, ki ste ga danes slišali, dragi v Kristusu, nas spominja na veseli dogodek, ko je sv. Peter, poglavar svete katoliške cerkve, v dejanju pokazal nauk, da je Jezus Kristus za to prišel na svet, da je odrešil človeški rod, vse ljudi brez razločka narodov,

da v njegovem Imenu dobivajo odpuščanje grehov vsi, kateri vanj verujejo. (Dej. ap. 10, 43.) Apostolsko dejanje nam pripoveduje, da je sv. Peter krstil Kornelija in več družih; sprejel jih je torej v sveto cerkev, dasi so bili prej pagani in ne judje. Tako je sveti Peter v dejanju pokazal, da je Jezus Kristus odrešenik tudi nevernikov. Vsaj nas na to spominjajo tudi besede današnjega svetega evangelija, ko pravi Jezus Kristus sam: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* (Jan. 3, 16.) Vere, žive vere je treba, ako hočemo, da se ne bomo pogubili, temuč imeli večno življenje. Znale so vam, dragi kristjani, besede Jezusove: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 16.) Glejte, dragi poslušalci, mi smo prejeli sv. krst, krščeni smo, verujemo tudi, ali pa bomo zveličani? To je odvisno od naše vere; ako je naša vera živa, taka vera, ki po ljubezni dela, smemo trdno upati, da bomo prejeli krono zveličanja. Kako srečni smo, dragi v Kristusu, da smo prejeli milost svete vere! Da bomo hvaležni za to milost, skrbimo, da bomo živeli po sv. veri.

Koliko ljudi živi po širnem svetu, katerim še ni zasvetila luč sv. vere! Molimo za te nesrečne ljudi, molimo v čast svetemu Duhu, naj jih razsvetluje, naj jim pa tudi nagne voljo, da bodo storili, kakor bodo spoznali, da Bog tirja od njih. Vsaj to je tudi za nas potrebno. Ni dovolj le verovati, le vedeti, kaj Bog od nas zahteva, ne, to je premalo. Ali ni to velika hudobija, da človek, kristijan, poučen v resnicah sv. vere, ne živi tako, kakor ga uči sv. cerkev, ne spolnuje zapovedi božjih! Gotovo je tako ravnanje hujše, kakor življenje nevernikov, ki sicer ne vedo onih resnic svete vere, vendar pa živé po povelju svojega razuma, po natorni postavi. Kristjan pa, ki vé, koliko dobrot je prejel s sv. vero kristjan naj bi pa ravnal proti svoji vesti, proti sv. veri! Zares velika nehvaležnost, ostudna hudobija, tako življenje ni po sveti veri, to ni živa vera. Mi verujemo; zahvalimo Boga za milost sv. vere. Spomnimo se besed Jezusa Kristusa Gospoda Našega, ki pravi v današnjem sv. evangeliju: *Kdor (pa) ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v imé edinorojenega Sinú Božjega.* (Jan. 3, 18.) Mi verujemo, toda skrbimo, da nam milost sv. vere ne bo še v hujšo sodbo, skrbimo, da naša vera ne bo mrtva. *Kakor je (namreč) telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva,* pravi sv. ap. Jakob (2, 26.) Pravo versko življenje se kaže v

dobrih delih, v spolnovanju zapovedi; tako uči tudi sv. Pavel (pr. I. Kor. 7, 19.)

Ljudje, ki se ne menijo za sv. vero, jo zametujejo, zasramujejo, pa tudi taki ljudje, ki ne marajo živeti po sv. veri, taki ljubijo temó bolj, kot luč, ne marajo za ljubezen Kristusovo, ampak se vdajajo vabljenju svojega slabega nagnenja, hudobnega sveta in satana. *To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo, kot luč; zakaj njih dela so bila huda.* (Jan. 3, 19.) Naš Odrešenik je prišel na svet zato, da bi odrešil nas vse brez izjeme, skrbimo torej tudi vsi, brez izjeme, da bomo živeli po naukih sv. vere, da bomo dobro delali in si s tem zaslužili nebesa. Jezus pravi: (Mat. 19, 17.) *Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi.* Največja zapoved je pa zapoved »ljubezni.« Sv. evangelist Janez pravi v I. listu (4, 8): *Kdor ne ljubi, Boga ne pozna, zakaj Bog je ljubezen, res, Bog je ljubezen, in kaj hočemo, kakor ljubiti to neskončno ljubezen. Glejte, dragi v Kristusu! znamenje in sedež ljubezni je srce. Znano nam je pa srce, najljubeznivejše Srce, pa ne le znamenje ljubezni, ampak Srce, ki nas je ljubilo in nas še neprenehoma ljubi z neskončno ljubeznijo. Ljubimo to Srce, presveto Srce Jezusovo; opravljajmo njemu v čast gorečo pobožnost zlasti v tem mesecu. Da se bomo pa nekako pripravili na to pobožnost, potrebne so zlasti tri reči, te so, prvič: proč z grehom, drugič: premagujmo se, tretjič: spolnujmo natanko dolžnosti svojega stanu.*

Prvo je tedaj, da odpravimo greh. Pa kako bi bilo tudi mogoče, da bi kristjan, kristjana, ki želi častiti presveto Srce Jezusovo, da bi ne sovražil, sovražila greha. Vsaj greh je bil kriv neizmerne trpljenja, greh je bil kriv smrti našega Gospoda Izveličarja. Torej ta trden sklep storimo vže danes: ne grešiti, zlasti pa v tem mesecu ne grešiti.

Bojujmo se proti grehu in zlasti proti tistemu grehu, kateremu smo najbolj vdani; to že vsak sam za se najbolj vé, v kateri greh največkrat pada; zoper ta greh torej vojskovati se, to naj bo trden sklep v čast presvetemu Srcu Jezusovemu, iz ljubezni do njegove neskončne ljubezni. Da se bomo pa vspešneje vstavljali grehu, premagujmo se. Le pomislite, dragi v Kristusu, gotovo bo marsikdo spoznal, da je vzrok največ grehov, katere stori, zlasti jeza, nepotrpežljivost. Torej premagujmo se, sklenimo potrpeti v čast in iz ljubezni do presvetega Srca Jezusovega. Vsaj v tem božjem Srcu bomo dobili tudi moči proti nepotrpežljivosti,

od tega presvetega Srca se bomo učili krotkosti, vsaj nas uči naš Izveličar: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* (Mat. 11, 29.) Da bomo pa lažje potrpeali, spomnimo se na nebesa. Rad vam verjamem, dragi v Kristusu, da imate veliko trpeti, toda spomnite se, da to trpljenje traja le nekaj časa in da bo plačilo v nebesih toliko večje, čim večje je trpljenje, samo še v neskončno večji meri, po besedah sv. Pavla, ki pravi: *Menim (namreč), da se trpljenje sedanjega časa ne da primeriti prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rim. 8, 18.). Spomin na nebesa naj nas potrjuje v trpljenju, pa tudi spomin na trpljenje Jezusovo. Glejte, to Srce je prestalo toliko bolečin. Je-li bilo potrebno, da je Jezus toliko trpel? Ne, nikakor ne. Iz čiste ljubezni do nas je človek postal, pa tudi ko je hotel s trpljenjem nas odrešiti, pač ni bilo potrebno, da je toliko trpel naš Izveličar, mili Jezus: ena sama solza bi bila zadostovala za rešenje celega človeštva; toda Jezus je hotel trpeti, srce Jezusovo je trpelo neizmerne bridkosti: in vse to iz ljubezni do nas. Kje je torej človek, kje kristjan, ki bi ga ne ganila ta neskončna Ljubezen! Potrpite torej in to zlasti v spolnovanju svojih dolžnosti.

Premislimo, dragi v Kristusu, da živimo na tem svetu le nekaj časa, in to le edino v ta namen, da si zaslužimo nebesa; to pa moremo doseči z dobrimi deli. Zdaj pa prevdarite, dragi kristjani, da večino svojega življenja priživite v spolnovanju dolžnosti svojega stanu. Koliko dobrih del, koliko zasluženja za nebesa! Vsaj nas uči sv. vera, da je vsako najmanjše dobro delo zaslužno za nebesa. Torej, mladeniči, dekleta, spoštujte stariše, stariši spolnujte svoje dolžnosti; vsi spolnujte natanko dolžnosti svojega stanu: to bo najboljša priprava za pobožnost v čast presvetemu Srcu Jezusovemu. Spolnujte dolžnosti iz ljubezni do Jezusa, ki je za nas pretil Svojo predrago kri, ki pa hoče tudi iz ljubezni do nas prebivati med nami. Sveta vera nas uči, da je Jezus Kristus tukaj v najsvetejšem zakramentu pričujoč, tukaj on prebiva v cerkvi, v tabernaklu. Pomislimo, dragi v Kristusu, gotovo je potrebno, da se spodobno vedemo, če pridemo v kako hišo, če prav ne posebno imenitno.

Ali ni torej velika nespoštljivost, pa tudi nehvaležnost in zaničevanje, ko bi se v hiši božji, kjer prebiva kralj kraljev, Gospod nebes in zemlje, ko bi se tukaj v cerkvi slabo obnašali? Torej storimo v čast presvetemu Srcu Jezusovemu ta trden sklep: obnašati se v cerkvi spodobno, spoštljivo. Vera, živa vera naj nas

prešinja pri vseh naših dejanjih, na vsakem kraju, zlasti pa še v cerkvi. Vera in življenje po sv. veri, to nam bo zagotovilo krono večnega zveličanja.

Sv. pismo nam pripoveduje, da je Elizabeta blagrovala Mater Božjo z besedami (Luk. 1, 45): *Blagor ti, ki si verovala. Zares srečna Brezmadežna Devica Marija zaradi trdne vere! Pa ta vera je bila tudi živa; ta vera se je kazala v ljubezni, v spolnovanju zapovedi, besede božje. Znano vam je, dragi v Kristusu, kaj je dejal naš Izveličar takrat, ko je blagrovala neka žena njegovo mater, rekel je: (Luk. 11, 28.) Veliko bolj blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in jo ohranijo. To je storila blažena Devica Marija; spolnovala je božjo besedo iz ljubezni do Boga, iz ljubezni do presv. Srca Jezusovega. Brezmadežna Devica naj nam bo torej vzgled pobožnosti do presvetega Srca Jezusovega. Še nek drug vzgled posebne ljubezni je sv. Jožef; tudi on, vzgled in varuh častilcev presv. Srca Jezusovega, naj prosi za nas! Amen.*

J. Gnidovec.

2. Liturgična pridiga.

Slišali so jih govoriti mnoge jezike in
Boga poveličevati. Dj. ap. 10, 46.

Božje neskončne modrosti ne more nobeno človeško bitje razumeti; le globoko občudovati moremo božjo modrost v njenih posameznih prikaznih. Dolžnost naša pa je vsled tega »Boga poveličevati« po zgledu prvih kristijanov. K temu nas posebno priganjajo b i n k o š t n i p r a z n i k i. Praznujemo jih v takem letnem času, da nas že narava spominja, kako je sv. Duh spremenil človeštvo in kako še sedaj deluje v duši posameznega kristijana, ako pride vanjo. Po blagodejnem solnčnem vplivu se razvijajo naglo rastline in cvetlice, ozelené in se razcvetó, da bi jeseni donesle svoj sad. Drevje je sedaj vse v listju, travniki so gosto nasejani s cvetlicami, že se kažejo na nekaterih rastlinah zgodnji sadovi. Gorkota prešinja vse stvarstvo, čistejši je zrak, vso naravo je božja neskončna modrost in vsemogočnost priklicala iz zimskega spanja ter jo oblekla najlepše.

Tako so se razvijali in zoreli o prvih binkoštih na apostolih cvetovi krščanstva in sadovi sv. Duha. Med vsemi narodi, kamor so apostoli in njih nasledniki zanesli sv. evangelij, razširjala se je prava krščanska omika in začelo krščansko нравno življenje, živ-

ljenje po veri Jezusa Kristusa. Gorčično seme evangeljsko je zrastle v košato drevo, na katerem je v teku stoletij dozorelo na milijone sadežev. V temi in v smrtni senci (Luk. 1, 79.) je sedelo človeštvo poprej, Duh božji pa je prenovil in obnovil obličje zemlje. (Ps. 103, 30.)

Podobno se še sedaj razodeva delovanje sv. Duha v posameznih vernikih. Razsvetli jim um, ogreje jim srce, nagne njih voljo k dobrim delom ter spremeni njih dušo v rodoviten vrt, poln ljubeznivih čednostij, obdarovanih z nadnaravnim zaslužnjem. Dobrih del in lepih čednosti pa si more katoliški kristijan z milostjo sv. Duha največ nabrati in navzeti ob Gospodovih dneh.

O binkoštih nam sv. cerkev, kakor o veliki noči, vелеva dva dni zaporedoma praznovati, to je od hlapčevskih del odnehati, grešnemu razveseljevanju se izogibati, vdeležiti se božje službe in tako »Boga poveličevati«. Zbrali ste se, verni kristijani, zopet v obilnem številu k očitni božji službi. Da bi vam bilo to bolj zaslužno, pomagati vam hočem s tem, da vam razložim posebne molitve in vrstice današnje sv. maše, to pa v čast tretji božji osebi, sv. Duhu.

1. Vhod v sv. mašo današnjega praznika govori po ps. 80: »Živil jih je s pšenično maščobo, aleluja, in z medom skale jih je nasitoval, aleluja, aleluja.« V starih časih krščanskih je bila namreč navada, da so novokrščencem podali precej tudi sveto obhajilo in potem neko zmes od mleka in medu v znamenje, da so po svetem krstu prišli v pravo, obljubljeno deželo, po kateri se cedi med in mleko. Pomniti je pri tem treba, da so binkoštno soboto, kakor velikonočno soboto, krščevali tiste, ki so jih poprej dolgo časa pripravljali na sprejem v sv. katoliško cerkev. Otdod so današnji praznik take pristopne besede v sveto mašo. Zato jih sv. cerkev pozivlje z začetnimi besedami tega psalma, naj se veselē v Bogu ter očitno svojo radost dajo na znanje.

2. Zbirna molitev se glasi: »Bog, ki si svojim apostolom dal sv. Duha, dodeli svojemu ljudstvu vspeh pobožne prošnje, da tistim, katerim si dal vero, podariš tudi mir.« Opiraje se na prihod sv. Duha nad apostole, prosimo tu s sveto cerkvijo, da bi v naših vernih srcih kraljeval mir božji. Kaj je pač boljšega za vernega kristijana, kakor blaženi mir, milost in ljubezen božja? Zato je Jezus Kristus tolikrat voščil mir svojim apostolom, in za njim sveti Pavel v svojih listih zopet in zopet svojim vernikom vošči mir. Po teh svetih zgledih nam tudi naši škofje v svojih pastirskih

listih vselej voščijo mir in milost božjo. Izraženo je pa v tej molitvi tudi določno, da sta sveta vera in blaženi mir darova in sadova božje neskončne ljubezni, ter da je sveta vera podlaga dušnemu miru.

3. Berilo današnje sv. maše je vzeto iz dejanja apostolov in sicer prav iz onega oddelka, kakor na velikonočni ponedeljek. Prvi dve vrsti sta celó ponovljeni iz konca tistega berila. To je namreč sklep govora, katerega je imel sv. Peter v hiši neverskega stotnika Kornelija. Bog je Kornelija in sv. Petra poučil v prikazni, da tudi neverniki — in ne samo judje — morejo takoj vstopiti v Kristusovo cerkev. Sveti Peter, ki je v Kornelijevi hiši prvikrat oznanoval Jezusa Križanega nevernikom, rekel je, da je Bog pripravljen zavoljo Jezusovega zasluženja odpustiti vse hudobije in se grehov, ako se jih resnično kesajo, nič več ne spominjati. Gospod Jezus Kristus je ukazal apostolom oznanovati sv. evangelij najpoprej judovskemu ljudstvu, drugim narodom še-le po vstajenju. Vsi pa morejo dobiti odpuščenje grehov, kateri vanj verujejo, to je kakor taisti apostol naroča drugje (Dej. ap. 3, 19. in 5, 31.), kateri s svojo vero združujejo spokorno, krščansko življenje, ali ljubezen, katera se skazuje v kesanju in v pokori, v sv. življenju.

Tedaj pa, ko je Peter še govoril, padel je sv. Duh nad vse, kateri so ga poslušali v hiši Kornelijevi. Kako je to umeti? To je bila pripravljavna milost k sv. krstu, ki je že med pridigo ali govorom sv. Petra obudila pokoro in vero v stotniku in njegovih domačih. Pokazala se je vidno in čudovito v milostnih dneh. Bog je tukaj izvolil nenavadno pot, da so bili ljudje napolnjeni s svetim Duhom že pred krstom. To pa zato, ker je bil Kornelij prvi izmed nevernikov poklican v Jezusovo cerkev in da bi pričujoči kristijani iz judov spoznali, da morejo neverniki naravnost — ne še-le po obrezi in Mojzesovi postavi — sprejeti biti v cerkev božjo.

Kornelij je bil višji vojščak, stotnik, toda to ga ni zadrževalo, obrniti se k Bogu, ga moliti in opravljati dobra dela. Koliko pa je dandanašnji kristijanov, kateri menijo, da jih njihov stan ovira v spolnovanju verskih dolžnostij, ter opravičuje, ko jih brezbrizno zanemarjajo! Ker je bil Kornelij pobožen in poln ljubezni do bližnjega, podelil mu je Bog največjo dobroto, da je namreč spoznal krščanske resnice ter bil čudovito vpeljan v Kristusovo cerkev.

Na čudovit način so prejeli neverniki po Petrovi pridigi posebno milost daru jezikov, kakor binškošno nedeljo apostoli. Zato je lahko umeti, da so se jim pokristijanjeni judje čudili, ko so

jih slišali poveličevati edino pravega Boga. Apostol jih ukaže takoj krstiti, ker so imeli že pripravljavno milost.

4. Vmesni spev pravi po včerajšnjem berilu: »Govorili so apostoli v mnogoterih jezikih velika dela božja.« Potem pa mašnik zopet klečé prosi sv. Duha, kakor binkoštno nedeljo, naj pride v naša srca s svojim nebeškim ognjem. Temu sledi cerkvena pesem v čast sv. Duhu, včeraj vam pojasnjena.

5. Sv. evangelij govori o neskončni božji ljubezni, katera se je razodela najbolj v tem, da se je Bog Sin včlovečil, pa ne samo, da nas pouči o verskih resnicah, ampak, da nas odreši, in sicer na najsilovitejši način, greha in večnega pogubljenja. Vkljub temu pa se ne bodo zveličali tisti, kateri zametujejo nebeško luč, luč sveta, Kristusa, in ljubijo bolj temo, bolj greh in posvetne sladnosti. Sv. Duh je sicer prišel nad ljudi kot razsvetljujoča in ogrevajoča luč, vendar pa se trdovratni grešnik umika njegovi blagodejni milosti, ker lažnjivi satan zmaguje v njem, kazaje mu, da je spolnovanje božje volje pretežavno. Kdor pa ljubi resnico in se resnično želi zveličati, oklene se z največjim veseljem božje milosti, želeč vedno spoznati nebeške nauke v svetlobi prave luči ter si nabrati tudi vedno več dobrih del. Prvi prihod Jezusov na zemljo je bil milosten, drugi bo presojevalen in odločilen med dobrimi in hudobnimi. Kristijani! Živimo tako po naukih in zgledih našega Zveličarja in prvih kristijanov, da nas drugi prihod njegov razveseli, ko bomo za vse veke posedli tisto kraljestvo, katero je pravičnim »pripravljeno od začetka sveta«. (Mat. 25, 34.)

6. Vrstica pred darovanjem je posneta po psalmu 17. in se glasi: »Gospod je gromel z neba, in Najvišji se je glasil in prikazali so se studenci.« Te besede se v današnji sv. maši ozirajo na božjo vsemogočnost, vsled katere ima krstna voda prerodilno moč, da iz nevernikov in judov napravlja kristijane, otroke nebeškega Očeta in dediče nebeškega kraljestva. To dejanje pa je dejanje sv. Duha, ki človeku podeli posvečujočo milost božjo ter ga stori sposobnega, da so njegova dobra dela zaslužna za nebesa.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi Gospod posvetil te naše darove ter nas same posvetil v svoj večni dar. Zares, vse, kar smo in kar imamo, vse je le dobrote božje dar. Zato pa tudi delujmo na to, da mi same sebe Bogu tako rekoč vrnemo kot dar, seveda le po božji milosti posvečeni dar — za vse veke posvečeni in v sv. nebesa sprejeti dar.

8. Obhajilna vrstica je sprejeta iz obljube Jezusove po zadnji večerji: »Sv. Duh vas bo učil vse, karkoli sem vam rekel.« To se pravi: Sv. Duh bo apostole navdihoval in poučeval v notranjem, da bodo Jezusove nauke lažje umeli in razločnejše drugim oznanovali.

9. V poobhajilni molitvi pa prosi sveta cerkev v imenu vernega ljudstva, da bi mu Bog stal na strani ter ga po moči svetih skrivnostij branil pred vsemi sovražniki.

Kristijani! Kakor se pravo krščanstvo po znamenji kaže v veri, upanju in ljubezni, tako nas trojni poglavitni prazniki v katoliški cerkvi spodbujajo k trem božjim čednostim. Božič je praznik vere, ker se je Bog Oče razodel po svojem Sinu Jezusu Kristusu ter tako vzbudil krščansko vero. Velika noč je praznik krščanskega upanja, ker je od mrtvih vstali Zveličar naše upanje častitljivega vstajenja. Binkošti pa so praznik krščanske ljubezni, kakor nas tega živo spominja dogodek prvih binkošti v Jeruzalemu in potem tudi molitve pri sveti maši, kakor ste se prepričali včeraj in danes; vse diše ognjeno ljubezen sv. Duha. Ti pa, Tolažnik sv. Duh, napolni tudi naša srca z ognjem tiste ljubezni, katera po besedi apostolovi (I. Kor. 13, 8.) »nikoli ne mine!« Amen.

V. Bernik.

Praznik presvete Trojice.

I. Zakaj se pokrižujemo?

Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Mat. 28, 19.

Danes je praznik presvete Trojice, to je praznik vseh treh božjih oseb skupaj: Očeta, ki je sam od sebe od vekomaj, Sina, ki je rojen od Očeta od vekomaj, sv. Duha, ki izhaja zajedno od Očeta in Sina od vekomaj. Očetu se prilastujejo posebno dela vsemogočnosti, ker je on vir vsega življenja, od njega je rojen Sin, od njega izhaja sv. Duh, on je vse, ker je iz nič vstvaril, zato se mu prilastuje stvarjenje; Sinu se prilastujejo dela modrosti, posebno odrešenje; sv. Duhu pa dela ljubezni, posebno posvečenje. Zato se moramo danes s hvaležnim srcem spominjati in moliti neskončno ljubezen, s katero so delale vse tri božje osebe za naše zveličanje. Spominjamo se neskončne dobrote Boga Očeta, ki nas

je vstvaril po svoji podobi, povzdignil tako visoko, da smo njegovi otroci, nam pripravil večno veselje pri sebi v nebesih, in ko smo z grehom postali nesrečni, je dal najljubše, kar je imel, svojega edinega Sina za nas, da nobeden, ki vanj veruje, ne bo pogubljen, ampak ima večno življenje. — Spominjamo se in v ponižnosti molimo neskončno usmiljenost Sina, ki je zapustil veličastvo, katero je imel pri Očetu, preden je bil svet, in je prišel na zemljo v podobi hlapca, da se je za nas daroval na sramotnem lesu sv. križa. Spominjamo se neskončne ljubezni sv. Duha, ki je prišel z nebes, da bi dopolnil delo našega odrešenja, nas posvetil in odprl zaklad vseh milosti, ki nam jih je zaslužil Jezus Kristus. Zato je prav za prav praznik presvete Trojice najvišji vseh praznikov, ker obhajamo skupaj spomin vseh treh božjih oseb, in se spominjamo največjih dobrot božjih, ki smo jih prejeli od Očeta, Sina in sv. Duha. Zato se morebiti komu čudno zdi, da tega praznika sveta cerkev ne obhaja tako slovesno kakor druge visoke praznike, n. pr. božič, velikonoč ali binkošti, da se obhaja skoraj kakor na vadne nedelje. Zakaj neki? Praznika presvete Trojice mi verniki na zemlji ne obhajamo tako slovesno, ker je to praznik večnosti, praznik nebes, ker ga bomo, ako bomo vredni, kedaj v nebesih obhajali in sicer najslavesnejše, brez prenehanja, celo večnost. To je pravi praznik izvoljenih otrok božjih v nebeški domovini.

Vendar tudi že sedaj na zemlji nekoliko obhajamo praznik presvete Trojice, ker hoče sveta cerkev, da s tem počastimo presveto Trojico, kakor je naša dolžnost. Častimo presveto Trojico tudi drugače, namreč s častivno molitvico: »Čast bodi Očetu in Sinu in sv. Duhu«, v katerem ob kratkem z malimi besedami vse tri božje osebe počastimo in ponižno molimo. Posebno pa še največkrat spoznavamo in počastimo presveto Trojico z znamenjem sv. križa, kadar se pokrižujemo. O tem bom danes govoril:

I. Zakaj in kedaj se pokrižujemo,

II. zakaj je dobro večkrat se pokrižati.

I. Zakaj se pokrižujemo?

1. Katoliški kristijani se pokrižujemo zato, da z znamenjem sv. križa posebno spoznavamo svojo krščansko katoliško vero, ki je vera križanega Zveličarja, ki jo je učil naš Gospod Jezus Kristus. Že v prvih časih krščanstva so kristijani z znamenjem svetega križa očitno in slovesno spoznavali krščansko vero pred neverniki. Ob času krvavega preganjanja so

se verniki z njim pred paganskimi trinogi spoznavali kristijane in to spričevanje potrdili s svojo smrtjo. Zato tudi mi katoliški kristijani s tem znamenjem spoznavamo, da smo otroci edino zveličavne katoliške cerkve; s tem pokažemo, da smo pravoverni kristijani, ki verujemo vse, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati. Mi spoznavamo svojo vero posebno z znamenjem sv. križa, to je na poseben način, prav očitno in odločno. Sicer tudi na drugi način spoznavamo katoliško vero, n. pr. če se odkrijemo in molimo, kadar zjutraj, opoldne in zvečer zvoni, če se odkrijemo ali pokrižamo, ko gremo memo cerkve ali križa, ako pokleknemo, ko gré mašnik s sv. Rešnjim Telesom, ker tako delamo samo mi katoliški kristijani, ne pa krivoverci.

2. Zakaj pa ravno z znamenjem sv. križa spoznavamo svojo vero? Ker z njim spoznavamo posebno dve najimenitnejši resnici naše vere, namreč da so tri božje osebe in da nas je Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil.

a) Prvič spoznavamo s križem, da verujemo, da so tri božje osebe pa en sam Bog, torej presveta Trojica, ker govorimo besede: »V imenu Očeta . . .« Na čelu se pokrižamo, da Očetu posvetimo svoje misli in ga prosimo, da nas varuje slabih misli. Usta pokrižamo, da priporočimo Sinu, večni Besedi, svoje besede, da jih posveti. Na prsih ali nad srcem se pokrižamo, da posvetimo svetemu Duhu svoje želje in svoja nagnjenja. Pravimo pa »v imenu«, ne »v imenih«, ker s tem spoznavamo, da so tri osebe le en sam Bog. Beseda »v imenu« ima več pomenov, pomeni namreč: v veri in zaupanju v Boga, ali po volji božji, na povelje božje, ali z milostjo, pomočjo Boga Očeta in Sina . . . kakor je Jezus povedal: *V mojem imenu bodo kače prijemale, hudiče izganjali, na bolnike roke pokladali in bodo zdravi.* Tudi pomeni »v imenu« k časti božji, ali zavoljo Boga. Iz tega vidimo, da ima znamenje svetega križa več pomenov; z njim posebno, preden začnemo kako delo, naznanimo svoj dobri namen, da ga hočemo opraviti za Boga, v njegovo čast, z njegovo pomočjo, po njegovi volji. Beseda »Amen« pa pomeni: »tako je«, tako naj se zgodi, ter s tem naznanimo svojo željo, da bi se res izpolnilo, kar hočemo doseči z znamenjem sv. križa, ali pa potrdimo, kar govorimo, ko se pokrižamo.

b) Drugič spoznavamo, da nas je Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil. Jezus Kristus, druga božja oseba v sv. Trojici, je na križu dopolnil delo našega odrešenja, zato je

križ častljivo, sveto znamenje našega odrešenja. Če se tedaj pokrižamo, to je, če z roko naredimo čez sebe podobo križa, s tem očitno spoznavamo, da smo učenci tistega, ki nas je odrešil s svojo smrtjo na križu, da od križanega Zveličarja pričakujemo svoje zveličanje, vse milosti in blagoslov. Pred Kristusom je bil križ znamenje največje sramote, ker so le največje hudodelce in zaničevane sužnjike pribijali na križ. Odkar je pa Jezus Kristus, Sin božji, na križu visel, s svojo sveto krvjo križ posvetil, na njem umrl in vsemu človeštvu zaslužil vso milost in zveličanje, je postal križ znamenje največje časti, zveličanja in blagoslova.

Lepo predpodobo moči svetega križa najdemo v stari zavezi. Prerok Ecehiel je videl v prikazni v Jeruzalemskem templu šest mož, ki so se vstopili z morivnim orožjem poleg žgavnega altarja. V sredi pa je bil mož oblečen v belo platno, ki je imel pisarsko pripravo. K temu je govoril Gospod: *Pojdi po sredi mesta in zaznamovaj črko T na čelo mož, kateri zdihujejo in žalujejo zavoljo vseh gnjusob, ki se godijo v njem.* Oborožencem pa je ukazal Gospod, da naj v mestu pomorijo vse brez razločka, samo tistih ne, ki so zaznamovani s črko T. Črka T ima v hebrejskem jeziku podobo križa, mož oblečen v belo platno, je Odrešenik Jezus Kristus, ki je prišel v podobi hlapca, in vsem tistim, ki se v duhu pokore vdeležijo njegovega odrešenja, zaznamova na čelo znamenje sv. križa, ter jih tako obvaruje pred pravico božjo in reši večne smrti.

3. Kedaj naj se zlasti pokrižamo?

Dobro in zveličavno je, da se po zgledu prvih kristijanov pokrižamo zlasti zjutraj in zvečer, pred molitvijo in po molitvi, pred vsakim važnim opravilom, v vseh skušnjavah in nevarnostih. Tako so delali že prvi kristijani, ker so jih k temu opominjali cerkveni očetje in učniki. Sv. Jeronim piše krščanski devici Evstohijum: »Karkoli delaš, ali kamorkoli greš, naredi z roko znamenje svetega križa.« Sv. Ciril Jeruzalemski pravi: »Naredi to znamenje kadar ješ, piješ, sedeš, se vležeš, vstaneš, govoriš, hodiš, sploh pri vsakem opravilu.« Zato se tudi nam spodobi, da se po zgledu prvih kristijanov večkrat pokrižamo, zlasti pa zjutraj, koj ko vstanemo, da tako posvetimo in darujemo prvine dneva Bogu; zvečer preden zaspimo, da bi bili z božjo močjo obvarovani vsega hudega na duši in na telesu. Tudi pred molitvijo in po molitvi se pokrižajmo in se tako spominjajmo, da molimo v imenu Jezusa križanega, in da zavoljo njegovega zasluženja upamo biti uslišani. Potem

pred vsakim važnim opravilom se pokrižajmo, da s tem storimo dober namen in si izprosimo blagoslov božji. Pa tudi v vseh skušnjavah in nevarnostih se pokrižajmo, da smo v varstvu križa Jezusa Kristusa.

II. Zakaj je dobro večkrat se pokrižati?

1. Ker se oborožimo zoper zalezovanje hudobnega duha, če se pobožno pokrižamo. Zato posebno opominjajo sv. očetje vernike, da naj se pogosto pokrižajo. Sv. Ciril piše: »Zapiši znamenje križa na čelo, da hudič, ko vidi znamenje našega kralja in Gospoda, trepeče in beži.« Sv. Efreem: »Naredi to znamenje na čelo, usta, srce; po dnevi in po noči, na vsakem kraju, v vsakem času se zakrij s tem ščitom, in nobeno zlô te ne bo zadelo, ker pri pogledu tega znamenja beži trepetaje moč peklenška.« Nikar se ne čudimo, da ima sv. križ tako moč, zakaj Jezus Kristus je s svojo smrtjo na križu odrešil svet sužnosti satanove, in zato je križ večno znamenje njegove zmage čez peklenško moč. Zato sv. cerkev v zaupanju na nepremagljivo moč križa zarotuje hudobne duhove z besedami: »Glejte križ Gospodov, bežite sovražne moči, ker premagal vas je lev iz rodu Judovega.« Zavoljo tega zaupanja je navada od nekdanj v cerkvi, da se verniki v vseh skušnjavah in nevarnostih pokrižajo. Znamenje sv. križa je bilo orožje, s katerim je sv. puščavnik Anton premagal vselej hudobne duhove, in ga je tolikokrat priporočal svojim učencem. S tem znamenjem so podrli kristijani malike z njih altarjev, z njim izganjali hudobne duhove iz ljudi. S tem orožjem se ni treba bati zalezovanja hudobnega duha.

2. Dobro je večkrat se pokrižati, ker s tem izprosimo blagoslov iz nebes. Kakor je greh vir vsega prekletstva in nesreče, tako je križ vir milosti in blagoslova. Zakaj ves blagoslov nebeški dobivamo zavoljo neskončnega zasluženja Zveličarja, ki je za nas prelival kri na križu. Zato sveta cerkev nikoli nobenega blagoslova ne deli brez znamenja svetega križa. Tudi takrat, ko mašnik daje blagoslov s sv. Rešnjim Telesom, naredi znamenje sv. križa. Tudi pri najsvetejši daritvi, sv. maši, ko Kristus sam za nas prosi blagoslova, mašnik večkrat zaznamova Telo in Kri Jezusa Kristusa s sv. križem, ker ves blagoslov prejemo iz smrti Jezusa Kristusa na križu. Če tedaj hočemo izprositi blagoslov iz nebes, pokrižajmo se pobožno, kakor nas uči in opominja sveta cerkev in sama tudi dela. Zakaj kadar se pokrižamo, prav za prav Bogu govorimo: Oče nebeški, ne glej na naše grehe in hudobije, zavoljo

katerih smo nevredni tvoje milosti, ampak glej na križ svojega ljubega Sina, ki se nam sveti na čelu, ki ga z ustmi izgovarjamo in pobožno v srcu nosimo. Zavoljo britke smrti, katero je on za nas na križu pretrpel, bodi nam milostljiv in dodeli nam pri vseh naših delih pomoč svoje milosti in obilni blagoslov. Da taka molitev ne bo zastoj, pričajo mnogi zgledi in čudeži, kako je Bog zaradi znamenja sv. križa judom milosti delil in delal celo čudeže.

Sv. Firm in Rustik sta bila na ukaz paganskega oblastnika vržena v ogenj. Sveta mučenika sta se pokrižala in koj se je ogenj razdelil in požgal tiste, ki so ju vanj vrgli, njima pa še lasu ni zažgal. — Po smrti cesarja Julijana, odpadnika, je vstal na mnogih krajih strašen potres, morje je prestopilo bregove in hotelo poplaviti zemljo. Prebivalci mesta Epidavr so prosili pomoči svetega puščavnika Hilarijona. On gre na morski breg, naredi v pesek tri križe, morje še enkrat visoko vzkipi, potem pa se valovi pogreznejo in mesto je bilo rešeno. — Sv. Benediktu so dali kozarec poln vina, kateremu je bil primešan smrtni strup. Po svoji navadi naredi svetnik križ čez vino in kozarec se razpoči. — Ko je sveta cesarica Kunigunda pozno v noč brala sveto pismo, je padla goreča sveča na posteljo, v kateri je počivala, in koj je bila vsa v ognju. Svetnica naredi znamenje križa, brž ogenj vgasne, ne da bi ji napravil najmanjšo škodo. — Z znamenjem svetega križa je blaženi Bonavita pogasil velik požar, ozdravil več bolnikov, izgnal hudobne duhove iz obsedenih, razdelil deročo vodo, da je šel skozi njo s suho nogo.

Morda ti, o kristijan, še nisi poskusil velike moči znamenja sv. križa, zato pomisli, če nisi ti sam tega kriv. »Zakaj«, prša neki pobožni učenik, »le malokateri občutijo moč sv. križa? Zato, ker nosijo križ sicer na čelu, ne pa križanega Zveličarja v srcu, zakaj mi moramo križ delati ne samo zunaj z roko, ampak v srcu z živo vero.« Ako se brez vse pobožnosti, razmišljeno in še nespodobno pokrižamo, tak križ nima nobene moči, ne dobi nobene milosti. Če pa križ delamo pobožno z živo vero, bomo obvarovani hudega, napolnjeni z blagoslovom in milostmi, bomo dobro oboroženi hodili po nevarnem potu sedanjega življenja in srečno prišli k svojemu za nas križanemu Zveličarju v nebasa. Amen. *L. Skufca.*

2. Liturgična pridiga.

Pojdite in učite vse narode in
krščujte jih v imenu Očeta in Sina in
sv. Duha. Mat. 28, 19.

Dan dopoveduje dnevu, in noč daje noči na znanje (ps. 18, 3.) vsemogočnost, modrost in dobrotljivost troedinega Boga; zato kraljevi pevec začuden kliče: *kako veličastna so tvoja dela, o Gospod! vse si v modrosti naredil.* (Ps. 103, 24.) In sv. cerkev za njim ponavlja te besede vso binkoštno osmino. Reči pač torej smemo, da je v zunanji naravi tako rekoč vsak dan praznik presv. Trojice. Človek pa postane po sv. krstu, ki se deli v imenu vseh treh božjih oseb, služabnik presv. Trojice; in zopet se lahko reče, da je ali bi vsaj moralo biti celo njegovo življenje pravo za pravo neprestan praznik presv. Trojice. Tudi se vsi prazniki, kar jih praznuje sv. cerkev, ozirajo na skrivnosti današnjega praznika. Ko se n. pr. spominjamo včlovečenja Sina božjega, tedaj molimo tudi Očeta in sv. Duha, ki sta sodelovala pri tej skrivnosti. Ko se spominjamo Jezusovega očitnega delovanja, ko se spominjamo prebritkega trpljenja, zahvaljujemo prehvaležni tudi Boga Očeta, ki je poslal svojega edinorojenega Sina nas poučit o nebeških resnicah, dal ga celó v spravno smrt za naše grehe; spominjamo se tedaj tudi Boga sv. Duha, ki je vodil delo našega odrešenja. To izvira odtod, ker so dela presv. Trojice na zunaj nedeljiva. Zato pa v prvih časih krščanstva ni bilo praznika v čast presv. Trojici. Še le, ko so se krivoverci začeli zaganjati v skrivnost presv. Trojice, vpeljan je bil današnji praznik po nekaterih deželah; tako zlasti na Nemškem, Francoskem in po Belgiji v 11. in 12. stoletju. Splošno pa ga je zapovedal za vso katoliško cerkev papež Janez XXII. l. 1334. Postavil ga je na današnjo nedeljo, in sicer deloma, ker je današnja nedelja po prazniški skrivnosti takorekoč osmina božičnega, velikonočnega in binkoštnega praznika, deloma pa, ker so skrivnosti presv. Trojice apostoli označili širnemu svetu še le po binkoštih. Nekateri cerkveni pisatelji imenujejo današnjo nedeljo tudi »kraljico nedelj«, ker je današnja nedelja prav posebej odločena v proslavo tiste najvišje skrivnosti, kateri je posredno posvečena vsaka nedelja.

Ta večni nebeški praznik ima tudi svoje izbrane mašne molitve, katere vam v čast in slavo troedinega Boga sedaj-le pojasnim.

1. V h o d je posnet po bukvah Tobijevih in se glasi: »Počeščena bodi sv. Trojica in nerazdeljiva Edinost, hvalili jo bomo, ker nam je skazala svojo milost.« Ko se mladi Tobija srečno vrne z dolgega potovanja, kamor ga je spremljal — nepoznan — sam nadangel Rafael, hočeta potem oče in sin bogato poplačati mla-deniča — spremljevalca, ponudita mu polovico od vsega, kar so prinesli k domu. Nadangel pa vse to zavrne ter ju opomni, da gre vsa čast zato Bogu neskončno milostnemu; potem se jima še le razodene, kdo je.

Ljubi kristijani! Tudi mi smo prejeli neštete milosti od presv. Trojice, zato jo sv. cerkev v svojem in našem imenu slavi v začetku današnje sv. maše. Nadaljuje pa s psalmistom: »Gospod, naš Gospod! kako čudovitno je tvoje ime po vsej zemlji!« Ime božje, ime presv. Trojice se je čudovitno skazovalo po vsej zemlji, ker v imenu božjem je vsa stvarjeno, v imenu božjem se vse ohranjuje in čaka po božji moči svojega prerodenja. V imenu božjem, v imenu božjega Sina pa smo tudi odrešeni, v imenu božjem, v imenu sv. Duha se naše duše tudi posvečujejo.

2. Z b i r n a m o l i t e v se glasi tako-le: »Vsemogočni, večni Bog, ki si dodelil svojim služabnikom v izpovedanju prave vere spoznati slavo večne Trojice in v mogočnosti veličastva moliti Edinost: prosimo Te, da bomo v trdnosti ravno tiste vere obvarovani vedno vseh zopernostij.« Ta molitev obsega jako globoke misli. Sv. cerkev hoče reči, da kristijan, kateri svojo vero očitno daje na znanje, izraža s tem slavo presv. Trojice, hkrati pa tudi moli s tem troedinega Boga, enega Boga v treh osebah, kateri naj nas pravovernike obvaruje vsega zlega. Iz naše žive vere naj torej izvira tudi naš blagoslov.

3. Z a b e r i l o današnjega praznika je odbran kratek od-stavek iz lista sv. Pavla do Rimljanov, kjer apostol občuduje ne-skončno ljubezen in dobrotljivost božjo do človeštva. Najprej ima v mislih resnico, da je Bog pripustil otrpnjenost judov ter sprejel nevernike namesto njih v Kristusovo cerkev. Hotel je Bog s tem tudi jude opomniti, naj se obrnejo h krščanstvu, kakor so se obr-nili malikovavci. Visokost neizmerne resnice, poleg katere je ne-skončno sveti Bog dopustil greh, da je pokazal svoje vsemogočno usmiljenje nad temi, kateri se mu bližajo v veri, povzdigne apo-stola tako močno, da ves navdušen moli in občuduje božjo do-brotljivost, modrost in znanje. Slednjič zakliče: »Zakaj iz njega, in po njem, in v njem je vse; njemu bodi slava vekomaj.«

Z apostolom občudujemo in molimo božjo neskončno ljubezen tudi mi, kristijani! Glejte! Ko še nismo bili, nas je Bog vstvaril, dal nam telo in dušo, njemu podobno, vstvaril nas je za-se, da se vekomaj zveličamo. Pa storil je še več. Ko je človeški rod po Adamovem grehu prišel v sužnost greha, satana, pogubljenja in smrti, poslal je v svoji neskončni ljubezni na svet svojega lastnega in edinorojenega Sina, in ta je rešil človeški rod iz one četverne sužnosti, ko je bil po besedah sv. Pavla Očetu nebeskemu pokoren do smrti na križu. Zato pravi sv. Janez v berilu 1. nedelje po binkoštih: »Mi smo spoznali in verovali ljubezni, katero ima Bog do nas.« In dalje zopet opominja sv. Janez: »Ljubimo tedaj mi Boga, ker nas je Bog pred ljubil.«

4. Vmesni spev poje slavo troedinemu Bogu s tremi mladeniči, kateri so, v ognjeno peč vrženi, nepoškodovani prepevali svoje hvalospeve Gospodu. Prva vrstica vmesnega speva se glasi: »Češčen si, Gospod, kateri pregleduješ globočine in sediš nad kerubini.« Reči smemo, da se ozirajo te besede na večnega Boga pred stvarjenjem vidnega sveta, ko premišljuje stvarjenje sveta iz nič. Druga vrstica slove: »Češčen si, Gospod, na trdnjavi neba in hvalevreden si na vekomaj.« To bi se oziralo na troedinega Boga po stvarjenju vidnega sveta, ko skuša vsa bitja osrečiti. V tretji vrstici pa moli sv. cerkev: »Češčen si, Gospod Bog naših očetov in hvalevreden si na vekomaj.« Pač smemo obrniti te besede na troedinega Boga, kakor se je razodeval ljudem v treh božjih osebah.

5. Sv. evangelij je vzet iz slovesa Jezusovega s tega sveta pred vnebohodom. Kot Bog je imel Jezus od vekomaj ravno tisto moč in oblast, kakor jo je imel Bog Oče, kot človek pa jo je imel združivši svojo božjo s človeško naravo zavoljo neskončnega zaslužnja, katero si je pridobil po svoji pokorščini, po svojem trpljenju in grenki smrti. Vsled te oblasti pošlje svoje apostole po svetu in jim naroči, učiti vse narode in jih krščevati v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. Obljubi jim tudi svojo pomoč do konca sveta, katera jih bo tolažila žalostne, krepčala preganjane in varovala zmot. Pa ne samo apostolom je vse to obljubil božji Zveličar, ampak tudi vsem njihovim pravim naslednikom škofom in mašnikom.

6. Pred darovanjem sv. cerkev počasti na podlagi vhodnih besed današnje sv. maše vsako treh božjih oseb posebej rekoč: »Češčen bodi Bog Oče, in edinorojeni Sin božji, tudi sveti

Duh, ker nam je skazal svojo milost.« Vsaka treh božjih oseb nam je skazala svojo prav posebno milost, katera je kratko izražena z besedami katekizma: Bog Oče nas je vstvaril, Bog Sin odrešil, Bog sv. Duh pa nas posvetil in nas še posvečuje v sv. zakramentih. Da bi bili mi pač troedinemu Bogu vedno hvaležni za te neprecenljive milosti! Sv. cerkev nam jih ravno zato kliče tu v spomin.

7. V tihi molitvi prosimo, naj Bog potolažen sprejme naše darove ter nam vedno deli svojo pomoč. Vsled greha razsrjenega Boga je mogel potolažiti samo včlovečeni Bog — neskončno sveti neskončno svetega. Zgodilo se je to z Jezusovo odrešilno smrtjo na križu. Ta krvava daritev pa se vedno ponavlja v katoliški cerkvi z nekrvavo daritvijo nove zaveze — s sv. mašo.

8. V obhajilni vrstici seže sv. cerkev zopet nazaj na bukve Tobijeve, da nam zakliče po besedah nadangelovih: »Častimo Boga nebes in vpričo vseh živih ga bomo hvalili, ker nam je skazal svojo milost.« Tretjič že moli v današnji sv. maši s samo nekoliko spremenjenimi besedami Rafaelovimi, v svesti si, da sama nima dovolj primernih besed, počastiti presv. Trojico, temveč si jih mora izposoditi od nadangela, kateri je po lastni izpovedbi »eden izmed sedmerih, ki stoje pred Gospodom.« (Tob. 12, 15.) Lahko pa tudi rečemo, da moli trikrat tako, da izrazi svojo vero v tri božje osebe, katerih vsako imamo zahvaliti za kaj posebnega.

9. V poobhajilni molitvi prosi sv. cerkev, naj nam bo k telesnemu in dušnemu blagru prejem sv. zakramenta, kakor tudi naša vera v troedinega Boga.

S prelepimi besedami nam današnja sv. maša v čast nedoumni in nedeljivi presveti Trojici kliče v spomin neizmerne dobrote troedinega Boga — Njega, o katerem pravi sv. Janez v berilu 1. nedelje po binkošnih kar naravnost: *Bog je ljubezen*. Sv. Bernard in sv. Alfonz Ligvorij pa iz tega izvajata ta-le nauk za nas: Ako Bog ljubi, ne tirja zato nič drugega, kot zopet ljubezen. Saj pa tudi ni ničesar tako potrebnega in primernega, kakor da ljubimo Boga, kateri nas s tolikimi dokazi ljubezni kar sili k nasprotni ljubezni. Zatorej kristijani, darujte njemu, troedinemu Bogu, svoja srca in sicer za vso večnost!

Neki pobožen pisatelj se obrača k troedinemu Bogu rekoč: »Povej mi, kako zelo naj te ljubim? Ti odgovarjaš: Brezmejno. Povej mi, kolikokrat na dan naj te hvalim? Ti odgovarjaš: Vsak

trenutek. Povej mi, kaj naj ti darujem? Ti odgovarjaš: Svojo dušo in telo. Kratko rečem: Kristijani, kažimo s svojo pokorščino, kako zelo ga ljubimo, sicer se nam je bati njegove ostre pravice. Judje so bili izvoljeno božje ljudstvo, toda, ker so se v svoji hudobiji ločili od Boga ter mu bili nepokorni in ostali trdovratni, zavrgel jih je Bog, in namestu njih poklical pogane v krščanstvo. Dobro pomnimo, kristijani, da nismo po svojem zasluženju udje sv. cerkve, ampak le po milosti sv. Duha. Ravnajmo torej po opominu apostolovem (Rim. 14, 8.), da živimo Gospodu t. j. vse naše misli, nagnjenja in čuvstva, želje in dejanja naj bodo posvečena Bogu troedinemu, kateri nas je po svoji podobi vstvaril, po svojem Sinu odrešil, in posvetil po sv. Duhu vsled neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, kateremu bodi z Očetom in sv. Duhom *hvala in slava, in modrost in zahvala.* (Raz. 7, 12) Amen. V. Bernik.

Praznik presvetega Rešnjega Telesa.

Liturgična pridiga.

To delajte v moj spomin.

I. Kor. 11, 25.

Sv. tridenški cerkveni zbor je izrekel v 13. seji, da je v cerkvi božji hvalevredna naprava, počastiti presveti in prečastitljivi zakrament vsako leto na poseben in prazničen dan z najodličnejšim češčenjem in slovesnostjo, in da ga na vso moč častitljivo in spoštljivo nosijo v procesijah po cestah in javnih krajih. To je bilo izrečeno sredi 16. stoletja. Začetek današnjega praznika, kakor ga tridenški zbor omeni tako pohvalno, pa seže nazaj v sredo 13. veka.

Pobožna redovnica Julijana v Litihi v Belgiji je videla večkrat prikazen, katere ni umela. Videla je namreč luno vso svetlo, le na eni strani je bila nekoliko temna. Po dolgi in stanovitni molitvi, po mnogih postih ji Bog razodene, da luna pomeni v tej prikazni katoliško cerkev, temni del pa naznanja, da se v njej pogreša še praznik v čast sv. Rešnjemu Telesu. Tudi jej je bilo naročeno, naj se pri cerkvenih predstojnikih prizadeva, da se postavno vpelje tak praznik, ko bodo verniki z očitnim in slovesnim češčenjem zadostovali za vso nečast, ki se godi po svetu najsvetejši skrivnosti. Vsled tega izda Robert, škof Litiški, po

dolgem in natančnem premišljevanju l. 1246. pastirski list, v katerem napove novi praznik po celi škofiji za prihodnje leto. Med drugimi je umna Julijana odkrila svoje razodetje tudi bogoljubnemu možu z imenom Jakob Trojski. Po božji volji pa postane ta mož papež kot Urban IV. ter l. 1264 zapove praznik sv. Rešnjega Telesa za celo katoliško cerkev.

Sv. cerkev pa tudi ni zaostala v izberi mašnih molitev za današnji skrivnostni praznik. Razložim vam jih v naslednjem, da povzdignem svojo in vašo pobožnost v čast presv. zakramentu.

1. Za v h o d so odbrane prav tiste besede psalmistove, kakor so zaradi novokrščencev v pristopu binkoštnega ponedeljka: »Živil jih je s pšenično maščobo, aleluja, in z medom skale jih je nasitoval aleluja, aleluja.« Zatem pa nas sveta cerkev pozivlje s psalmistom k srčnemu veselju zaradi današnjega, tako visokega praznika.

Kdo ne vidi v pristopnih besedah današnje sv. maše, kako se ozirajo na posvečeni pšenični kruh nove zaveze, na presveto Rešnje Telo, ki je hrana naših duš, kakor je bila čudovita mana telesni živež Izraelcev v puščavi? O njej govori Modri v sv. pismu: »Živil si svoje ljudstvo z angelskim jedilom ter si jim kruha brez truda pripravljenega pošiljal iz neba, kateri je imel v sebi vse razsvetljenje in sladkost vsakeršnega okusa.« (Modr. 16, 20.) Seveda je vse to narekoval sv. Duh z ozirom na »angelsko jed« nove zaveze, pripravljeno nam pri zadnji večerji po Sinu božjem.

2. Zato v zbirni molitvi sv. cerkev kar naravnost moli k Bogu s tistimi vam znanimi besedami: »O Bog, ki si nam v prečudnem zakramentu« itd.

Kakor je Jezus Kristus pri zadnji večerji, ko je imel drugi dan darovati samega sebe v klavni dar za vesoljni svet, rekel apostolom: »To delajte v moj spomin«, tako sv. cerkev v tej molitvi naglaša, da je prečudni zakrament spomin njegovega trpljenja. Prosi pa tudi, da bi mi presv. Telo in rešnje kri našega Gospoda častili tako, da bi bili vredni spoznani gledati, uživati in moliti ga vekomaj v nebesih.

3. V berilu sv. maše razlaga sv. Pavel Korinčanom pogloblitve resnice o sv. Rešnjem Telesu. Sklicuje se najprej, da je v tem poučen naravnost po Gospodu Jezusu Kristusu. Potem pripoveduje pogloblitni dogodek zadnje večerje. Iz besed apostolovih je razvidno, da je Jezus Kristus rekel pri zadnji večerji svojim

učencem, da se sedaj pod podobo kruha kot daritev dá zanje. Besede Jezusove: »Vzemite in jejte; to je moje telo, katero bo za vas dano«, niso torej umeti o daritvi telesa njegovega na križu, ampak o daritvi telesa Kristusovega, katero je bilo pričujoče pod podobo kruha; ker je pa to telo pravo in živo telo Jezusa Kristusa, in se to telo brez cele osebnosti Kristusove ne more misliti, je pod podobo kruha pričujoč ves Kristus z mesom in krvjo, z dušo in telesom, po božji in človeški naravi, kar velja tudi o sveti krvi pod podobo vina. In ker je Jezus pristavil: »To delajte v moj spomin«, ukazal jim je s tem, da naj daritev in obhajilo odslej obhajajo v cerkvi v njegov spomin, in sicer, kakor apostol omeni pozneje, do konca sveta. Tako je Jezus apostole in njih naslednike posvetil v mašnike. Vsled tega povelja in dane oblasti so apostoli in njih nasledniki ponavljali Jezusovo delo in ga bodo ponavljali do konca sveta. To sv. opravilo je bilo od prvih časov sem v latinski cerkvi imenovano sv. maša.

Jezus Kristus je pri zadnji večerji spremenil vino v svojo najsvetejšo kri, in sicer zato, ker sv. Rešnjega Telesa ni postavil samo, da se zavživa, ampak tudi kot daritev, da je na nekrvav, skrivnosten način to, kar je bila daritev na križu krvavo in vidno. Spremenil je Jezus tedaj vino v najsvetejšo kri zavoljo daritve, da se skazuje ločitev krvi od telesa, katera se pri sv. maši zgodi skrivnostno vsled besed, katere mašnik posamezno govori čez kruh in vino.

Ko je Jezus rekel pri zadnji večerji: »Ta kelih je nova zaveza v moji krvi«, imel je pred očmi staro zavezo božjo z Judi, katera je bila potrjena z darovano živinsko krvjo. Ko je namreč Mojzes vso zapoved postave bral vsemu ljudstvu, vzal je živinske krvi in je bukve in ljudstvo poškopil rekoč: »To je kri zaveze, katero je Bog storil z vami.« (Hebr. 9, 19, 20, 2. Mojz. 24, 8.) S tem je hotel naznaniti, da je ljudstvo sedaj spravljeno in, da ga je Bog sprejel v zavezo. Kar se je tam v podobi zgodilo z živinsko krvjo, to se je pri zadnji večerji zgodilo v resnici s krvjo Kristusovo. V Kristusovi darovavni krvi, s katero je bil zbrisan grešni dolg in človeški rod spravljn z Bogom, sklenil je Bog novo zavezo milosti z odrešenim človeštvom.

Slednjič apostol v današnjem berilu svari pred nevrednim sv. obhajilom ter opominja, naj se človek samega sebe poprej presodi in tudi očisti grehov, ako spozna, da ni vreden. Kdor nevredno vživa presv. Rešnje Telo, prejme ga v kaznovavno sodbo božjo in večno pogubljenje, ker ne loči nebeške jedi od vsakdanje.

4. V mesni spev se ozira na sv. obhajilo in na blagoslov božji, kakor slavi Gospoda psalmist (144): »Oči vseh upajo v té, Gospod! in ti jim daješ jed ob pripravnem času. Ti odpiraš svojo roko in nasituješ vse živo z blagodarom.« Za tem pa so navedene besede Jezusove kakor spolnitev prejšnjega: »Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.«

Na vrsto pride sedaj dolga pesem, naslednica sv. Tomaža Akvinskega, katera se začne s pozivom: »Lauda Sion Salvatorem!« — »Hvali Sijon Rešenika!« V tej veličastni hvalnici druží ta cerkveni učenik globoko vednost s plamtečo ljubeznijo serafov. V tem slavospevu je na vso moč določno, natančno, temeljito pa presrčno opevano neizmerno bogastvo, lepota in sladkost najsvetejšega zakramenta, kateri nam nadomešča nebesa v tej solzni dolini. Sklene pa sv. pevec z milo prošnjo, naj se nas dobri Pastir usmili, naj nas pase, naj nas varuje, naj nas pripelje na večno nebeško pašo k vsem izvoljencem božjim. Sv. Tomaž Akvinski, ki je umrl l. 1274, se pač po pravici imenuje »angelski učenik«, zakaj poleg te veličastne pesmi je zložil tudi še venec drugih, kakor po angelih mu narekovanih, in katere se pojo pri današnji procesiji, namreč: »Pange lingua!« — »Jezik poj skrivnost častito!«; »Sacris solemnibus!« — »Praznika svetega danes radujmo se!«; »Adoro Te«, — »Molim Te« in druge.

5. Sv. e v a n g e l i j je izbran iz besed Jezusovih, katere je govoril leto poprej, ko je obljubil Judom dati nebeškega kruha, namreč svoje telo in svojo kri. Sklicuje se pa Jezus tu na svojega nebeškega Očeta rekoč: »Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene. Ta je kruh, kateri je prišel iz nebes; ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umrli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.« Sv. cerkveni tridenški zbor sklepa iz teh besed, da zadostuje, vživati Gospoda samo pod podobo posvečenega kruha, kakor je v rimsko-katoliški cerkvi tudi sploh vpeljano.

6. P r e d d a r o v a n j e m se beró besede sestavljene po 3. knjigi Mojzesovi (21.), v kateri se pozivljejo duhovniki, naj bodo sveti svojemu Bogu, naj ne oskrunjajo njegovega imena z grehom, ker darujejo Najvišjemu ter mu zažigajo kadilo.

7. V t i h i m o l i t v i prosimo, naj Gospod dodeli svoji cerkvi dar edinosti in miru, kar skrivnostno zaznamujejo darovani darovi. Kar so verniki v prvih časih polagali na oltar, namreč kruh in

vino, to je bilo zares znamenje edinosti in miru z bližnjim in z Bogom. Dejanje apostolsko hvali prve kristijane, da so bili »enega srca in enega duha«. (4, 32.) Edinost je v teh darovih zaznamovana tudi v podobi. Pomislimo: Mnogo pšeničnih zrn — pa en sam kruh; mnogo vinskih jagod — pa le eno vino pri najsvetejši daritvi. Edinost, skupnost povdarja sv. Pavel v 1. listu do Kor (10, 17.): »Ker smo, dasi nas je veliko, en kruh, eno telo vsi, kateri se vdeležujemo enega kruha.« Zato so cerkveni očetje imenovali zakrament sv. Rešnjega Telesa »communio« t. j. občno združenje vseh vernikov v Kristusu in s Kristusom mej saboj (Avg. Beda.) Zato ga je tudi tridenški zbor imenoval znamenje edinosti, vezilo ljubezni, podobo miru in enovoljnosti. In ker v najsvetejšem zakramentu molimo zlasti presv. Srce Jezusovo, zato se v litanijah imenuje: »Kralj in središče vseh src, vir življenja in svetosti, mir in sprava naša.«

8. *Obhajilna vrstica* je vzeta iz današnjega berila in se glasi: »Kolikorkrat boste jedli ta kruh in kelih pili, boste smrt Gospodovo oznanovali, dokler ne pride. Kdorkoli tedaj bo ne vredno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv telesa in krvi Gospodove.«

9. V *poobhajilni molitvi* prosimo, naj bi nam Bog dodelil, vekomaj ga uživati, kar je sedaj samo zaznamovano z uživanjem predragocenega telesa in krvi Gospodove.

Kakor smo danes slisali, postavil je naš Gospod Jezus Kristus pri zadnji večerji sv. Rešnje Telo kot daritev in kot obhajilo. Pri sv. maši je to oboje združeno. Ker se pa sedaj med sv. mašo verniki obhajajo le redkokdaj, a vedno po vseh farnih cerkvah veliki četrtek, zato vas v sklepu današnje pridige opomnim, da se potrudite pri vsaki sv. maši in sicer tudi, bodisi v cerkvi ali doma, za *duhovno obhajilo*. To je pobožna vaja, pri kateri molite tako-le približno: »O moj Jezus, jaz v te živo verujem, da si na altarju resnično pričujoč; ljubim te iz celega srca; kesam se vseh svojih grehov in trdno sklenem, skrbno se jih varovati! O moj Jezus, jaz hrepenim po tebi in te želim resnično prejeti; ker mi pa sedaj le to ni mogoče, prejmem te v duhu in te molim kot svojega pravega, živega Boga! Prosim te, daj mi tiste milosti, katere bi mi dodelil, ko bi te resnično prejela moja duša!« Amen.

V. Bernik.

Druga nedelja po binkoštih.

Večkratno sv. obhajilo.

Neki človek je napravil veliko večerjo
in jih je veliko povabil. Luk. 14, 16.

Čudno se mi zdi, da niso hoteli povabljeni v današnjem evangeliju priti k večerji, katero jim je pripravil neki človek. Še svojega hlapca je poslal po nje in jim rekel, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno, in glej, začeli so se izgovarjati, da nimajo časa. Če napravi kak bogat človek gostijo, se je vendar navadno vsakdo rad udeleži, kdor je povabljen, in gospodar se mora bolj bati, da bo preveč gostov, kakor pa, da bi jih bilo premalo. Toda mi, dragi kristjani, delamo tako čudno. Večerja, o kateri nam pripoveduje današnji sv. evangelij, je predpoda sv. obhajila, zakramenta sv. Rešnjega Telesa, čegar veliki praznik smo obhajali zadnji četrtek. Sam ljubi Jezus nam je pripravil to pojedino in nas vabi, da bi se je udeležili, da bi pristopali k njegovi mizi in Njega samega zaživali. On bi nas rad pogostil, samega sebe bi nam rad dal v jed, in zato nas vabi in kliče, da prihajamo k njemu, da pristopamo k nebeški pojedini, ki nam jo je pripravil v svoji neskončni ljubezni do nas. Toda glejte, ljubi Jezus nas vabi in prosi, in vendar je dosti takih kristijanov, ki nočejo poslušati Jezusovega vabila in ne marajo priti na njegovo pojedino, dosti takih je, ki ne hrepene po Jezusu v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, in le malokedaj, k večjemu enkrat ali dvakrat na leto pristopajo k sv. obhajilu. Pa pri nas ni tako hudo, mi bo morda kdo ogovarjal, mnogo jih je, ki pristopijo vsako nedeljo k mizi Gospodovi. Hvala Bogu, da se tako godi, toda, ali niso skoraj vedno isti in iste. Ali drugih Bog ne vabi? Zlasti, ali ne kliče Bog zlasti mož in mladeničev k svoji sveti mizi? In ravno možje in mladeniči pristopajo enkrat ali k večjemu dvakrat v letu k sv. obhajilu, oni se premalo zmenijo za Jezusovo prijazno povabilo. Njim, pa tudi drugim, ki gredo le malokaterikrat k sv. obhajilu, bom danes govoril o večkratnem sv. obhajilu in bom povedal vzroke, ki naj nas nagibajo, da večkrat prejemamo sv. Rešnje Telo. Če pa pravim »večkrat«, ne mislim, da bi moral iti vsak teden k sv. obhajilu, ampak vsaj na pet ali šest tednov ali na dva meseca, ne pa samo enkrat v letu.

I. Prvi vzrok, ki nas naj nagiba k večkratnemu obhajilu, je volja Jezusa Kristusa samega. On sam hoče, on sam želi, da ga večkrat prejmemo v sv. obhajilu in se združimo z njim. In ker vidi, da ga mi nočemo povabiti v srce, nas pa on sam povabi, da ga prejmemo. *Pridite*, pravi že v starem zakonu, *pridite, jejte moj kruh in pijte vino, ki sem vam je pripravil*, (Preg. 9, 5.), kajti *moje veselje je bivati s človeškimi otroci* (Preg. 8, 31.). In kako pristrčno nas vabi, takorekoč sili k sv. obhajilu, ter je nevoljen na one, ki nočejo sprejeti njegovega povabila ter jim žuga, da jih bo izločil od večnega življenja, ko pravi v sv. evangeliju: *Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega, in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi* (Jan. 6, 54.). Ako nas tedaj Jezus sam tako lepo vabi, ali ni tedaj njegova volja, da večkrat pristopamo k sv. obhajilu?

In ko bi nam tudi ne bil tako jasno razodel svoje volje, kakor ste ravnokar slišali, bi jo vendar lahko spoznali iz drugih reči. Le pomislite, ko bi kak mogočen kralj, recimo naš cesar, prišel v naš kraj in bi kakega revnega kmeta povabil k sebi na kosilo in bi mu rekel, da ga bo storil srečnega za celo življenje, kmet pa bi mu odgovoril: »Danes nimam časa, moram to in ono še narediti, pridem pa kak drug dan, kadar ne bo tako nujnega opravila«, — kaj ne, dragi kristijani, kako bi se kmetu vsi čudili, in kralja bi zelo bolelo in žalosten bi bil, ker bi kmet njegovo ljubeznivo povabilo tako malomarno in nebrizno sprejel. Pa si morda mislite, ljubi kristijani: Tako nespameten bi nobeden ne bil, da bi ne sprejel takega kraljevega povabila, in da bi pehál od sebe svojo srečo. Res je, da se kraljem tega sveta to ne pripeti, toda glejte, kralj vseh kraljev, gospodar nebes in zemlje, Jezus Kristus nas pa vabi k sebi in se nam samega sebe v jed ponuja ter pravi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil* (Mat. 11, 28.). In vendar smo mi ljudje, ki smo obteženi z različnimi skrbmi in nadlogami, tako nespametni, da se ne zmenimo za te ljubeznive Jezusove besede, in da največjo srečo, ki nas more doleteti na svetu, pehámo od sebe. — Tam v tabernaklu je noč in dan pričujoč, ter se nam zmirom ponuja, da bi ga prejeli, mi pa ga ne maramo, v naša srca bi rad prišel, srečo in mir, ki ga svet dati ne more, bi nam rad dal, mi pa nočemo. Ali mislite, dragi kristijani, da mu je vse eno, ako ga pustimo klicati in čakati ter se ne zmenimo zanj, ali mislite, da ni žalosten, ker vidi, da smo tako v posvetne reči zakopani, da nimamo časa njega prejeti?

Ali pa pomislite: nek otrok stanuje v tisti vasi, kakor njegov oče. In oče tako pristrčno ljubi svojega otroka, ter ga prosi in vabi, da naj večkrat pride k njemu, da naj kako urico pri njem ostane in ž njim je. Otrok pa raje z drugimi otroci okrog leta in se igra, na svojega očeta pa popolnoma pozabi in k večjem enkrat ali dvakrat na leto pride k svojemu očetu, in se še takrat tako obnaša, da se mu vidi, da bi rajši prej kot slej zopet šel. Ali mislite, da tak otrok ljubi svojega očeta? Ali more oče ž njim zadovoljen biti? — In glejte, dragi mi kristijani, naš oče, naš Bog, naš Zveličar Jezus Kristus stanuje z nami v isti vasi, naš sosed je, iz ljubezni do nas prebiva tu v cerkvi na altarju, kjer ga lahko vsak najde, kedar hoče. In on bi nas tako rad imel pri sebi, tako pristrčno nas vabi in ljubeznivo prosi, da se vdeležimo pojedine, ki nam jo je pripravil. *Jejte, prijatelji*, tako nam pravi, *in pite, in napite se, preljubi*. (Vis. p. 5, 1.). — In mi, dragi kristijani? O, mi pa ga dostikrat pustimo klicati, in se rajši razveseljujemo, Jezusa pa pustimo samega ter ga večinoma enkrat ali dvakrat na leto obiščemo in prejmemo in morda še takrat tako, da pokažemo, da druge reči bolj ljubimo, kot njega. Ako tako delamo, ali mislite, da ga potem ljubimo, kakor bi otrok svojega očeta ljubiti moral? Ali more on z nami zadovoljen biti? Ali mu izkazujemo hvaležnost, ki smo mu jo za tako neprecenljivo dobroto, kakor je sv. obhajilo, dolžni? Ali spolnujemo potem njegovo voljo? O, gotovo ne! Pa, dragi v Kristusu, mi hočemo njegovo voljo spolnovati, mi mu hočemo hvaležni biti, in ga nočemo žalostiti, in zato bomo v prihodnje večkrat k sv. obhajilu pristopili, večkrat ga bomo prejeli, da ne bo zastoj klical, da ne bo zastoj vabil.

II. Drugi vzrok, ki naj nas priganja k večkratnemu obhajilu, je pa tudi naša lastna korist. Pri sv. obhajilu se najtesneje združimo z Jezusom, on pride v naše srce ter našo dušo hrani in živi s svojim lastnim mesom in s svojo krvjo. Vsa zasluženja, ki si jih je on na križu trpeč pridobil, vsa ta nam podari, z nebeškim mirom in srečo našo dušo napolni. Pri sv. obhajilu zadobimo odpušcanje malih grehov, kajti, kako bi mogel v naši duši ostati le najmanjši madež, kadar on najčistejši pride. Tu zadobimo milost in moč, da se ložje varujemo velikih grehov in ob enem zagotovilo, da bomo njega, ki ga vživamo zdaj skritega v podobi kruha, enkrat v nebesih od obličja do obličja gledali in vživali. Da pa v polni meri zadobimo vse te milosti in dobrote, za to pa, dragi kristijani, ni dosti, da Jezusa prejmemo le enkrat, ampak prejeti ga moramo večkrat.

Kakor če n. pr. pravimo, bolnik, ki bo to ali ono zdravilo vžival, bo gotovo ozdravel, ne mislimo, da bo ozdravel, ako bo le enkrat vzel žlico zdravila, ampak, ako bo to storil večkrat. Tako je tudi pri sv. obhajilu. Pri vsakem sv. obhajilu dobimo nekaj milosti, ali ves sad in vse dobrote pa le z večkratnim obhajilom.

Glejte, dragi kristijani, kako velike milosti in dobrote nam Jezus deli pri sv. obhajilu, kako veliko korist zadobimo z večkratnim sv. obhajilom. In vendar mi dostikrat nočemo te koristi! Ako bi zvedeli za takega človeka, ki gotovo ozdravi vsake bolezn, o kako bi hiteli k njemu! Nobena pot bi ne bila predolga in pretežavna, nobeno vreme pregrdo, nikoli bi ne rekli, da nimamo časa. In zdaj povejte sami, dragi kristijani, ali vam greh, večno pogubljenje in pekel, ni hujši in strašnejši, kakor vsaka telesna bolezen? Zoper te bolezn, zoper to večno smrt ponuja vam ljubeznivi Jezus sam gotovo zdravilo, namreč večkratno sv. obhajilo. Kristijan! Ali ne boš segel po tem zdravilu? Ali ti bo tukaj vsak trud prevelik, vsaka pot predolga? Ali ti ni nič mar za zdravje svoje duše in za večno zveličanje?

Pa še nekaj, ljubi kristijan! Glej, ko bi bil Bog odločil, da boš umrl nagle in neprevidene smrti, kako miren si lahko ti, kako mirni so lahko oni, ki si jih zapustil. Vsak bi rekel: »O za tega vam ni treba nič skrbeti, ta je gotovo v nebesih; saj je šel tolikrat k spovedi in k sv. obhajilu, in ni še štirinajst dni, kar je bil zadnjokrat.« Ako pa kdo na nagloma brez sv. popotnice umrje, in vsak ve, da je že pet, sedem, deset mesecev preteklo, kar je bil zadnjič pri spovedi in sv. obhajilu, pa nekako tesno človeku postane pri srcu, in hude, strašne misli mu vstajajo.

Dragi kristijan! Kateremu hočeš biti enak, prvemu ali drugemu? Kaj ne da prvemu? Zato pa pojdi večkrat k sv. obhajilu, ne zametuj koristi, ki ti jo Jezus ponuja z večkratnim sv. obhajilom, kajti le tako boš lahko miren in vesel ob svoji zadnji uri.

Povedal sem vam vzroke, ki nas naj nagibajo k večkratnemu obhajilu. Jezus sam to želi in hoče, to zahteva tudi naša lastna korist. Prašajte se zdaj sami, dragi kristijani, ali ste tudi zadostokrat pristopili k mizi Gospodovi, prašajte se, ali vas ni morda ljubi Jezus po vaši vesti ali po vašem spovedniku večkrat pri-ganjal k sv. obhajilu, in pomislite, ali niste morda iz lenobe in mlačnosti zametavali taka povabila. Pomislite, kaj si boste želeli na smrtni postelji in pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa, ki ta-

krat ne bo več tako ljubezniv, kot je zdaj, ali si boste želeli, da bi bili vsako leto le enkrat ali dvakrat prejeli sv. obhajilo, ali večkrat? In potem sklenite, kolikrat hočete v prihodnje vsako leto iti k sv. obhajilu. Postavite si nek gotov čas, kedar hočete iti, in kedar pride tisti čas, o ne dajte se takrat od nobene stvari odvrniti, ampak pojdite takrat k sv. obhajilu, pristopite k Njemu, ki vas tako ljubeznivo kliče in vabi, in ki vas bo, ako ga boste tukaj večkrat vredno prejeli v Zakramentu sv. Rešnjega Telesa, tudi tamkaj povabil v svoje kraljestvo ter vam zaklical: *Pridite, oblagodarjeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta* (Mat. 25, 34.). Amen. M. K.

Tretja nedelja po binkoštih.

I. Pobožnost presv. Jezusovega Srca.

Ta grešnike sprejema. Luk. 15, 2.

Sin človekov je prišel na svet, iskat in izveličat, kar je bilo izgubljenega (Luk. 19, 20.). Veliko ljubezen in usmiljenje je imel Jezus do vseh ljudi, tudi do največjih grešnikov. Vse je hotel pripeljati na pot prave, stanovitne sreče. Jezus je bil najboljši učenik. Kako ljubeznivo je kazal ljudem pot proti nebeški domovini! On je bil najboljši zdravnik. Ozdravil je vsakega bolnika na duši in na telesu, ako je le imel živo vero in trdno zaupanje. Jezus je bil najboljši prijatelj. Vsakega je lepo potolažil, vsakemu je pomagal, vsakega je hotel storiti srečnega. Najbolj si je prizadeval, da bi se izpokorili veliki grešniki. Da bi si pridobil njih srca, je večkrat hodil v njih tovarišije, celo jedel in pil je z grešniki, kakor nam pripoveduje današnji sv. evangelij. Vsi evangeliji nam sicer kažejo neizmerno ljubezen Jezusovo do revnega človeštva, a današnji sv. evangelij nam jo razodeva prav v posebni meri. Prav primerno je tedaj, da govorim danes o oni pobožnosti, v kateri najbolj častimo Jezusovo ljubezen, o pobožnosti presv. Jezusovega Srca. To pobožnost je Gospod Izveličar sam vpeljal kot posebno sredstvo zoper razne pregrehe in dušne nevarnosti sedanjega časa. Zato ima ta pobožnost tudi veliko prednost pred drugimi pobožnostimi, katere je vpeljala sv. cerkev. Srčna želja Izveličarjeva je, da bi se kristijani posebno za pobožnost sv. Srca Jezusovega zanimali ter jo opravljali. — Toda pobožnosti presv. Srca Jezusovega ne mo-

remo ljubiti, ako je ne poznamo, t. j. ako ne vemo, v čem obstoji in kaj ima lepega, koristnega na sebi.

Ker je pa vendar srčna želja Kristusova, da bi jo vsi opravljali, zato hočem danes povedati:

1. Kako se je pobožnost sv. Jezusovega Srca začela,

2. v čem obstoji in

3. kaj ji je namen?

Presv. Srce Jezusovo pa, kateremu na čast hočemo to pre-mišljevat, dodéli naj nam k temu svoj blagoslov!

I. Rekli smo, da je Gospod Izveličar sam to pobožnost vpeljal. Kdaj in kako pa? Okrog leta 1670. je živela na Francoskem v nekem samostanu, kjer so bivali udje reda »obiskovanja Marijinega«, deklica, ki je že od nežne mladosti zvesto Bogu služila. Imé ji je bilo Marjeta Alacoque. — Posebno rada je častila sveto Rešnje Telo. — Ko zopet nekega dne kleči pred najsvetejšim zakramentom, prikaže se ji Gospod Izveličar sam. In kakšen? Na prsih se je videlo njegovo Srce, ki je bilo vse v plamenu, prebodeno, obdano s trnjevo krono in na vrhu je bil križ. Gospod Izveličar ji razloži to podobo, ter kazoč na svoje Srce, govori te-le važne besede: »Glej Srce, ki je ljudi tolikanj ljubilo, da je vse za nje darovalo, kar je le moglo. Toda za plačilo zató prejemanj od večine le nehvaležnost, nespoštovanje, zaničevanje in oskrunjevanje, s katerim me žalijo v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Najbolj me pa boli, da moram to prenašati še celó od onih, ki so se meni še posebno posvetili! V zadostovanje za to nečast zahtevam od tebe: skrbi, da se prvi petek po osmini praznika sv. Rešnjega Telesa določi v češčenje mojega presv. Srca. Ta dan naj me verniki slovesno prosijo odpuščanja ter zadostujejo z vrednim prejemanjem sv. obhajila in popravijo nečast, katera se mi godi v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Obljubim pa, da bom razlil obilno milosti čez one, ki bodo na tak način sami častili moje presv. Srce ter se trudili, da bi je častili tudi drugi.« S temi važnimi besedami je naročil Gospod svoji služabnici razširjati po svetu pobožnost presv. Srca. Bilo je to ravno 16. junija 1675. leta, ko je klečala bl. Marjeta Alacoque pred presv. Rešnjim Telesom. Ponižna redovnica se je izgovarjala, da je preslaba, prerevna zato, da bi mogla priporočevati ljudem to pobožnost in jo razširjati — ali Gospod ji daje pogum, da naj le začne zaupajoč na Njegovo pomoč; zaka-

on se hoče posluževati le slabih ljudi v dosego svojih namenov, da s tem mogočne ponižuje. Po naročilu Izveličarjevem samem je bl. Marjeta vso stvar razodela nekemu očetu iz družbe Jezusove, Colombieru po imenu, kateri naj bi ji pomagal razširjevati to pobožnost. — In res od tistega časa naprej je imenovani jezuit v svojih pridigah, zasebnih pogovorih, pismih in drugače to pobožnost ljudem priporočal ter jo razširjal. Prav tako je pa tudi Marjeta celo svoje življenje posvetila tej pobožnosti ter jo z besedo in pisanjem razširjala do svoje bl. smrti l. 1690. — In ne brez vspeha! Kmalu so se je poprijele cele družine in posebno samostani. — Ali da bi mogla veljati kot očitna pobožnost, moral jo je potrditi rimski papež. Na podlagi natančnih preiskavanj jo je res papež Klemen XIII. potrdil kot dobro, od Kristusa samega vpeljana pobožnost ter postavil leta 1765. praznik sv. Srca Jezusovega — ali spočetka le v nekaterih škofijah. L. 1856. je pa papež Pij IX. ta praznik ukazal za ves katoliški svet, katerega še dandanes obhajamo prav po naročilu Jezusovem ravno prvi petek po osmini sv. Rešnjega Telesa.

To je začetek in kratka zgodovina pobožnosti presv. Srca. Odrešenik se je večkrat poprej prikazal blaženi redovnici; vselej s svojim Srcem, kakor smo opisali. Povedal ji je, da plamen Srca pomeni njegovo gorečo ljubezen do ljudi, katere ne more več prikrivati in katero bo morala ona oznanjevati ljudem. — Ta prikazen pa, o kateri smo govorili, je bila najvažnejša, ker je dala povod, da se je pobožnost začela.

II. Ko smo razložili začetek in zgodovino te pobožnosti, nastane zdaj važno vprašanje: v čem pa obstoji ta pobožnost? V njej nekaj častimo, poveljučujemo, molimo — kaj pa?

S to pobožnostjo častimo dvojno: najprvo telesno Srce Jezusovo, potem pa zlasti ono, kar nam to Srce predstavlja: namreč čednosti Jezusove, posebno pa njegovo ljubezen do nas. Nazadnje častimo seveda celega Jezusa Kristusa. — S to pobožnostjo najprvo molimo telesno, pravo Srce Jezusovo; zato se tudi imenuje pobožnost sv. Srca Jezusovega. Sv. vera nas uči, da smo dolžni moliti ne samo božjo naturo Kristusovo, ampak tudi njegovo človeško telo, zato ker je to združeno z božjo naturo njegovo. Če smo torej dolžni moliti celo telo Gospodovo, dolžni smo tudi en del tega telesa — njegovo Srce. A to ni glavna stvar pri tej pobožnosti, da častimo njegovo telesno Srce, ampak glavna stvar je, da častimo ono, kar nam predstavlja Jezusovo Srce: namreč nje-

gove čednosti, zlasti pa njegovo ljubezen do nas ljudi. Telesno Srce je le neko vnanje znamenje za Jezusovo ljubezen. S tem, da vidimo njegovo Srce, spomnimo se takoj na Kristusove čednosti, n. pr. ponižnosti, ker je rekel: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* — S tem, da vidimo njegovo Srce, spomnimo se koj njegove neskončne ljubezni do nas revnih, zapuščenih ljudi. In kdaj je pokazal tako posebno ljubezen? Že precej pri rojstvu, včlovečenju svojem! Mi smo zaslužili z Adamom vred biti vekomaj pogubljeni in smo bili res odmenjeni za večno pogubljenje, že vanj obsojeni. Noben človek in noben angel ne bil nas mogel rešiti — samo Sin božji. — In glejte čudo! On je zapustil veličastvo nebeškega Očeta, postal je reven človek, nam enak v vsem razen grehov — zakaj se je včlovečil? Samo da bi nas s svojo smrtjo odrešil, ker drugače nas ni mogel odrešiti, kakor da je postal človek. Torej iz ljubezni do nas se je včlovečil. Še večjo ljubezen, kakor pri rojstvu, skazal nam je pa na gori Kalvariji. Da smo se mogli zveličati, moral je Kristus za nas trpeti. In res je On to storil. Na lesu sv. križa je dal svoje drago življenje za nas in sicer za vsakterega izmed nas, tako da more vsakdo reči s sv. Pavlom: *On je za me umrl in se za me v smrt dal!* — Mi smo zaslužili vekomaj trpeti, ali On je hotel za nas umreti, da bi mi vekomaj živeli. — In umreti za koga — to je gotovo največja ljubezen, katero si moremo misliti. Zato Kristus sam pravi: *Večje ljubezni nima nihče drugi, kakor tisti, kdor dá svoje življenje za svoje prijatelje.* Ta ima največjo ljubezen, ker za svojega prijatelja vse dá, kar ima — življenje svoje. In jaz sem res dal svoje življenje za ljudi, torej imam največjo ljubezen do njih.

Ljubezen pa je silila Kristusa iz gore Kalvarije, s križa — tu sem v tabernakel, kjer prebiva noč in dan mej nami kot naš Oče, prijatelj, tolažnik — naše vse. Tu krepča pri sv. obhajilu naše duše, da ne omagajo v boju zoper skušnjave, ne opešajo v dobrem. Da, ljubezen, sama ljubezen do nas ga je priklenila na zemljo v sv. Rešnjem Telesu, kjer živi, kakor v kakem pregnanstvu. To ljubezen do nas povdarja sam, ko pravi bl. Marjetí Ala-coque: »Glej Srce — —«. — In to ljubezen njegovo poveličevati, častiti, moliti — to je glavna stvar pri pobožnosti presv. Jezusovega Srca.

III. Iz vsega, kar smo do zdaj povedali, pa tudi ne bo težko uganiti, kaj je n a m e n tej pobožnosti? Kaj je hotel Kristus s

tem doseči, da jo je upeljal? Gotovo to, da bi verniki premišljevali to njegovo ljubezen, na katero nas spominja njegovo Srce, se mu zahvaljevali za rojstvo, smrt in zakrament sv. Rešnjega Telesa ter ga tudi začeli ljubiti s tem, da bi vsak po svojem stanu izpolnoval njegove zapovedi. Gospod Izveličar je videl, kako se je svet zadnja stoletja od njega proč obrnil, zašel v različne pregrehe: nevero, nečistost, zaničevanje božjih reči; videl je, kako da ogenj ljubezni do njega v mnogih srcih bolj in bolj ugasuje, ali je že popolnoma ugasnil — in videl je, kaj bo nasledek tega, večno pogubljenje. Da bi torej ljudi obvaroval te grozne nesreče, da bi v njihovih srcih znova užgal ogenj božje ljubezni ter zopet ljudi pripeljal k lepemu, krščanskemu, vernemu življenju — zato je vpeljal pobožnost presv. Srca. Ljudje naj bi to Srce častili, njegovo ljubezen do njih premišljevali ter se tako za božje zapovedi vнемali in večno zveličali.

S to pobožnostjo naj bi mu pa tudi zadostovali za razžaljenja, ki se mu godé v sv. Rešnjem Telesu. O tem onečočéševanju presvetega zakramenta pritožuje se Gospod sam bl. Marjeti Alacoque. Taka oskrunjevanja so se godila pred dobrimi sto leti v francoski revoluciji, v kateri je bilo na Francoskem in drugod vse zdvijano. Očitno so tedaj brezbožneži tajili Boga ter počenjali grozne reči. Nek duhovnik iz tedanjih časov piše, »da so krivoverci ropali cerkve, razdevali in požigali oltarje, pokončavali tabernakle, morili duhovnike, lomili sv. posode ter jih rabili pri svojih pojedinah — drznili so se celó lotiti najsvetejšega zakramenta ter so presveto Telo Gospodovo metali mej zaničevanjem in zasramovanjem v blato, je teptali z nogami ter psom metali v jed. In to se ni zgodilo samo enkrat ali dvakrat, ampak divjali so tako na več sto krajih in več let.« — In pozneje se je slišalo in bralo večpotov, da so lopovi odprli ali ulomili tabernakel, raztresli sv. hostije ter ukradli in prodali dragocene posode. Zgodilo se je tudi, da je nekdo, kakor pripoveduje sv. Alfonz Ligvorij, šel k sv. obhajilu iz tega namena, da bi potem sv. hostijo vzel iz ust ter jo teptal z nogami. To bi bil tudi storil, ko bi ne bilo preveč ljudi zraven. — Ali vest ga je pekla, še tisti dan šel k spovedi ter duhovniku izročil sv. hostijo, katero je mislil teptati.

In tudi dandanes se godé razžaljenja presv. Rešnjemu Telesu z nevređnimi sv. obhajili, ako kdo brez pravega kesanja nad svojimi grehi in brez trdne volje poboljšanja pristopa k mizi Gospodovi. Za

vsa ta razžaljenja naj bi Izveličarju zadostovali verni, dobri kristijani s praznikom sv. Srca Jezusovega. Ta dan naj bi ga častili v svetem zakramentu in prejeli vredno sv. obhajilo.

Spoznali smo, predragi v Kristusu, kako vzvišena je pobožnost presv. Srca Jezusovega že po svojem začetku: Gospod sam jo je upeljal, tedaj mu je gotovo posebno ljuba in všečna. Lepa je tudi po svojem bistvu in namenu: Tu častimo in povečujemo in premišljujemo ljubezen Izveličarjevo do nas, katero nam je izkazal po svojem rojstvu, trpljenju in smrti in nam jo vedno izkazuje v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Pa tudi koristna nam je; prinaša nam mnogo milosti — Gospod sam obljubuje, da hoče obilo milost razliti čez one, ki jo bodo opravljali. O častilcih svojega Srca je sam rekel bl. Marjeti: »Dal jim bom vse milosti — —.« — In kako naj častimo Izveličarjevo Srce? S tem, da pristopamo v bratovščino presv. Srca, da pobožno molimo ali premišljujemo litanije presv. Jezusovega Srca, da si prizadevamo vselej sv. obhajilo vredno in radi prejeti, zlasti prvi petek ali prvo nedeljo v mesecu, in da dolžnosti svojega stanu iz ljubezni do njega natanko izpolnujemo. Potem bo Gospod tudi nad nami spolnil, kar je obljubil vsem častilcem svojega sv. Srca: »Najvarnejše pribežališče jim bom v življenju, posebno pa ob času smrti.« Amen. —k.

2. Prerok mogočen v dejanju in besedi.

(Pridiga za praznik sv. Janeza Krstaika.)

Kaj neki bo iz tega otroka? In roka
Gospodova je bila ž njim. Luk. 1, 66.

Z veseljem smem danes poprijeti za besedo, ker vem, da vsi, ki ste se zbrali ob tej uri na tem svetem kraju, ste zvesti častivci sv. Janeza Krstnika. Podobni ste sosedom in sorodnikom njegovim, ki so se zbrali ob rojstvu občudujoč to redko dete. Po pravici! Kateri otrok je že pred rojstvom in ob rojstvu obdarovan bil s tolikimi čudeži? Angel je prišel z nebes ter oznanil njegovo rojstvo vkljub visoki starosti Elizabete in Caharije. Oče izgubi dar govorjenja za toliko časa, da bode z lastnimi očmi gledal svoje obljubljenoto dete. Imenujejo ga Janez, dasi nikogar ni bilo s tem imenom v rodovini. Ta in enaka čuda so s strmenjem napolnjevala sosede in sorodnike, da so se popraševali: *Kaj neki bo iz tega*

otroka? — Nam, ljubi poslušavci, ni treba tega popraševati. Vemo namreč, kdo in kaj je bil Janez, in klicati moramo s kraljevim pevcem: *Gospod je to storil in je čudovito v naših očeh*. Nam je razodeto od Zveličarja Jezusa Kristusa samega, da Janez ni bil navaden človek, ki se mehko oblači, ki streže svojemu telesu, da ni bil slaboten trst, katerega veter sem ter tje maje, marveč prerok mogočen v dejanju in besedi. On je bil tisti poslanec božji, tisti angel od Boga odločen, pripravljati Zveličarju pot.

Predragi! Tu na altarju vidite pred seboj podobo sv. Janeza, tega izvoljenca božjega. V vašem srcu pa naj vzplamti češčenje do tega svetnika. Češčenje svetnikov božjih ne obstoji le v tem, da se jim priporočamo v pobožni molitvi in jih kličemo na pomoč, marveč posebno v tem, da posnemamo njih svete čednosti. Sveti Janez Krstnik nam je še posebno znamenit zato, ker je Zveličarju pripravljaj pot, nam pa je dolžnost, za Kristusom hoditi. Zatorej upam, da bode posebno koristno, če pri današnji slovesnosti oživimo v svojih srcih podobo zavetnika te župnije, ter se učimo iz njegovega življenja in njegovih besedij za Kristusom hoditi, da bomo tudi ž njim kedaj poveličani.

Kakor sta dva učenca na poti proti Emavsu govorila o Jezusu, da je bil prerok mogočen v dejanju in besedi, to smemo trditi tudi o sv. Janezu Krstniku, česar se hočemo prepričati v današnjem premišljevanju. Življenje, dejanja sv. Janeza nas bodo učila zatajevati samega sebe, njegova beseda pa nas bode opominjala k srčnosti in stanovitnosti. Kristus je rekel: *Kdor hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe — in kdor ostane do konca stanoviten, bo zveličan*. Kdo izmed nas bi tega ne želel? Učimo se torej pri sv. Janezu zatajevanja, srčnosti in stanovitnosti, da ž njim pridemo tje, kjer je Kristus v časti Boga Očeta. Gospod Jezus, podpiraj po priprošnji zavetnika te župnije naša prizadevanja.

I. Vsacega človeka življenje sodimo po njegovih dejanjih. Ako so dela dobra, pravimo, da je tudi življenje zaslužno; kdor pa se skazuje s slabimi dejanji, bo življenje njegovo samemu in drugim v izpodtiko. Ozrimo se po delih sv. Janeza. Celó njegovo življenje je življenje pokore, vsa njegova dela so ostra pokorila. Spokorno življenje pa je tem večje vrednosti, čem bolj se nam kaže v obilnosti spokornih del in čem manj je zagrešil tisti, ki si naklada spokorna dela. Ako mi pripoveduje sveti evan-

gelij, da je očitna grešnica pokleknila k nogam Zveličarjevim, da jih je mazilila, s solzami močila in z lastnimi lasmi sušila, se mi gotovo srca vzbudi za veliko spokornico. Vendar si pa mislim: žena je bila nekako dolžna to storiti, ker je poprej mnogo nedolžnih zapeljala in celo mesto okužila s pregrešnim svojim življenjem. Ako premišljudem kralja Davida, kako s skesanim srcem kliče: grešil sem zoper Gospoda, ako ga gledam v svojem duhu, kako pada na svoj obraz, kako se ostro posti, s pepelom potresa in v solzah topi, me gotovo v srce gine tolika gorečnost. Toda zraven si mislim: nedolžno kri je prelival, v prešeštvu je živel in dolžan je zato zadostovati pravici božji. Če pa v svojem duhu zazrem človeka, ki si ni nikdar upal prelomiti božje postave, ki je nedolžno in čisto živel od svojega rojstva do zadnjega vzdihljeja, vendar pa se pokori trdo, svoje telo tare in v sužnost deva, in ne neha klicati na božje usmiljenje, mi je to gotovo čudež, ki me mora navdajati z občudovanjem in strmenjem.

Tako je živel sv. Janez Krstnik.

Pripoveduje nam sv. Peter iz Aleksandrije, da so stariši že malega Janeza prinesli v puščavo, ker so se bali, da bi utegnil Herod svoje povelje raztegniti tudi na druge kraje izraelske. Elizabeta je torej vzela svoje dete in je skrila v divji samotni puščavi, da ne bi zadušilo malega sinka grozno povelje Herodovo. Tukaj v zapuščeni goščavi, med pečinami in divjimi zverinami, odločen od celega sveta, je otrok skušal vse britkosti zatajevanja, tu se je utrdil za poznejša leta.

Ko pa je Herod umrl, bi se bil pač lahko vrnil nazaj v hišo očetovo. Ničesar hudega se mu tu ni bilo bati. Bil je edini sin, gotovo ne brez imovine, stariši so ga zelo ljubili, sosedje in sorodniki so ga imeli za čudovito dete: skratka, obilno veselje mladostnih dni se mu je obetalo. Toda posvetno veselje ga ni mikalo. Odpové se domu, zložnosti in v samoti ostane toliko časa, dokler ga pokliče previdnost božja na svoje mesto.

V samoti ostane. Pa kako tam živi? Čujte, ljubi prijatelji, in posnemajte nedolžnega spokornika Janeza! Do tridesetega leta mu je edino opravilo z Bogom pogovarjati se. Svoje roke, oči, svojega duha povzdiguje neprenehoma k njemu, ki ga je za-se vstvaril. Vzhajajoče solnce zaloti ga v molitvi in solnčni zahod pusti ga še v premišljevanju, v raztresenih pečinah odmevajo vzdihbi, katere pošilja iz dna srca k Bogu za grešni svet. Obleka mu je iz trdih kameljih dlak, usnjat pas mu oklepa ledja; vsakdanja jed so mu

kobilice in divji med, pijača bistra studenčnica. Počiva na trdi zemlji, — to je življenje polno zatajevanja, to so preroška dejanja, to je Janez, mogočen prerok v dejanju.

Pa zakaj toliko zatajevanje, čemu tako ostro življenje? Kaj je zagrešil Janez, da dela tako ostro pokoro? Ako bi se reklo o njem, kakor o Davidu, da ga je v grehah rodila njegova mati, ako bi se vedelo o njem, da je kakor Salomon v posvetnem blesku izgubil vero v pravega Boga, ako bi se moglo trditi, da je v obilnosti posvetnega premoženja pozabil svojega večnega poklica, potem, dragi moji, bi se nam ne bilo treba čuditi trdemu spokornemu življenju sv. Janeza. Priznati bi morali, da kakor vsak mora zadostovati za svoje grehe, tako tudi Janez v tem življenju dela pokoro, da se po smrti ne bode pokoril. Toda njegovo telo nikdar ni dopustilo kacega greha, posvečen je bil, razsvetljen s svetim Duhom prej še, kakor je zagledal beli dan. V puščavi ni nikdar spoznal sladnosti posvetnega življenja, duša mu je ostala v vedni samoti in v vednih pogovorih z Bogom čista in nedolžna. Da, Zveličar sam mu je dal najlepše spričevalo, rekoč: Resnično vam povem: *Ni vstal izmed tistih, kateri so rojeni od žen, večji od Janeza Krstnika.* (Mat. 11, 11.) Čemu torej toliko zatajevanje? Hotel je Janez s svojim zgledom pokazati, kar je kasneje Zveličar oznanjeval z določno besedo. Hotel je grešnemu svetu pokazati, kako naj se pripravlja na obljubljenega Odrešenika. Hotel je mladini pokazati, kako naj se za časa varuje, da ne bode zabredla v zanjke sveta in hudobnega duha. Hotel je slednjič pokazati, kako nam je s postom in pepelom, z zatajevanjem in v solzah delati pokoro za svoje grehe.

O da bi si pač ta vzvišeni zgled pokore hoteli k srcu vzeti, v spomin vtisniti kristijanje! Da bi ga posnemali posebno brezskrbna mladina in trdovratniki grešniki!

Preljuba mladost, ti cvet življenja, polna si veselja, toda — lahkomišljena. Domnevaš si, da ti je mogoče v sredi med svetom brez skrbi ohraniti nedolžno srce in čisto dušo. Svet te veseli in njegove radosti. Iščeš si družbe, hodiš po veselicah, po nevarnih shodih. Dovoljuješ si vse, kar ti vzbuja ogenj poželjivosti. Da, smelo povdarjaš, da v mladosti je treba življenje uživati, da je nespametno proč metati cvetlice, ki tako mamljivo duhté, ki tako žarno cvetó. Toda čuj, kaj ti kliče življenje sv. Janeza. On, ki je zgradil močan nasip mej seboj in mej svetom, in ki je zgodaj v mladosti odel se z rasovnikom, on — nedolžni spokornik ti kliče:

brez zatajevanja, brez skrbi ti ni mogoče nedolžnemu se ohraniti. Kdor hoče doseči svoj namen, poslužiti se mora pripravnih pripomočkov. Zanjke pa, katerih se človek ne straši, ga najprej ulové. Kdor se hoče kuge obvarovati, mora pred njo bežati. Predraga mladina! Bog nas je vstvaril za-se. Vsa leta našega življenja morajo biti njemu posvečena. Ti pa hočeš samo stara leta Bogu darovati? Ali ne veš, da bodo stare, preperete kosti v grobu trohnele? Kar je najboljšega, t. j. svojo mladost, daruj Bogu, da ti računa ne prekriža prezgodnja smrt. Sv. Janez Krstnik prosi za mladino!

Ostro življenje sv. Janeza pa daje tudi nam vsem priliko resnemu premišljevanju. Ljubi kristijan! Nedolžnost sv. Janeza si naklada tako spokorno življenje, kaj pa bode nam grešnikom! Če premišljuješ dneve svojega življenja, spoznaš morda kmalu, kako si bil prejšnje dni in morda še sedaj prizadet v raznih pregrehah. Več jih je morda, kakor dni tvojega življenja. Z mislimi in željami, z besedo in z dejanjem, z dušo in s telesom, z vsemi močmi si žalil Boga. Spomni se, kristijan, žalostnih dni svoje nezvestobe in kaznuj greh, dokler je čas, nad seboj, da ga kdaj Bog ne bode kaznoval nad teboj. Ne — ne bom te silil v puščavo in samoto, ta je samo za izvoljence božje. Le spoznaj svoje grehe, obžaluj jih, spovej se jih do čistega in ne bodi zadovoljen s tisto majhno pokoro, ki ti jo naloži spovednik, marveč sam tudi v sužnost devaj svoje telo, da bodeš kedaj pred božjim sodnikom mogel obstati. In zopet ne rečem, da si obleci spokorno obleko, da se ostro pôsti ob kruhu in vodi, ne — to je pokora za posebne prijatelje božje. Le nekaj malega te prosim, ne pozabi noben večer obžalovati svojih grehov. Ne hodi k počitku, dokler nisi obudil popolnega kesanja, ne zatisni v spanje svojih oči, dokler nisi Bogu daroval vseh svojih rev in težav. Ali preveč zahtevam? Gotovo ne. Ali pa ni potrebno, da vam to omenjam? Veliki so naši grehi in premnogo jih je. Mar ne sledi iz tega dolžnost, da že danes začnemo to majhno pokoro? Pojdi in tako stori!

II. Resnica in roža sta lepi, a prva kakor druga ima trnje. Tako pravi pregovor. In zopet drugi pravi: Resnica oči kolje. To skušajo tisti, ki je oznanjujejo. In ta skušnja je že silno stara. Preproki, katere je Bog pošiljal nekedaj Izraelcem, so za svoje resnicoljubje večinoma želi bridki sad preganjanja ali celo grenko smrt. Mozes je šestokrat moral poslušati mrmranje nezadovoljnega ljudstva, ki ga je javno imenovalo goljufa. Elija je moral po-

begniti pred zasledovanjem hudobne Jezabele. Elizeja so delali krivega za to, da je nad mesto Samarija prišla nesreča, in jezni kralj ga je žugal umoriti z mečem. Jeremijo so kamenjali, ker si je prizadeval izpreobrniti Izraelce k Bogu. Izaijo pa je hudobni Manase z leseno žago prežagal na dvoje. Pri tako žalostnih razmerah je pač trebalo kremenitega poguma in jeklene srčnosti možu, ki je hotel Izraelce pripravljati na obljubljenega Odrešenika.

Ta srčni, stanovitni mož, poln svetega poguma v oznanjevanju resnice, stanoviten v svoji besedi do zadnjega vzdihaja je bil sveti Janez Krstnik.

Le oglejmo si govornika v puščavi. Zbralo se je okrog njega nebrojno ljudstva. Neznani so še ta oznanjevalec resnice, bati se mu je, da bode ljudstvo na glas godrnjalo, ko začuje trde glaso-ve o pokori. Bati se mu je, da bode ljudstvo užaljeno odšlo, zapustilo tega ostrega pripovedovalca. Niti to ga ne straši. Kot zaveden prerok, ki bode enkrat le Bogu dajal račun od svojega poslanja, povzdigne glas in kliče: *Delajte pokoro, zakaj približalo se je nebeško kraljestvo. Pripravite pot Gospodu, ravne storite njegove steze.* (Mat. 3, 3.)

A zapustil je puščavo. Naselil se je ob bregu Jordanovem, da bo ondi oblival spokornike s krstom pokore. Tu ga obiščejo tudi pismarji in farizeji. Znotraj polni ropa in zlobe, so vendar po zunanje kazali neko pravičnost in natančnost v spolnovanju postave, da si jih je vse ljudstvo jemalo za zgled. Gorje mu, kdor si je upal to prevzetno, v sé zaljubljeno svojat svariti. Janez jim ni zanesel. Jasno, določno z resnico na dan, to je njegovo geslo. *Gadja zalega!* — jim kliče — *kdo vam je pokazal, kako ubežite prihodnej jezi? Rodite torej vreden sad pokore. Ne domišljajte si, da bi govorili v sebi: Abrahama imamo za očeta; kajli pravim vam, da more Bog iz tega kamenja obuditi Abrahamu sinove. Že pa stoji tudi sekira drevju pri korenini; vsako drevo torej, katero ne rodi dobrega sadu, se bo posekalo in vrglo na ogenj.* (Mat. 3, 7—10.) — Kolika srčnost povedati kaj tacega tistim, ki veljajo za najboljše pred ljudstvom!

Še več srčnosti. Na dvoru kralja Heroda sta pohujšljivost in zloba razpeli svoje mreže. Pohotnež Herod je ugrabil soprogo svojega brata Filipa in ž njo živi v pregrešni zvezi. Kdo mu bo očital to pregreho, kdo ga budil k izpreobrnjenju. Pač vzdihujejo judovski duhovni, molijo in prosijo, da bi pravični Bog preložil tako pohujšanje. Dvorniki zagovarjajo razkošnega kralja, češ, njemu

je vse pripuščeno. Ne tako Janez Krstnik. Z vso odločnostjo gré pred kralja in mu brez okoliščin pové resnico. *Ni ti pripuščeno*, pravi, *imeti žene svojega brata*. Naj se ti tvoji privrženci laskajo, naj se ti prijatelji prilizujejo, resnica je, da si prelomil postavo božjo, da pohujšuješ svoje podanike, in tega neskončno pravični Bog ne bode pustil brez kazni. Kdo v Izraelu bi si upal govoriti tako neustrašeno? Janez je prerok, mogočen v besedi.

Ali kaj si je s tem nakopal. Vojaki so prišli, vzeli so pogumnega oznanjevalca resnice božje, zaprli so ga v ječo, ukovali ga v železje. Je-li sedaj ukročena njegova srčnost? Ne, sedaj se še-le prav kaže Janezova stanovitnost. Herodijada premišluje, kako bi se znehila tega ostrega govornika, ki je njeni pregrešni zvezi na potu. Čul je sveti jetnik o njenih naklepih, toda ne prekličé svoje besede. Ni ti pripuščeno — kliče zopet in zopet. Pri Herodu je sijajna veselica. Razkošna deklina pleše pred kraljem, kdo bi si mislil, da si bo polovico kraljestva priplesala? In vendar ga ji obljubuje razkošnosti pijani Herod. Toda kaj pomaga njeni materi pol kraljestva, če ga ne more v miru uživati, če vedno vzbuja kralju vest ta trdovratni jetnik Janez, če vedno kliče, da mu ni pripuščeno imeti žene svojega brata? Ne pol kraljestva, Janezovo glavo hočem imeti — prosi predrzna deklina po zlobnem materinem nasvetu. In ti ubogi jetnik v vlažni temnici, ali ne boš sedaj preklical svoje trde besede? Ne boš prosil milosti, ne boš obljubil v prihodnje molčati? Ne; rabelj prihaja, Janez nagne svojo glavo, še enkrat povdarja, da ni kralju pripuščeno ... en udarec, in glava je odletela od telesa.

Pridite sem in občudujte srčnost in stanovitnost mogočnega preroka! Pridite sem vi, ki tolikrat slišite zabavljati čez vero in cerkev, čez duhovne in cerkvene šege in naprave, pa si ne upate na to besedice izpregovoriti. Zakaj ne kličete, kakor Janez: ni ti pripuščeno! Pridite sem tisti, ki stikate po brezverskih časnikih, ki z blatom ometavate Bogu posvečene osebe, ki smešite samostane in božja pota, ki se norčujete iz cerkvenih odpustkov! Pridite sem, da vam kot veren oznanjevalec resnice zakličem: Ni vam pripuščeno! In ti, kristijan moj! kadar čuješ, kako se dobro ime tvojega bližnjega ometava z blatom, kako ga zlobni jeziki obrekujejo, kako vse hudo o njem lažljivo govore, zakliči tem prelomljavcem zapovedi božje: ni vam pripuščeno! Predragi! Bogatih, oblastnih Herodov, preširnih, nečimernih Herodijad je dandanes mnogo; srčnih, stanovitnih zagovornikov resnice nam

manjka. Janezov Krstnikov sprosimo in kmalu bo na svetu bolje. Zatorej pa se vstopimo na stran zvestih učencev njegovih, potegujemo se za resnico povsodi in vselej, če tudi moramo vsled tega trpeti, če tudi se nam očita nestrpljivost, nagajivost, — resnica je hčerka božja, ona mora slednjič zmagati. Ne plašimo se, če zato, ker se potegujemo srčno za veljavo zapovedi božjih in cerkvenih, moramo sem in tje kako grenko slišati, če nam odgovarjajo posvetnjaki z zasmehovanjem in zasramovanjem. Ali ni bil tudi Janez v ječi? Ali ni tudi on dal svojega življenja za resnico? Ali ni prav Kristus blagroval tistih, ki zovoljo resnice trpé preganjanje? Ali ni prav on obljubil tistim obilnega plačila v nebesih? In kaj hočemo še več?

Razvil sem pred vami podobo sv. Janeza Krstnika. Gledali smo ga kot preroka, mogočnega v dejanju in besedi. Občudovali smo njegovo ostro, spokorno življenje, strmeli smo nad njegovo srčno in stanovitno besedo. Prerok pa je poslan ljudstvu. Sprejmi torej, ljudstvo krščansko, tega preroka, uči se iz njegovega življenja spokornosti, srčno zagovarjaj resnico, stanovitno brani resnico in roka Gospodova bode s teboj. V ta namen pa: sveti Janez Krstnik, prosi za nas! Amen.

Dr. A. Karlin.

Praznik sv. Petra in Pavla.

I. Padeč in pokora sv. apostolov.

Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo zmagala. Mat. 16, 18.

Spomin prvakov svete cerkve, sv. Petra in Pavla, obhajamo danes. Oba sta poslana od Jezusa neutrudljivo razširjala sv. vero; zato jih sv. cerkveni očetje imenujejo naravnost stebra katoliške cerkve. Na svojem apostolskem popotovanju sta prišla tudi v Rim; sv. Peter je imel tam svoj sedež, od tam je vladal vso sv. cerkev; sv. Pavel se je tudi v Rimu trudil s spreobračanjem nevernikov. Oba sta tudi v Rimu dala življenje za Jezusa. Cesar Neron je 29. junija 67. leta vzkazal Petra križati, in Pavla dejati ob glavo. Tako sta ta dva najimenitnejša apostola potrdila s svojo krvjo, kar sta učila z besedami in pismi; ona dva sta svetli zvezdi na ob-

nehju apostolske gorečnosti, prvaka apostolov, stebra sv. cerkve. Kaj sta bila od začetka, dokler nista prejela sv. Duha? Revna, grešna človeka, ki sta navidezno bila za vse kaj družega pripravna, le za apostolsko službo ne. Eden je prelomil Gospodu obljubljeni zvestobo in ga sramotno zatajil, drugi je bil največji sovražnik še male krščanske cerkve in jo je hotel s silo ugonobiti.

Pa Bog je ravno ta dva izvolil za izvoljeni posodi svoje vere, zato jima je dal svojo milost, svojega Duha, ki ju je vzdignil iz greha in ju posvetil. Kar sta prej storila slabega, to sta si pozneje prizadevala popraviti. To hočemo danes premišljevat, namreč njunin pade c, pa tudi njunino pokoro; prvi nas bo učil, da nam je biti treba previdnim, da ne zgrešimo pravega pota; drugo pa, njunina pokora, nas bo spodbujala, naj se zaupljivo obrnemo k Gospodu, ako smo padli.

I. Znano vam je, kako je sv. Peter zatajil Jezusa. Kdo bi si mogel misliti, da se bo ravno ta apostol tako spozabil. Saj ga je Zveličar nad vse druge apostole povišal, ko mu je rekel: *Ti si Peter . . . tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva . . .* Peter je pa bil tudi res udan Zveličarju iz celega srca. Ko je Jezus enkrat vprašal učence, kaj mislijo o njem, odgovoril je Peter: *Ti si Kristus, sin živega Boga!* Še na veliki četrtek je zatrjeval, da ga ne bo nikdar zapustil, da je pripravljen umreti z njim; na Oljski gori je pokazal svojo srčnost, ko se je sprijel s hlapcem Malhom in mu odsekal uho.

Kdo bi ne bil z vsem prepričanjem zavrnil obrekovalca, ki bi bil trdil: ta le Peter bo zatajil svojega Gospoda, četudi pravi, da ne. In vendar se je to zgodilo; zatajil ga je, češ, da ga ne pozna. In pred kom ga je zatajil? Morda pred Anom ali Kajfom, ali Pilatom? Ne, ampak pred radovedno, jezično deklo! In koliko-krat ga je tajil? Morda enkrat? Ko bi ga bil samo enkrat, izgovarjali bi ga še, češ, prenaglili se je v prvem strahu, da morda ženska še njega ne spravi v sitnosti s sodnijami. Pa ne enkrat, ampak trikrat ga zataji, ko je imel vendar časa dovolj mej enim in drugim zatajenjem premisliti, kaj je storil že prvič. Morda je le bojzljivo delal: »Pustite me, ne poznam ga!« Kaj še. Rotiti se je začel in prisegati, da ne pozna tega človeka, ki ga je malo prej imenoval slovesno Sinu božjega.

O nesrečni učenec: kolika nevhaležnost, kolika pregreha. Dà, močno, hudo je grešil Peter, ko je zatajil Gospoda.

Kaj pa ga je zapeljalo, da se je tako spozabil? Preveč je zaupal v sebe. Kar misliti si ni mogel, da bi on kedaj zapustil Jezusa, ali ga celo zatajil: še Gospodu ni verjel, ko je vendar vedel, da je Jezus vsevedni Bog; in mu je ta naravnost povedal: *Preden bo petelin dvakrat zapel, me boš ti trikrat zatajil!* V zaupanju na lastno moč, na lastno poštenost, se mu ni zdelo potrebno, ubogati Jezusa in čuti in moliti; vdal se je spanju. Pozneje je pa še šel na dvorišče hiše, kjer so Jezusa sodili, ko bi bil vendar lahko vedel, da ga ljudje poznajo kot njegovega učenca. Kaj mu je bilo treba hoditi v tako nevarnost? Na lastno moč in stanovitnost je preveč zaupal, vkljub Jezusovemu svarjenju; zato pa je sramotno padel.

Nesreča, ki se je primerila Petru, je svarilen nauk za nas kristijane. Preveliko zaupanje v lastno poštenost in bogoljubnost je kamen, ob kateri se jih toliko spodtakne in pade. Res je veliko ljudij, ki imajo, kakor Peter, trdno voljo, Bogu zvesto služiti; ki res mislijo: raji hočem umreti, kakor še grešiti. To je vse prav lepo in hvalevredno; ali dobé se ljudje, ki pri vsej svoji pravičnosti mislijo, da jim ne more nič škoditi, da se že sami znajo varovati greha, četudi morda pridejo v grešne priložnosti. Glejte, to nahajamo posebno pri mladini. Kolikokrat jih stariši, prijatelji, spovedniki, pridigarji svaré pred slabo družčino, pred plesišči, krčmami, sploh kraji, kjer je dušna nevarnost. Kako živo jim popisujejo to nevarnost, jim jo dokazujejo z zgledi nesrečnih, ki so padli v priložnosti. Morda verjamejo vse to, ali verjamejo le za druge, zase ne; njim, pravijo, se kaj tacega ne more primeriti; češ, dovolj smo že pametni, da se bomo znali varovati; o mušice, ki toliko časa letajo okoli plamena, da se osmodé! Slaba priložnost je plamen, ki je osmodil že veliko duš za časno in večno nesrečo. Preveliko lastno zaupanje in slaba družčina je pripravilo sv. Petra v greh; to dvojno je še dandanes zanjka, v katero se lové ljudje.

Poglejmo si sedaj P a v l a, apostola narodov. Pred svojim spreobrnjenjem je bil Pavel eden izmej tistih, ki so mislili, da Bogu storé službo, ako preganjajo sv. cerkev. Res, da je bil ves goreč za judovsko vero, ki je bila do Kristusa tudi prava vera. Ali pozneje jo je Zveličar odpravil, ko je vstanovil svojo cerkev. On sam in apostoli so oznanjevali novi nauk očitno pred svetom; Pavel bi se bil tudi lahko prepričal o tem nauku, ali je kaj na njem, saj je bil učen človek, da malo tacih. Ob enem je videl

čudeže, ki so jih delali Jezus in učenci v potrjenje svojega nauka. — Vendar je ostal Pavel trdovraten jud, je sovražil kristijane in jih preganjal; dobil si je dovoljenje v judovskem zboru, da smé zapirati kristijane, kjer jih dobi; hitel je najprvo v Damask, kjer je bilo obilno kristijanov.

Kaj je pač gnalo Pavla, da je tako strastno sovražil kristijane? Slab zgled je bil temu vzrok. Videl je, kako veliki judovski zbor, kako farizeji invodniki ljudstva sovražijo kristijane, ker je bil sam farizej, sam učenik, in je videl, da so ti najbolj nasprotni krščanski cerkvi, zato jo je tudi on napadal in preganjal; v napačni gorečnosti za judovsko vero ni preiskaval, kje je resnica, ampak se je dal zapeljati po zgledu drugih sovražnikov Jezusovih, da ga je tudi on sovražil. Slepo je drl za zgledom družih.

Tacih slepcev imamo dandanes tudi obilno. Po svoji naravi je že človek bolj nagnjen k hudemu, kakor dobremu, in kaj rad potegne na slabo stran, ako vidi, da tudi drugi tja vlečejo. Ali mislite, da se ljudje, ki jih nikoli ali redkokedaj vidimo v cerkvi pri službi božji, vsi brez razločka iz nevere ali zaničevanja nič ne menijo za cerkveno zapoved: bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sveti maši? Kaj še! Njih sosjedje, prijatelji ne hodijo v cerkev; oni pa si mislijo, no, saj ta tudi ne gré, menda ni tako hudo, če tudi jaz izostanem. Glejte, kaj stori slab zgled; v družih okoliščinah, v drugačnih razmerah bi bil ta ali oni dober kristjan, ki ga sedaj nikoli ali le poredkoma vidimo v cerkvi.

Ali koliko je otrok, ki jih stariši opominjajo, svarijo, jim grozé, naj bodo po noči doma, pa opominjevanje je zastoj. Zakaj? Vsled slabega zgleda družih. Čemu bi ravno jaz sedel doma, ko drugi gredó okoli, si misli marsikateri mladenič, ki bi brez slabih zgledov bil poštenjak.

Na kratko rečeno, da je toliko spridenega življenja po svetu, prihaja večinoma od slabih zgledov. Ker jih mnogo tako ravna, živi, mislijo si drugi: če ta, zakaj pa jaz ne bi. Da se ljudje pri tem motijo, ni mi treba še-le dokazovati. Bogu je pač vse eno, ali kaznuje zaradi zaničevanja svojih zapovedi enega ali na tisoče ljudi: kdor zasluži kazen, ta bo kaznovan, naj je že sam ali pa v družini. V Sodomi in Gomori so bili vsi pokončani, ker so bili vsi hudobni, ravno tako prej o vesoljnem potopu, izvzeta sta bila samo pobožni Noe in Lot z družinama.

Kristijan, ne daj se tedaj zmotiti, če tudi vidiš, da drugi slabo živé, slab zgled naj te rajši opominja kazni, ki jih čaka, kakor pa da bi šel za njimi. Ravnaj po besedah pobožnega Makabejca Matatije, ki je rekel: *Če so tudi vsa ljudstva Antijohu pokorna in so odpadla od vrejene božje službe; vendar hočemo jaz in moji sinovi in bratje biti pokorni postavi svojih očetov.* (I. Mak. 2, 19.—20.)

II. Dosedaj sem vam povedal, kaj je Petra in Pavla vodilo, da sta se pregrešila nad Gospodom, namreč preveliko zaupanje v lastno moč in pa slab zgled. Pokazal sem vam tudi, da je danes to dvojno dostikrat vzrok padcu kristijanovemu. Sedaj vam hočem pa pokazati, kako sta se pokorila sv. apostola.

Ko je Peter trikrat zatajil Gospoda, prišel je ven v preddvor, ravno ko so Jezusa mimo peljali. Pretresljiv pogled, poln ljubezni, pa tudi očitanja zadene Petra in ga presune; bridko se izjoka, precej začne pokoro delati. Zadoščenje je dal Zveličarju, ker ga je očitno zatajil, prvo binkoštno nedeljo z očitnim slovesnim pričevanjem o božjem Sinu: *Možje Izraelci! poslušajte te besede: Jezusa nazareškega, ki ste ga vi vmorili, je Bog obudil — in ga storil — Gospoda, Kristusa . . . Spokorite se in dajte se krstiti v imenu Jezusa v odpuščenje svojih grehov!* Tako je govoril Peter očitno pred veliko množico, in slovesno preklical s tem svojo prejšnjo trditev, da ne pozna Jezusa.

Sv. Pavel je bil ravno na potu v Damasek, da bi polovil kristijane in jih odpeljal v ječe. Kar nanagloma ga obsveti svetloba z neba. In je padel na tla in slišal glas, kateri mu je rekel: *Savel, Savel, zakaj me preganjaš? On pa je rekel: „Kdo si, Gospod?“ In ta odgovori: „Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš“ . . . In trepetaje in strmé je rekel: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ In Gospod mu reče: „Vstani in pojdi v mesto in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“* (Dej. ap. 9, 3.—7.) Pavel uboga brez ugovora, gré v Damasek, in prejme tam sv. krst. Potem pa gré v judovsko shodnico in govori tukaj judom o Jezusovi veri s tako gorečnostjo in prepričevalnostjo, da so se vsi čudili, ker niso mogli razumeti, kako more do sedaj znani sovražnik kristijanov postati njihov zagovornik. Več let je popotoval pozneje po rimskem cesarstvu, povsod sejal seme božje besede in širil krščansko cerkev, katero je pred spreobrnenjem hotel ugonobiti, zatreti.

Glejte, tako sta ta dva apostola delala pokoro za svoj padeč, zatajenje in preganjanje s tem, da sta se trudila razširiti božje kraljestvo po celi zemlji; ob enem sta dostikrat skesano pripoznala

svojo zmoto. Sv. Klemen Rimski piše, da je sv. Peter vselej, kadar je slišal petelina peti, pokleknil in jokal nad svojo pregreho; njegova lica so bila krvava, poroča sv. Nicefor, cele brazde so bile po njih od samih solza. Neverniki so sv. Petru v Rimu sploh rekli le »jokajoči jud«.

Tudi sv. Pavel je pripoznal svoj greh, ker je preganjal cerkev, saj je sam pisal Korinčanom te-le besede: *Najmanjši sem mej apostoli in nisem vreden apostol imenovan biti, ker sem preganjal cerkev božjo!* (I. Kor. 15, 8.—9.) Oba apostola sta tudi dala svoje življenje za Jezusa. Boljše svoje ljubezni do nebeškega Zveličarja nista mogla pokazati.

Vzemi si, predragi v Gospodu, za zgled pokoro sv. apostolov: ako si jih dosedaj posnemal v grehu, posnemaj jih od sedaj v pokorjenju. Pa ne odlagaj pokore, ampak začni jo precej delati z vso gorečnostjo, ker Gospod te je morebiti danes zadnjič pogledal, kakor Petra, zadnjič poklical, kakor Pavla. Bodi tudi stanoviten v pokori. Zakaj samo začeti, pa ne dokončati, to se pravi, samo znebiti se grehov pri sv. spovedi, potem pa zopet z novega začeti greh delati, tako življenje je Jezus Kristus sam obsodil, ko je rekel: *Nihče, ki prime za plug, pa nazaj pogleduje, ni pripraven za nebeško kraljestvo.* Kar pa sam vsled svoje slabosti ne boš mogel storiti, to bo Bog nadomestil še s svojo milostjo. Glej, da boš mogel s sv. Pavlom reči: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil. Zdaj mi je pa prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod.* (II. Tim. 4, 7. 8.) Amen. P. J.

2. Liturgična pridiga.

Postavil jih boš poglavarje po vsej zemlji.
Ps. 44, 17.

Sv. cerkev že od svojih prvih časov praznuje po vsem kato-
liškem svetu d a n a š n j i d a n — god prvakov apostolov sv. Petra
in Pavla. Zakaj dan 29. rožnika je tisti preimenitni dan, ko sta
sv. apostola v 14. letu vlade Neronove dokončala v Rimu svoje
sveto, trudapolno in blagonosno življenje z mučeniško smrtjo,
sv. Peter na križu, sv. Pavel pod mečem. In kakor sta se pre-
slavna prvaka apostolov, dà, po besedah sv. cerkve, »prvaka
zemlje« (Brev.), ljubila v življenju, tako nista bila ločena v smrti,

tako naj ju taisti dan taistega leta (67 po Kr.) združi za vekomaj z nebeškim Učenikom. In če se je sv. cerkev že v prvem stoletju svojega obstanka spominjala onih kristijanov, kateri so umrli mučeniške smrti za njene nauke, toliko menj je mogla pozabiti onih dveh najjimenitnijih mučencev, katera sta sv. cerkve najjimenitnija stebra, katera *sta dva svečnika, ki stojita pred Gospodom zemlje.* (Raz. 11, 4.) Njun skupni spomin se je slavil v zahodni in v vshodni cerkvi vedno najslavesniše. Prvakoma apostolov in mučenikov je položil v 4. veku cesar Konstantin temelj za dve svetovnoznanii cerkvi, na griču vaticanskem sv. Petru, na cesti proti Ostiji sv. Pavlu v čast. Glavi obeh apostolov sta shranjeni v cerkvi sv. Janeza v Lateranu, trupli pa vsako v cerkvi svojega svetnika. Post k današnjemu prazniku je tudi starodaven.

Pa prestopimo k sv. maši, kakor se bere današnji praznik v čast sv. Petru in Pavlu. Oglejmo si posamezne oddelke današnjega mašnega obrazca.

1. Herod Agripa, vnuk onega Heroda, ki je bil ukazal otroke pomoriti v Betlehemu, spravil je vso Judejo pod svojo oblast. Judom se je prilizoval, zato je preganjal Jezusove učence. Apostola Jakoba, brata sv. Janeza, je dal obglaviti. Ukaže pa (okoli l. 42.) vjeti tudi apostola Petra, vreči ga v ječo ter v varstvo izročiti čveterni straži, ki je imela vsaka po štiri stražnike. Herodov namen je, po velikii noči postaviti Petra pred ljudstvo ter ga končati. Cerkev pa neprenehoma moli za svojega višjega pastirja. Že je poslednja noč pred dnevom, ko ima prvak apostolov biti umorjen. Med dvema vojakoma vklenjem v dve verigi spi, drugi vojaki pa stojé pred vratmi na straži. In glej, kar angel Gospodov stoji pred Petrom in nebeška svetloba se v ječi zasveti. Angel zbudi Petra in mu reče: »Vstani hitro!« In verige padejo od njegovih rok. Reče mu pa angel: »Opaši se, obuj svoje čevlje, ogrni svoj plašč in pojdi za menoj!« Peter tako stori. Ne ve pa prav, ali je res, kar se godi, ali je le prikazen. Ko prideta memo prve in druge straže do železnih vrat proti mestu, odpró se jima sama od sebe. Gresta tedaj skozi in dospeta v neke ulice. Pri tej priči angel zgine izpred njega. In Peter se zavé in reče: »Sedaj vem res, da je poslal Gospod svojega angela, in me je otel od Herodove roke, in od vsega čakanja judovskega ljudstva.«

Ravno te besede sv. Petra pa je postavila sv. cerkev v h o d današnje sv. maše. To so tiste besede, s katerimi apostol prehva-

ležno naznani, da je spoznal začetnika in namen svojega odrešenja iz rok vseh, ki so čakali, da bi bil obsojen in umorjen. Zato mu sv. cerkev polaga v usta še te-le besede psalmistove: »Gospod! preiskuješ me in me poznaš; ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje.« Ker je vsevedni in neskončno dobrotljivi Gospod poznal sejo svojega apostola v ječi, zato ga je rešil čudovito po svojem nebeškem poslancu.

2. Zbirna molitev se ozira na mučeniško smrt prvakov apostolov in se glasi: »Bog, kateri si posvetil današnji dan z mučeništvom svojih apostolov Petra in Pavla, dodeli svoji cerkvi, da je v vsem pokorna zapovedim tistih, ki so začetniki sv. vere.« Ustanovitelj sv. cerkve in sv. vere je nebeški Učenik Jezus Kristus, a razširjali so se v sv. cerkvi nauki njegovi najbolj po sv. Petru in Pavlu. V tej molitvi prosimo tudi, da bi vedno zvesto spolnovali vse zapovedi, božje in cerkvene.

3. Berilo ste slišali ravno prej brati, ponovil sem vam poglobitni dogodek, v njem opisan, v začetku današnje razlage; sedaj treba, da iz današnjega berila posnamemo le še nekaj nauk.

Varstvu sv. Petra od strani sovražnikov je nasproti postavljena stanovitna molitev vernikov; s tem je naznanjeno, da je bil sv. Peter zavoljo molitve rešen iz ječe. Vsa cerkev je molila, bila je tedaj vesoljna molitev; molili so »neprenehoma«, tedaj stanovitno; molili so »k Bogu«, tedaj s polnim zaupanjem, ker on vsemogočni more, akoravno je bilo malo upanja, vendar Petra rešiti. Ne smemo prezreti, da je bržkone vmes molila tudi Marija, kraljica apostolov in kraljica sv. cerkve, in je bila vsled tega prošnja zbranih vernikov še toliko bolj podpirana pred božjim prestolom.

Vprašam: Zakaj »je cerkev neprenehoma k Bogu molila« za vklenjenega sv. Petra? Zato, ker je bil poglavar tiste cerkve, katere udje so bili verniki; on kot namestnik Kristusov je bil glava te cerkve, katera je bila skrivnostno telo. Ako po besedah sv. Pavla, »če en ud kaj trpi, vsi udje ž njim trpe« (I. Kor. 12, 26.), kolikanj bolj morajo udje čutiti trpljenje, če glava boli. Trpljenje sv. Petra, glave cerkve, je bilo trpljenje vse cerkve. Tako je bila vselej molitev edino orožje svete cerkve, kadar je bila preganjana; vsakokrat so se verniki spominjali besed Kristusovih, »da je treba vselej moliti in ne jenjati.« (Luk. 18, 1.)

Predragi v Kristusu! Po zgledu prvih kristijanov moramo tudi mi stanovitno moliti k Bogu, kadar vidimo ali slišimo, da je

cerkev ali njen poglavar preganjan. Ker pa je dandanašnje to zmiraj, zlasti cdkar je Rim s silo vzet sv. Očetu, zato po navodu papeževem molimo po vseh tihih sv. mašah za sv. cerkev in se tudi med mašo pogostokrat spominjamo nje in njenega poglavarja v posebnih molitvah.

Ko slišimo v današnjem berilu, da je »Peter spal«, a drugi dan ga je čakala smrt, more se nam to zdeti vendar čudno. Toda, kristijani, sv. Petra srce je bilo polno krščanskega upanja v boljše življenje, kjer ni preganjanja, nobenih težav in stisk, ampak večno veselje; in to upanje mu je dalo sladko spanje. Svest si je bil, da se zedini s Kristusom, imel je notranji mir, čutil je notranje veselje, ker trpi zavoľjo imena Jezusovega. Mir božji v njegovi duši mu je prinesel sladko spanje.

4. V vmesnem spevu obrne sv. cerkev na sv. Petra in Pavla besede psalmistove: »Postavil jih boš poglavarje po vsej zemlji. Spominjali se bodo tvojega imena, Gospod. Namestu tvojih očetov so ti rojeni sinovi. Zato te bodo narodi hvalili.« Ti poglavarji ne morejo tu biti drugi, kot sv. apostoli, zlasti oba prvaka apostolov sv. Peter in Pavel. Ti sinovi Gospodovi ali Mesijevi zopet niso drugi, kot sv. apostoli, kateri so bili prvi sad njegovega truda in tako rekoč nasledniki ali namestniki starih očakov. Zato se v današnji sv. maši spominjamo trikrat tudi vseh drugih svetih apostolov skupno. Ob koncu vmesnega speva povzame sv. cerkev besedo iz naslednjega evangelija ter zakliče poglavarju apostolov: »Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev.«

5. Že po tem je naznanjena vsebina današnjega evangelija. Sv. Matevž namreč tu pripoveduje tisti preznameniti dogodek, ko božji Sin obljubi apostolu Petru, da ga postavi poglavarja sv. cerkvi z vsemi potrebnimi oblastmi. Pa razdrobimo nekoliko današnji evangelij!

Jezus se tukaj in še večkrat imenuje Sinu človekovega. Zakaj? Jezus to stori iz same ponižnosti in nas uči, da je bil pravi Sin božji pa tudi pravi človek, Sin človekov, potomec Adamov. Naš Odrašenik je moral biti pravi človek, da je mogel trpeti ter nas na lesu odrešiti; Bog pa je tudi moral biti, da je mogel božji neskončni pravici dovolj t. j. popolnoma zadostiti. Na vprašanje Jezusovo, kdo menijo, da je on, odgovori samo Peter kot poglavar cerkve in poglavar apostolov, katerim ga je, kakor piše sv. Hijeronim, odločil za poglavarja, po vstajenju pa postavil. Kar

je izrekel sv. Peter po božjem razodenju, to so sprejeli vsi drugi apostoli in mora sprejeti vsak pravoverni kristijan, ako se hoče zveličati. Odgovor sv. Petra: »Ti si Kristus, Sin živega Boga«, je tako jedrnat in temeljit, da ga mu je mogel pač le sv. Duh položiti na jezik. S temi besedami je izražena poglobitna resnica, da je Kristus pravi, od Boga obljubljeni Mesija, Maziljenec Gospodov, od vekomaj rojeni Sin vsemogočnega Očeta, ki ima sam v sebi življenje in ga daje vsem stvarim. Jezus blagruje sv. Petra zavoljo njegovega odgovora, ker je trdno veroval, da je Kristus pravi Bog, zakaj v tej veri in v ljubezni do Jezusa je na tem svetu naše zveličanje. Ker je Jezus tako blagroval sv. Petra, imenoval je cerkveni zbor v Efezu l. 431. sv. Petra trikrat blaženega. Njegovega naslednika, rimskega papeža, so svoje dni klicali »preblaženega očeta«, dandanašnje pa ga navadno imenujemo »svetega Očeta«. Kar je najimenitniše pri tem dogodku, pa je, da Jezus obljubi sv. Petru zavoljo njegove žive vere, da bo na njega zidal svojo nepremagljivo cerkev ter mu izročil oblast in prednost pred vsemi apostoli. Ta obljuba Jezusova se čudovito spolnuje že blizu 19 sto let. Proti sv. cerkvi so se zaganjale in se napenjajo grozne sile, da govorim z besedami iz prvega pastirskega lista kneza in škofa Antona Bonaventure, »paganska cesarstva in kraljestva, zatem razkol in krivoverstvo, dandanes posebno prostozidarstvo in socialna-demokracija; ali vkljub temu se kraljestvo Jezusovo zmeraj bolj širi.« Sv. cerkev je kraljestvo Jezusovo na zemlji, on je nevidni kralj in poglavar v njem, vsakokratni pravni naslednik sv. Petra pa je vidni poglavar sv. cerkve. Sv. Petra je Jezus zavoljo njegove vere postavil kot podlago, kot vidni temelj tistega poslopja, ki se zida še sedaj, sv. rimsko-katoliške cerkve. S ključ je zaznamovana vsa najvišja oblast, oblast zapovedovati in soditi. Besede »vezati in razvezati« pa naznanjajo, da ima poglavar svete cerkve oblast, v njej vse urejevati, karkoli je treba, da se ohrani edinost v veri, red in prava pobožnost med verniki.

6. **P r e d d a r o v a n j e m** v današnji sv. maši ponovi mašnik zopet besede iz vmesnega speva: »Postavil jih boš poglavarje po vsej zemlji. Spominjali se bodo tvojega imena, Gospod, od roda do roda.«

7. V tih i m o l i t v i pa prosimo Gospoda, naj naše darove, njegovemu imenu v čast prinešene, spremlja molitev apostolska, katera naj nas z Bogom spravi in brani. Sv. cerkev povdarja tu moč molitve, moč priprošnje svetnikov nam v spodbudo, da se

zlasti današnji praznik prav zaupljivo priporočujmo vsem sv. apostolom, zlasti pa prvakoma sv. Petru in Pavlu.

8. Obhajilna vrstica ponovi besede Jezusove: »Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev.«

9. V poobhajilni molitvi pa zopet prosimo, da naj nas, ki smo prejeli nebeško hrano, na priprošnje sv. apostolov Gospod obvaruje vsega zlega.

Akoravno je današnji praznik posvečen spominu obeh sv. apostolov, Petra in Pavla, vendar se v sv. maši zlasti berilo in evangelij in tudi nekatere druge vrstice ozirajo bolj na sv. Petra, kakor ste slišali v razlagi današnje sv. maše. To pa zategadelj, ker današnji praznik ni toliko praznik oseb, ampak veliko več praznik cerkve. Jutri se sv. cerkev posebej spominja sv. apostola Pavla. Prazniki: presv. Trojice, presv. Rešnjega Telesa in sv. Petra in Pavla nam stavijo pred oči po Kristusu ustanovljeno zveličavno cerkev v njenem učeništvu, duhovstvu in pastirstvu. Skrivnost presv. Trojice je skupen obseg vse resnice, katero oznanuje cerkev; presv. Rešnje Telo kot daritev in zakrament pa je središče njene duhovske službe; polnost njene pastirske oblasti pa vidimo v sv. Petru, ki ga je Kristus izvolil kot skalnato podlago velikanškega poslopja sv. cerkve ali tudi, da rabim drug izraz, kot glavo cele cerkve z najvišjo oblastjo; sv. Pavel in drugi apostoli so se te oblasti vd-leževali le v zedinjenju s poglavarjem Petrom.

Mi pa, kristijani, ki smo udje taiste cerkve, bodimo po zgledu sv. Petra in Pavla polni žive vere, trdnega upanja in goreče ljubezni do ustanovnika sv. cerkve Gospoda našega Jezusa Kristusa. Sv. apostola nam kličeta: *Bodite najini posnemavci, kakor sva midva Kristusova!* Bodimo pa tudi zvesti podaniki njegove neveste, sv. cerkve, na zemlji; zakaj ona je delivka skrivnostnih pripomočkov našega zveličanja. To pa, da končam z besedami sv. papeža Leona I., s katerimi je sklenil eno svojih pridig na današnji praznik: »Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, kateri ima z Očetom in sv. Duhom taisto oblast, skupno božestvo na vekov veke.« Amen.

V. Bernik.

Priložnostni govori.

Priprava na sv. misijon.

1. Vstanovitev, korist in potreba zakramenta sv. pokore.

Prejmite sv. Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.

Jan. 20, 22. 23.

Neizmerno je usmiljenje božje do človeškega rodu. Zgolj iz ljubezni je Bog vstvaril človeka in ga odločil za večno srečo v nebesih. Ko je grešil človeški rod, je pošiljal preroke in slednjič svojega edinorojenega Sina na svet, da bi iskal in rešil, kar je bilo izgubljenega. Kar je pa delal božji Sin, to nadaljuje njegova nevesta sv. cerkev, ki se vedno trudi, da bi zatrla greh, da bi pripeljala grešnike zopet nazaj na pravo pot. Tudi vas, predragi v Kristusu, sv. cerkev vedno vabi in kliče, ponuja vam raznovrstna sredstva, da bi se spreobrnili k Bogu s celim svojim srcem.

Usmiljeni Bog pa vam hoče v kratkem tudi pripraviti še prav posebno, — rekel bi — izvanredno sredstvo, s katerim vas hoče popolnoma pridobiti za se. V naši župniji se bo namreč obhajal sv. misijon, ki nima nobenega družega namena, ko rešiti vaše neumrjoče duše. O, predragi, ko bi vedeli ceniti to milost, ta dar, od katerega je zveličanje zavisno marsikaterega izmej vas! O blagor vam, predragi, ako se bote pridno posluževali te milosti, rodila vam bode obilo duhovnega sadu. Sad sv. misijona pa bo tem lepši in tem večji, čim bolj pridno se bote pripravljali na te dneve zveličanja. Prva in najboljša priprava je seveda molitev. Prosim vas, molite, da bi bil sv. misijon v resnici vam vsem v zveličanje. Obenem pa se skrbno pripravljajte na misijonsko spoved, kateri naj potem sledi popolna prenovitev vašega življenja.

Ne imel bi rad, da bi se zastonj, ali le z majhnim vspehom mej vami trudili očetje misijonarji. To bi se zgodilo, ko bi pričeli sv. misijon brez vsake priprave. Zato vas pa prosim, poslušajte pazljivo nauke, ki imajo biti priprava na srečni čas sv. misijona. — Namenil sem se pred vsem drugim nekaj nedelj govoriti o zakramentu sv. pokore, o nevredni spovedi in božjeropnem obhajilu in o bližnji pripravi na sv. misijon.

Smelo trdim, da je v celem misijonu najvažnejša reč dobra spoved. Ako pa hočemo opraviti v resnici dobro spoved, je pred vsem drugim potrebno, da poznamo imenitnost tega zakramenta.

Premišljujmo tedaj danes: 1. vstanovitev, 2. korist in 3. potrebo zakramenta sv. pokore.

Vsak izmej vas dobro ve, da pride človek na svet s pododovanim ali izvirnim grehom. V tem stanu je človek toliko časa sovražnik božji, dokler ga ne spremeni sv. krst v otroka božjega in dediča nebeškega kraljestva. O kako nepopisljivo lepa je duša v stanu krstne nedolžnosti! — To lepoto, ta zaklad bi moral kristjan skrbno varovati, nikdar bi ne smel onesnažiti oblačila krstne nedolžnosti. Pa žalibog, mnogo kristjanov že v sami mladosti lahkomiselno zapravi ta tolikanj dragoceni zaklad. Morda smo tudi mi že takrat, ko smo se ravno jeli pameti zavedati, zgubili posvečujočo milost božjo? Postali smo zopet sovražniki božji in zaslužili smo večno pogubljenje. — Gospod pa, ki je poln usmiljenja, ki dobro pozna človeško slabost, kristijana kljub njegove nehvaležnosti ni zavrgel, marveč poleg zakramenta sv. krsta, ki nas očiščuje izvirnega greha, je vstanovil še en zakrament, v katerem se nam odpuščajo grehi, katere smo storili po sv. krstu. Dobrotljivi Jezus nam je v svojem usmiljenju zapustil duhovno kopel, v kateri se lahko vsak očisti svojih grehov, katere je storil bodisi iz slabosti, bodisi iz hudobije in nehvaležnosti. Zakrament sv. pokore, ali sv. spoved je Jezus postavil ali vstanovil po svojem častitljivem vstajenju. Ko so bili namreč apostoli zbrani v dvorani, v kateri se je obhajala zadnja večerja, je prišel Gospod pri zaklenjenih durih v njih sredo in jim je rekel: *Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. In ko je bil to izrekel, je v nje dihnil, in jim rekel: Prejmite svelega Duha. katerim bote grehe odpustiti, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.* (Jan. 20, 21. 23.) S temi besedami je Gospod spolnil obljubo, katero je že zdavno poprej storil Petru in pozneje tudi vsem drugim apostolom. Sv. Petru je rekel Jezus: *Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva; in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.* (Mat. 16, 19.) Ravno to je obljubil tudi drugim apostolom, rekoč: *Resnično vam povem, karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.* (Mat. 18, 18.)

Zakrament sv. pokore je tedaj vstanovil Gospod, ko se je po svojem vstajenju prikazal apostolom, in dal je njim in njih naslednikom škofom in mašnikom moč in oblast odpuščati grehe. Sv. tridentinski zbor pa pravi: Zapustil je v sv. cerkvi sodnike in svoje namestnike, namreč mašnike, katerim se mora skazati vsak, ki je grešil. Spoved tedaj ni človeška, marveč naravnost božja vstanova. Tu in tam vtegnete sicer, predragi, naleteti na sleparje, ki bodo trdili, da so si spoved duhovniki izmislili. O kako nespametna je ta trditev, ko so vendar zapisane besede v sv. pismu: *Karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih*. Zakaj naj bi si bili izmislili duhovniki sv. spoved. Kakšno korist pa ima duhovnik od spovedi? Spovednik mora brezplačno ure in ure, v mrazu in v vročini sedeti v spovednici, iti mora k bolniku, ki ima kužno, nalezljivo bolezen, z nevarnostjo lastnega življenja. Spovednik mora tu in tam nastopiti tudi v spovednici z vso ostromostjo, katere posledica je sovraštvo in mržnja. Ako spovednik greši, se mora spovedati prav tako, kakor drugi ljudje. Vprašam vas, predragi, kje je korist, vsled katere bi bili duhovniki vpeljali sv. spoved? Nasprotno pa je sè spovedjo združenih toliko težav prav za duhovnika, da bi bili, ko bi bila spoved človeška vstanova — duhovniki gotovo prvi, kateri bi jo odpravili. Spoved je tedaj božja vstanova in v tej vstanovi se kaže vsa dobrotljivost, vse usmiljenje božje!

Ako premišljujemo, kolika hudobija je greh, in prevdarjamo, kako malo Bog od nas zahteva s tem, da nam, ako smo grešili, nalaga dolžnost spovedati se, moramo pač vsklikniti: O ljubi Bog, kako si milostljiv, kako si dobrotljiv! — Ko sta Adam in Eva z nepokorščino hudo žalila Boga, sta skesano spoznala svojo hudobijo, recimo, spovedala sta se Bogu samemu. Bog z nami ne občuje več tako, kakor s prvimi stariši, zato pa nam je zapustil svoje namestnike, katoliške duhovnike. Ako se tem skesano in odkritosrčno spovemo, dobimo zopet odpuščanje grehov in s tem obenem tudi posvečujočo milost božjo. — Spoved je od Kristusa postavljena in sicer za sv. krstom je spoved za nas, ako smo smrtno grešili, edini pripomoček, da rešimo svoje duše. Ako je pa temu tako, spoznamo že tudi dolžnost pridno in vedno služevati se tega pripomočka. Ogledali smo si vstanovitev tega zakramenta, poglejmo še korist in potrebo sv. pokore.

Rimski katekizem trdi, da je vse to, kar vidimo v sv. cerkvi dobrega, pobožnega, svetega, sad zakramenta sv. pokore. Spoved

ohrani dobre kristijane stanovitne v dobrem, dela iz grešnikov pravične in jim daje obenem tudi moč, da se morejo v prihodnje varovati skušnjav in se vaditi v krščanskih čednostih.

Koristi sv. spovedi mi ne moremo umeti, ker nikdar in nikoli ne bomo zadosti spoznali, koliko in kakšno hudo je smrtni greh. Kaj je smrtni greh, bote bolj na drobno premišljevali v času misijona. Za danes rečem le toliko, da je smrtni greh strašni upor slabotnega vstvarjenega in od Boga popolnoma zavisnega bitja, upor, ki je naperjen proti neskončno svetemu in vsemogočnemu stvarniku nebes in zemlje, ki lahko grešnika prav takrat popolnoma uniči in pogubi, ko on greši in z grehom žali neizmerno božje veličastvo. Smrtni greh oropa dušo posvečujoče milosti božje in prijateljstva božjega, oropa nas vseh zaslug za storjena dobra dela, nam zapre nebesa in odpre pekel.

Smrtni greh je toliko hudo, da zanj iz lastnih moči ne morejo zadostiti vsi angeli in svetniki božji. Iz tega pač vidiš in spoznaš, ljubi kristjan, velikost božjega usmiljenja, ki grešniku prizanaša in mu daje tako lahko sredstvo, s katerim potem zadobi odpuščanje grehov. S hvaležnim srcem lahko vskliknemo s kraljem Davidom: *Hvalite Gospoda, ker je dober; ker vekomaj trpi njegova milost.* (Ps. 106, 1.) Kakor hitro namreč reče mašnik grešniku po opravljeni spovedi besede: »Odvežem te od tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in svetega Duha. Amen«, je grešnik prost vezi, katere so ga držale v sužnosti greha. Pa še več, Bog, ki je bil poprej njegov sovražnik, mu zopet odpusti njegov dolg, ga zopet sprejme za svojega prijatelja, za svojega otroka.

Bog pa pri tem ne dela tako, kakor tu in tam delajo nepopolni in slabotni ljudje. Tudi ti odpuščajo razžaljenja, vendar pa ohranijo v srcu kljub odpuščanju nekako mržnjo do njega, kateremu so le nekako na videz odpustili. O kako presega božje usmiljenje, božja dobrotljivost našo neizmerno pokvarjenost in hudobijo! Bog ne odpusti le razžaljenja, marveč ljubi s poprešnjo ljubeznijo skesanega grešnika. Saj pravi prerok Izaija: *Jaz sem, jaz sam sem, ki zbrisujem tvoje krivice zavoljo sebe, in tvojih pregreh se ne bom spominjal.* (Iz. 43, 25.) Po preroku Miheju pa nas Gospod zagotavlja: *Obrnil se bo, in se nas usmilil; proč bo dejal naše krivice in vrgel bo v globočino morja vse naše grehe.* (Mih. 7, 19.) In naj bi bili naši grehi še tako veliki in njih število še tako obilno, če se jih spovemo, se spolnijo nad nami besede Gospodove, katere je govoril po preroku Izaiju, rekoč: *Ako bi bili vaši*

grehi kakor škrlat, bodo beli kakor sneg; in ako bi bili rdeči kakor bager, bodo beli kakor volna. (Iz. 1, 18.) Ako premišljuješ, o kristjan, te besede Gospodove, ali potem ne spoznaš, kako velika dobrota je zakrament sv. pokore?

Bog pa ti v zakramenti sv. pokore ne odpusti le grehov, marveč povrne ti tudi zasluge za nebesa, katerih te je oropal smrtni greh in katere zopet oživé. — Znane so vam besede svetega Duha, katere je govoril po preroku Ecehielu: *Če se pa pravični obrne od svoje pravice, in počenja hudobijo po vseh gnjusobah, katere je hudobni navajen delati, bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena; v svoji spačenosti, s katero se je spačil, in v svojem grehu, s katerim je grešil, v njih bo umrl.* (Ec. 18, 24.) Smrtni greh je nesramen ropar, kateri oropa našo duho vseh njenih zakladov. — Poglej, kristjan, polje po hudi toči! Trava, žita in druge rastline so v tla pomandrana, drevesa so oropana listja in cvetja. Z eno besedo: ves trud celega leta je bil zastoj! V resnici žalosten pogled! Še bolj žalosten pa je pogled na dušo, katero oropa smrtni greh njenih zaslug. Morda je kdo že več let zvesto in pridno služil Bogu, sejal in nabiral si je zasluge za ta čas žetve, za sodnji dan; duša njegova je bila morda podobna prekrasnemu vrtu, v katerem so cvetele dišeče cvetlice zatajevanja, potrpežljivosti, ljubezni, kar naenkrat pa prihruje nevihta smrtnega greha in vse je pokončano. *Vsa pravična dela bodo pozabljena!* — Pa glej, dobro opravljena spoved ti vse to povrne in stori zopet zaslužno za nebesa. Saj pravi Gospod sam po preroku Joelu (2, 25.): *In povrnil vam bom letine, katere je snedla kobilica, keber in rija.* Sv. Jeronim razlaga te besede tako-le: »Povrnili vam bom zasluge, katere ste z grehom zgubili.«

Pa še več! — Smrtni greh je naredil iz poprej tolikanj krasne človeške duše, ki je bila podoba božja, ostudno pošast, ki je podobna hudobnemu duhu. Zakrament sv. pokore pa jo zopet — kakor sv. krst — naredi lepo in Bogu dopadljivo. To korist bi znali po vrednosti ceniti le tedaj, ko bi znali ceniti vrednost posvečujoče milosti božje. Ko bi mogli s telesnimi očmi premišljevati to spremembo, bi strmeli, da more stvar, ki je bila poprej tolikanj ostudna, naenkrat po dobro opravljeni spovedi postati tolikanj lepa. Ko bi hoteli popolnoma umeti korist sv. spovedi, bi morali poznati nebesko veselje, do katerega bi v smrtnem grehu nikdar ne mogli dospeti, morali bi poznati strašne peklenške muke, h katerimi

smo bili vsled smrtnega greha obsojeni in katerih nas oprosti dobro opravljena spoved.

Greh, predragi v Kristusu, pa pusti v srcu tudi nekako praznoto, vsled katere se čuti človek zapuščenega od Boga. Obenem pa greh tudi teži človeka. Zbada in peče ga učitajoča vest. Saj pravi Gospod sam: *Hudobni nimajo miru.* (Iz. 48, 22.) Da, tam, kjer je greh, tam ni miru, tam ni sreče, tam ni zadovoljnosti. Bodi še tako bogat, še tako učen, tekaj od veselice do veselice, privošči svojemu telesu karkoli želi, ako si v smrtnem grehu, nimaš miru. Vedno ti v tvoji duši nekaj kluje; nekaj te vznemirja, nekaj te peče. Ali veš, kaj je edina pomoč zoper ta notranji nemir? Ni ga drugzega sredstva, kakor odkritosrčna in skesana spoved. Vprašam vas, predragi, kaj bi bilo iz nas, ko bi ne imeli te rešilne deske? Ali bi se ne potopili vsi v morju greha in obupnosti? Spoved je, trdi celo brezbožni Voltaire, tolikanj koristna uprava, da ko bi je ne bilo, bi se morala vpeljati.

Vse to dobro ve hudobni duh, zakleti naš sovražnik; zato pa se trudi na vse mogoče načine odvrniti nas od spovedi, ali pa nas skuša zapeljati, da opravimo le slabo spoved. Kakor je nekedaj delal Holofern z Betulijo, katero je hotel z žejo si podvreči; — zaprl je bil namreč vse studence, — tako zapira mnogim kristjanom tudi hudobni duh z raznovrstnimi pomisleki ta studenec zveličanja. Nikar se ne dajte motiti predragi! Videli ste korist zakramenta sv. pokore, korist, katere si na noben drug način ne morete osvojiti. Sv. pokora namreč ni le koristen, marveč je kar naravnost potreben zakrament onim, ki so smrtno grešili.

Odpustiti more le tisti, ki je bil razžaljen, in prav on ima tudi pravico izbrati si način in pogoje, vsled katerih hoče odpustiti. Nikjer pa ne najdemo ne v sv. pismu, ne v ustnem izročilu drugzega načina, drugzega sredstva, ko spoved; spoved je torej ne le koristen marveč neobhodno potrebna, ako hočemo dobiti odpuščenje grehov. Zato pa pravi sv. Avguštin, da oni, ki hoče pokoro delati brez spovedi, zaničuje oblast, katero je Kristus podelil sv. cerkvi, skruni sv. evangelij in razdira od Kristusa postavljene naprave! — Res nam zadobi popolni kes že odpuščenje, vendar pa mora ta vedno združen biti s trdno voljo spovedati se, kakor hitro bo mogoče. To nam pojasnuje sv. Avguštin in drugi sv. očetje z Lazarjevem obujenjem. Kristus je sicer obudil Lazarja, vendar pa je hotel, da so ga razvezali apostoli. Tako mora tudi

vedno po popolnem kesanju, kakor hitro mogoče, slediti spoved pred katoliškim duhovnikom.

V nekem kraju je govoril duhovnik o spovedi in sklenil je z besedami: Pridite nazaj, grešniki, k Jezusu, on vas ne bo zavrzel, on je dosti močan, da vas bo spreobrnil, on je neskončno usmiljen, rad vam bo odpustil. Popoldan pride k duhovniku tujec in mu reče: klicali ste me, dolgo sem odlašal, zdaj sem pa prišel, prosim, spovejte me. Skesani grešnik je pozneje sam pripovedoval, da se je čutil tem ložjega, tem srečnejšega, čim bolj je nadaljeval svojo obtožbo. Ko je opravil spoved, je hvaležno objel spovednika z besedami: Čutim in vživam predokus rajskega veselja.

Na delo tedaj, predragi, skrbno se pripravljajte na misijonsko spoved, da bote občutili korist, o kateri sem danes govoril. Morda živite že leta in leta v velikih pregrehah, to naj vas ne plaši! Gospod Jezus Kristus bo vaše pribežališče, On bo vaša pomoč. Njegovo srce je neskončno usmiljeno, ne bo vas zapustilo, marveč kliče in vabi vas. Kakor usmiljeni oče zgubljenemu sinu, tako bo hitel tudi vam naproti še bolj usmiljeni Jezus, objel vas bo, pritisnil vas bo na svoje ljubezni in usmiljenja plamteče srce in rekel vam bo: Vse ti je odpuščeno, idi v miru in ne greši več. Amen.

P. Engelbert Pollak.

2. Izpraševanje vesti.

Preglejmo in preiščimo svoje dejanje in vrnimo se k Gospodu.

Žal. pesm. 3, 40.

Premišljevali smo zadnjič vstanovitev, korist in potrebo zakrament sv. pokore. Spoznali ste, da vam spoved zopet povrne prijateljstvo božje in zasluge za dobra dela, katere ste izgubili s smrtnim grehom. Spoved povrne duši ono lepoto, katero je imela takoj po svetem krstu, nam odpre nebesa, katera smo si zaprli s smrtnim grehom, zaprè nam pekel, katerega smo si odprli z grehom in slednjič nam dá zopet mir vesti.

Vse to pa naredi le dobro opravljena spoved. — Zdaj pa hočemo premišljevati, kedaj je spoved dobro opravljena. Že v mladosti ste se, predragi kristijani, učili, da je potrebnih pet reči, da vredno prejmemo zakrament sv. pokore: 1. izpraševanje vesti, 2. kes ali obžalovanje, 3. trdni sklep, 4. spoved, 5. zadostovanje. Premišljujmo danes, kakšno mora biti izpraševanje vesti.

hsvo Ako hočemo zadobiti odpuščanje grehov, je treba, da se teh grehov odkritosrčno spovemo. Kako pa se jih hočemo spovedati, ako se jih ne spominjamo? Kako se jih bomo spominjali, ako resno ne preišljujemo svojega življenja? Osebi, ki živi lahkomišljeno, recimo posvetno, ki gré dvakrat ali morda trikrat na leto k spovedi, in greši večkrat smrtno v mislih, željah, besedah in dejanjih, se brez izpraševanja vesti ne bo mogoče dobro spovedati. Predrzno bi bilo od tacega človeka, da bi brez resnega prevdarka stopil k spovednici in se zanašal na to, da bo povedal vse, kar mu pride takrat na misel. S takim početjem se postavljaš v največjo nevarnost, iz lastne krivde pozabiti marsikaj, kar bi bil v vesti dolžan natančno razodeti spovedniku. Ako pozabiš brez lastne krivde kak smrten greh, to je, ako si skrbno izpraševal vest in si kljub vsej pazljivosti kaj pozabil, je spoved dobra, veljavna in dolžan si pri prihodnji spovedi obtožiti se le pozabljenega greha. Vse drugači pa je, ako si bil iz lastne krivde, radi površnega izpraševanja vesti, pozabil kak smrten greh. Ako je temu tako, ti ni noben greh odpuščen, spoved je neveljavna in božje-ropna. Iz tega tedaj spoznamo, da je za dobro spoved neobhodno potrebno izpraševanje vesti.

To izpraševanje mora biti tem skrbnejše, čim redkejša je spoved. Kaj lahko in kratko je izpraševanje vesti onim, ki pogostokrat prejemajo svete zakramente, in imajo vrhu tega navado, vsak večer izpraševati svojo vest. Taki ljudje naj vprašajo svojo vest sicer skrbno, ne smejo biti pa pretankovestni, ker bi s tem mučili in trpinčili le sami sebe. Vse drugače pa mora ravnati oseba, kateri za pobožno življenje ni veliko, oseba, ki gre le redko-kedaj k spovedi.

Gospod sam je v sv. evangeliju povedal priliko, na kateri se take osebe lahko učé izpraševati svojo vest. Žena, ki je zgubila denar, prižge luč — pravi Gospod — pometa hišo, ter išče skrbno, dokler ne najde denarja. Tako je delala žena, tako moramo delati tudi mi. Mi nimamo iskati denarja, marveč greh, ki je umoril našo dušo in nas naredil zoprne Bogu. Iskati moramo greh v svojem srcu, ki je temno, ki ima toliko kotičkov in gub. Zato pač ni zadostna luč našega razuma, ki je vsled greha otemnjen, marveč treba je prižgati nadnaravno luč milosti božje; treba je, da razsvetli Bog v svojem usmiljenju z nadnaravno lučjo temno naše srce tako, da s pomočjo te božje luči vidimo in spoznamo vse grehe, ki so skriti v našem srcu. Preden tedaj začnemo izpraševati

vest, prosimo sv. Duha za pomoč in recimo s pobožnim Jobom: *Kolike so moje krivice in pregrehe, moje hudobije in pregrešenja mi pokaži.* (Job. 13, 23.)

Žena, o kateri pripoveduje Gospod, se pa ni zadovoljila s tem, da bi bila le luč prižgala, marveč je začela tudi pometati hišo, da bi pri pometanju našla denar, katerega je zgubila. Prav tako moramo delati tudi mi. Tudi mi moramo pomesti prah, kateri ovira oči naše duše, da ne more opaziti grehov. Ali veste, predragi, kakšne smeti so to? Te smeti so posvetno mišljenje, naše hudo nagnjenje in naše strasti. — Mladenič n. pr. hoče vest izprašati, on pa ima napačne pojme o grehu, on misli, veliki grehi so n. pr. prešestvo, nečista dejanja; nesramne pogovore, nesramne misli, nespodobno obnašanje do sebe in do drugih pa ima za malenkost. On misli, da nas duhovni, ako o tem govoré, le plašé. — Dragi mladenič, ako začneš vest izpraševati s tako napačnimi pojmi o grehu, te zagotovim, da boš za veliko število smrtnih grehov popolnoma slep. Dekle, ki si izprašuje vest s prepričanjem, da so le malenkosti, ako se nečimrno oblači, ako namenoma vzbuja v drugih nesramne želje, je slepo za marsikateri greh. Žena, ki misli, da se ni dolžna izprašati gledé skrbi za svoje otroke, bo vest le slabo izprašala. Malo vredno bo spraševanje vesti pri možu, ki smatra to le za malenkosti, ako neizmerno in neredno hrepeni po tujem blagu, ako živi le toliko pošteno, da ga ne more kaznovati posvetna oblast, ako se sicer varuje prešestva, je pa popolnoma brezbrizen glede nesramnih pogovorov in nečistih želja. Kadar si tedaj, predragi izprašujete vest, očistite si najprej svoje srce napačnega samoljubja. Izprašujte se — po nasvetu svetega Avgústina — brez zvijače, brez samoljubja, brez obotavljanja. Sodimo sami sebe prav tako, kakor nas bo enkrat sodil naš ostri sodnik.

Ako pa premislimo te besede, gotovo spoznamo dolžnost, vestno in natančno izpraševati svojo vest. Zato pa nam odgovarja katekizem na vprašanje: Kolike skrbnosti je treba pri izpraševanju vesti? — z besedami: »Pri izpraševanju vesti je treba velike skrbnosti kakor pri vsakem imenitnem opravilu; ne smemo biti površni in lahkomišelní, pa tudi ne prebojazljivi.« Omenil sem že, kedaj bi bili prebojazljivi. Poglejmo sedaj, kakšna naj bo skrbljivost, da bo prava. Sv. tridentinski zbor in katekizem nas učita, da je treba velike skrbnosti, kakor pri vsakem imenitnem opravilu. Mislite si predragi, človeka, ki se mora zagovarjati pred

svetnim sodiščem o zadevi, od katere je zavisna sreča in nesreča njegova in njegove družine. Kaj bo naredil tak človek? Zaprl se se bo v sobo, pustil bo pri miru vsako drugo opravilo in mislil bo le na to svojo zadevo. Mislil bo toliko časa, dokler ne bo vse v najlepšem redu. Toliko skrbi bi porabil ti, o kristijan, ako bi bil ti tisti človek, za zgolj le posvetno zadevo. Nikakor me tedaj ne smeš imenovati preostrega, prestrogega, ako zahtevam od tebe vsaj toliko skrbi in skrbljivosti za izpraševanje tvoje vesti. Da, še več skrbi bi lahko zahteval, ker se tukaj ne gré za zadevo, od katere je zavisna tvoja telesna sreča, tukaj je namreč v nevarnosti večna sreča tvoje neumrjoče duše. Ko si izprašuješ vest, se ne pripravljáš za posvetno sodišče, v katerem sedé zmotljivi ljudje, ti se namreč pripravljáš na sodišče, v katerem sodi in odpušča Bog, kateri je vseveden, katerega nikdar ne moreš goljufati.

Predragi, ko premišlujete, kakor zgubljeni sin, svojo nehvaležnost, takrat bodite zbrani, pustite vse posvetno in mislite si, da vtegne biti spoved, na katero se hočete pripravljati, zadnja vašega življenja in da je morda od nje zavisna vaša večna sreča in večna nesreča.

Morda si kdo misli, pri sv. misijonu bi sicer rad opravil dolgo ali veliko spoved, pa bojim se, da se ne bom spomnil vsega. O dolgi spovedi homo še premišljevali pred sv. misijonom, zato odgovorim le na pomislek glede izpraševanja vesti. Vsak izmed vas zna deset božjih, pet cerkvenih zapovedi, sedem poglobitnih grehov in dolžnosti svojega stanu. Vprašajte se pri vsaki božji in cerkveni zapovedi natančno, sem li kaj storil, kar ta zapoved zapoveduje, ali kaj opustil, kar ukazuje.*)

Ko si si izprašal vest gledé grehov, pa dobro pomni, kar velewa sv. tridentinski zbor, da je pri smrtnih grehah kolikor mogoče natančno povedati tudi njih število, in vsaj tiste okoliščine, ki spreminjajo njih vrsto, ali ki sicer iz malega greha naredé smrtni greh. Ako kdo n. pr. greši v cerkvi zoper sv. čistost, to ni le greh zoper šesto božjo zapoved, marveč tudi božji rop. Vse kaj družega je krasti bogatino, revežu, ali celo cerkvi. Velik razloček je gledé šeste božje zapovedi ali grešiš z neoženjeno ali oženjeno osebo, ali grešiš sam s seboj, ali z nedolžnim otrokom, ali grešiš z osebo, s katero si v sorodstvu ali v svaštvu, ali ako grešiš celo z živino. Razloček je gledé te zapovedi, ali si to storil v

*) Dobro je tudi v enem ali dveh govorih skupno izpraševati vest.

samskem ali zakonskem stanu. Razloček je pri želji po maščevanju, ali si jo gojil le pol ure, ali morda več mesecev.

Treba pa je tudi prevdariti posledice greha; to zlasti pri pohujšanju. O koliko je zlasti radi pohujšanja površnih, ako ne celo neveljavnih spovedi! Ti n. pr. nesramno govoriš vpricho otrok; nikakor ni zadosti, ako rečeš, sem nespodobno govoril, marveč treba je pomisliti, koliko si jih pohujšal. Ti si n. pr. zapeljeval osebo v greh cel mesec, zapeljal si jo pa še-le poslednji dan. Ne bilo bi zadosti, ako bi rekel: enkrat sem grešil, marveč povedati moraš, da si zapeljeval cel mesec. Prevdariti je nadalje treba, ali se nisi podajal radovoljno v grešne priloznosti, zlasti v bližnje, v katerih si, bodisi iz splošne slabosti, ali vsled osebnega nagnjenja večkrat grešil. Kdor se podaja prostovoljno v grešne priloznosti, ta s tem že greši.

Dalje moraš tudi natančno premisliti svoje misli in želje. Ravno ti grehi so najbolj nevarni, ker se pri izpraševanju vesti najlozje pozabijo. Največkrat pa pozabijo kristijani izpraševati se gledé tega, kar so opustili, akoravno bi bili morali to storiti. V to vrsto spada pred vsem drugim vprašanje, kako sem spolnoval svoje stanovske dolžnosti? Gospodar naj se vpraša: kako sem se prizadeval povrniti dolg? kako sem plačal posle in najemnike? kako sem pazil na svoje otroke, na hlapce in dekle? kako sem se obnašal do svoje žene in s svojo ženo? Žena naj se vpraša, ali je bila možu podložna in pokorna? ali je dopustila kaka pregrešna znanja pri otrocih? Kdor se peča s kupčijo, naj se praša, je li bilo vse pošteno pri blagu, pri meri in vagi? Bogatin naj prevdari, je li rad pomagal svojemu bližnjemu iz zadrege? Posli naj si izprašujejo vest, so li opravljali natančno izročeno delo? Ali so morda oškodovali iz lastne krivde gospodarja? Ali so morda zapeljavali in pohujšavali njegove otroke?

Jako napačno ravnaajo oni, ki si le površno izprašajo svojo vest in se zanašajo, da jih bo spovednik izprašal. Take vrste ljudje so podobni kralju Nabuhodonozorju. Ta kralj je imel, nam pripoveduje prerok Danijel, čudne sanje, katere je pa pozabil. Zato je sklical vse modre in jim je rekel: *Sanje sem imel, in na pameti zmešan, ne vem, kaj sem videl. Sanje sem pozabil; ako ne poveste sanj in njih pomena, bote poginili*, t. j. bote pomorjeni. (Dan. 2, 3. 5.) Ali to ni nespametno? Prav tako pa delajo oni, ki se zanašajo, da jih bo spovednik izprašal. Oni hočejo nekako reči: »Grešil sem, pa ne vem kaj, povej mi ti, kaj sem storil.« Zapomni si dobro,

pre dragi, da je spovednik dolžan poslušati vaše grehe, ni vas pa dolžan izprašati. Najpoprej moraš ti sam razodeti svoje grehe, potem bo pa spovednik stavil svoja vprašanja, katera se mu dozdevajo potrebna. Ako je kdo bolan in gré k zdravniku, se mora sam najpoprej razodeti zdravniku, potem še-le ta začne popraševati. Res je, spoved je veljavna, ako bi grešnik le odgovarjal, kar ga spovednik vpraša, veljavna bi bila, ko bi spovednik res vse izprašal. Pa koliko se pri takem izpraševanju potrafi po nepotrebnem dragocenega časa. Nikar se tedaj, o kristijan, ne zanašaj nato, marveč sam vse povej, karkoli veš. Ako se gré za časno korist, ti ne varčuješ ne s časom, ne s trudom, ti govoriš, misliš in delaš sam. Ko je pa treba s sveto spovedjo rešiti dušo iz verig hudobnega duha, ko se gré za to, da bi zopet dobil posvečujočo milost božjo in sveta nebesa, nimaš časa in voljo za izpraševanje vesti! O pre dragi, ako vam je kaj mar za zveličanje vaše neumrjoče duše, porabite vso svojo skrb za natančno izpraševanje vesti!

Tu in tam se dobé ljudje, ki pravijo, naj še tako izprašujejo svojo vest, pa ne dobé nobenega greha. Ali govoré ti ljudje resnico? Včasih se res vtegne zgoditi, da kristijanu, ki prav pogostokrat prejema sv. zakramente, od zadnje spovedi vest ničesar ne očita. Šaj nas pogosti prejem svetih zakramentov varuje tudi grehov. Ako gré kdo le redkokedaj k spovedi, je skoraj nemogoče, da bi bil v resnici brez greha. Ko bi si taki ljudje bolj natančno izprašali svojo vest, bi na marsikaj naleteli, kar ni le greh, marveč celo smrten greh.

Koliko je kristijanov, ki na vsak način hočejo zamoriti svojo vest! Koliko jih je, ki se nočejo spominjati pri izpraševanju vesti grehov, ker so se jim priljubili, ker se jim nočejo odpovedati. Taki ljudje hočejo imeti v svojem srcu skriven prostorček, v katerem prav zato nočejo pogledati, da bi ne bili prisiljeni odpovedati se priljubljeni navadi! Hočejo in skušajo se prepričati, da to ni tolikanj hudo, to pa le zato, ker jim to hudo dopade. Pri takih je, kakor sem že takoj v začetku današnjega premišljevanja rekel, neobhodno potrebno, da se odpovejo napačnemu samoljubju, ki je prva in najvažnejša ovira njihovega spreobrnjenja.

Nikar ne izprašuj svojo vest tako-le: ukradel nisem nič, v cerkvi sem bil vsako nedeljo i. t. d. Vprašam te, je li mar samo to greh? Varoval si se res morda greha v dejanju, nisi se pa varoval greha v mislih, željah ali besedah. Tudi to je greh in sicer morda tudi smrten greh!

Spoznali ste, predragi, dolžnost natančno izprašati si vest. Brez resnega izpraševanja vesti je dobra spoved nemogoča. Naj-potrebnejša reč pri zakramentu svete pokore je res sicer kes ali obžalovanje, pa kako se boš kesal svojih grehov, ako jih ne boš spoznal? Kako jih boš pa spoznal, ako si ne boš izprašal svoje vesti? Pri zakramentu svete pokore mora nadalje grešnik spovedati se vseh smrtnih grehov, njih števila in okoliščin, ki vrsto greha spreminjajo. Vse to pa je nemogoče brez izpraševanja vesti. Povedal sem vam nadalje, kako skrbno morate izprašati svojo vest in da za površnost te tolikanj važne reči nimate nikakega izgovora.

Pričnite tedaj, predragi, še pred svetim misijonom skrbno izpraševati svojo vest. Zlasti se vprašajte, kako ste doslej prejeli sv. zakramente? — Svetniki so si z največjo natančnostjo izpraševali svojo vest, ker so dobro vedeli, da je prvi korak k popoljšanju spoznanje greha, in da je za to spoznanje pred vsem drugim potrebno izpraševanje vesti. Svetniki so bili prepričani, da je, ako se hočemo vrniti nazaj k Bogu, pred vsem drugim potrebno, da premišljujemo, kako daleč smo zabredli, kako strašno smo se Bogu odtujili. Zato pa pravi psalmist (ps. 118, 59.): *Premišljudem svoja pota in obračam svoje noge k tvojim spričevanjem*, to je premišljeval sem svoje dosedanje življenje, svojo nehvaležnost, svoj greh in preplašil sem se. Zato pa sem krenil nazaj, vrnil sem se k Bogu, katerega sem z grehom zapustil.

Nikar naj vam tedaj, predragi, ne bo težavno potruditi se, da si skrbno izprašate za misijonsko spoved svojo vest! Ako tega zdaj nočete storiti, bote spoznali vse svoje hudobije takrat, ko vam bodo držali blagoslovljeno svečo. Da, v smrtni uri se vam bodo pokazali vsi vaši grehi v vsej svoji ostudnosti. Takrat vas bodo obdajali, vas bodo tožili, sodili in pogubili. O kako si bote takrat želeli, da bi se bili v času sv. misijona dobro izprašali svojo vest! Predragi, ako se hočete rešiti te obupnosti, ako hočete rešiti svojo predragoceno dušo, preiščite zdaj skrbno vse svoje napake, vse svoje pregrehe. *Poglejmo in preiščimo svoje dejanje, in vrnimo se k Gospodu*. Da, k Gospodu se hočemo vrniti, v prihodnje pa ga nočemo več zapustiti. Amen. P. Engelbert Pollak.

3. Kesanje.

Dar Bogu je prežaljen duh; potrtega
in penižanega srca, o Bog! ne boš za-
ničeval. Ps. 50, 19.

Ko je prišel prerok Natan k Davidu in mu je očital strašni greh, s katerim je kralj tako zelo žalil Boga, se je David prebudil, kakor iz močnega spanja, spoznal je svojo hudobijo in v dno srca presunjen od britke žalosti je zaklical: *Grešil sem zoper Gospoda!* (2. Kralj. 12, 13.) Kakor kralj David, tako mora delati vsak kristjan. Potem, ko si si izprašal natančno svojo vest in si pregledal vse koticke svojega srca tako, da vidiš vse svoje hudobije kakor v zrcalu, moraš tudi ti presunjen srčne žalosti, reči: *Grešil sem zoper Gospoda!* Ko bi ti ne imel te žalosti, bi bil ves tvoj trud pri izpraševanju vesti, vsa tvoja odkritosrčnost pri spovedi popolnoma zastonj. Da bo tedaj tvoja misijonska in sploh vsaka spoved dobra, ti je pred vsem drugim treba kesanja. Premišljajmo tedaj danes 1. kako potrebno je kesanje, 2. kakšno mora biti kesanje in kako moramo obuditi kesanje.

Mnogo kristjanov je, ki mislijo, da je njihova priprava na sv. spoved že dobra, ako porabijo ves čas priprave za natančno izpraševanje vesti in ni jim mar za kes ali za obžalovanje. Takoj po izpraševanju vesti se približajo taki ljudje spovednici in opravijo svojo spoved. Ako se tu in tam pripeti, da pozabijo to ali ono malenkost, so radi tega vsi preplašeni, kar nič pa se ne zmenijo, ako jim je manjkalo pravega kesanja. Oh kako strašno se goljufajo ti ljudje! Podobni so lovcem, ki gredo na lov na nevarne zverine in si z največjo skrbljivostjo prizadevajo vjeti divje zverine. Ko jih pa vjamejo, se ne zmenijo za to, da bi te zverine tudi pomorili. Kaj ti pomaga, predragi kristjan, ako veš in poznaš prav na drobno vse okoliščine in število greha, ako pa s tem spoznanjem ne družiš tudi pravega kesanja? Ako bi ti tako delal, bi bil našel zver, ne bil bi jo pa vmoril. — Zakrament sv. pokore imenujejo sv. očetje drugi krst. K zakramentu sv. krsta je pa voda neobhodno potrebna. Kakor se pa zakrament sv. krsta brez vode ne more veljavno podeliti, tako se tudi pri zakramentu sv. pokore brez kesanja ne morejo odpustiti grehi. Ako stopiš k sv. spovedi brez kesanja, si podoben hlapcu, ki stopi pred gospodarja in mu reče: »Gospod, spoznam in pripoznam, da sem vas

hudo razžalil; prosim vas, odpustite mi, vendar žal mi pa kar nič ni, da sem vas razžalil.« Vprašam vas, predragi, ali bi dobil tak človek odpuščenje od svojega gospoda? Kakor bi take ali enake besede gospoda še bolj razžalile, tako žali tudi oni jako občutljivo Boga, kdor gre brez pravega kesanja k sv. spovedi.

Ako se hočemo prepričati o tem, da je za odpuščanje grehov v resnici potrebno kesanje, vprašajmo in pogledajmo sv. pismo, kaj nam pravi glede tega. Ni je reči, katero bi sv. pismo tolikrat in tako izrečno priporočalo, kakor ravno kesanje, žalost nad storjenimi grehi. Po preroku Joelu (2, 12.) nas Gospod opominja in pravi: *Spreobrnite se k meni iz vsega svojega srca, s postom in z jokom in splakanjem.* Enako nam govori po preroku Ezehielu (8, 30.): *Spreobrnite se, ter delajte pakoro za vse svoje hudobije.* In ko je Gospod sam prišel na svet, je tudi on oznanjeval pokoro rekoč: *Povem vam, če se ne spokorite, bote vsi poginili.* (Luk. 13, 3.)

Bog tedaj zahteva od nas po prerokih, da, po samem Jezusu Kristusu, jok, spreobrnjenje in pokoro. V čem pa obstoji ta pokora? Morda le v praznih besedah: Gospod odpusti mi, ali, Gospod bodi mi milostljiv. Vse to bi bilo premalo, nebeško kraljestvo od nas mnogo več zahteva. Gospod sam je rekel: *Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak, kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.* (Mat. 7, 21.) Ali obstoji morda pokora v tem, da se solzi tvoje oko, ali da se postiš in trkaš na prsa? Ne, v tem pokora ne more obstati, ker se lahko solzé oči, mej tem, ko je srce zakrknjeno in trdovratno. Pokora tedaj obstoji edinole v kesanju, ali obžalovanju, ki je dušna žalost in stud nad storjenimi grehi. Ako tega ni, zastonj upaš in pričakuješ odpuščenje grehov.

Nikdar in nikoli se še ni zgodilo, da bi se bil izveličal do-rastli kristjan, ki je smrtno grešil, brez kesanja. Rekel sem že, da je kesanje k odpuščenju grehov prav tako potrebno, kakor voda za krst. Ako tedaj kesanja ni, je odpuščenje pri zakramentu svete pokore nemogoče. Človek pa, ki gre brez pravega kesanja k spovedi, in naj dobi še tolikrat sv. odvezo, opravi neveljavno in božjeropno spoved.

To naj si zapomnijo oni, ki prihajajo k spovedi zakopani o zastarele grešne navade, katerim se nočejo odpovedati, zamotani v grešne priložnosti, katerih nočejo zapustiti. Morda se jim posreči kljub temu tu ali tam vjeti sv. odvezo, in ako se to zgodi, gredo veseli od spovednice in pravijo: to je spovednik! O kristjan, ako

si bil morda tudi ti tako ravnal, pač nimaš vzroka za veselje. Mašnik ti je dal sicer odvezo, ker ni videl v tvoje srce, v katerem ni bilo kesanja. Mašnik je govoril besede: jaz te odvežem, Bog pa te odveze ni potrdil v nebesih, ker je videl tvoje spačeno srce. In ko bi te bili odvezali vsi škofje celega sveta sè sv. očetom vred, bi vse te odveze tebi kar nič ne koristile, marveč pomnožile bi le tvoje grehe. Zakaj? Zato, ker je odveza, dobljena brez kesanja, božji rop.

Iz tega pač spoznate, predragi, kako neobhodno potrebno je pri zakramentu sv. pokore kesanje. To pa tudi drugače biti ne more. Zakrament sv. pokore je bil namreč od Gospoda zato postavljen, da bi duši zopet povrnil lepoto, katero je greh vničil. Spoved hoče človeka nazaj pripeljati na pot zveličanja, katero je grešnik lehkomišljeno zapustil. Kaj pa si storil, o grešnik s tem, da si grešil? — Zapustil si Gospoda, svojega stvarnika in služil si stvarjem. Zaničeval si neskončno dobroto, Boga, da si mogel uživati minljivo pozemeljsko veselje. Zapravil si večno nebeško dedščino, da bi se vdeležil goljufive posvetne sreče. Ako tedaj hočeš opraviti dobro spoved, se moraš odpovedati stvarjem, da se zopet združiš z Bogom, katerega si z grehom zapustil, zaničevati moraš pregrešno veselje, da boš vedel ceniti večno veselje. Prav, kakor se z grehom obrneš od Boga, tako se moraš s kesanjem obrniti od sveta, da se zopet spreobrneš k Bogu. Vse to pa se zgodi in zvrši s pravim kesanjem. Zato pa pravi sv. Ambrož: Kesanje je grešniku tako potrebno, kakor ranjencu zdravilo.

Spoved ne sme biti suhoparno pripovedovanje vsega tega, kar smo storili in zagrešili, marveč biti mora o b t o ž b a grehov, katerih se zavedamo. Obtožba brez kesanja je pa nesmisel. Odkod to, da se grešnik nič ne poboljša, da pade vedno nazaj v stare grehe? Odtod večinoma, ker mu je manjkalo pravega kesanja.

Kesanje je tedaj neobhodno potrebno, in vendar jih je toliko, ki se spovedujejo brez kesanja. Večina grešnikov misli, da stori že zadosti, ako moli molitev: O moj Bog itd. Res je v tej molitvi kesanje. Toda kesanje se prav zaprav ne moli, kesanje se mora občutiti. Kesanje je notranja žalost in stud nad storjenimi grehi. Ali si pa bil, o kristjan, v resnici vedno žalosten, ali so se ti tvoji grehi v resnici studili? Ali pa si bil tudi ti eden tistih, ki je mislil, da stori že zadosti, ako le moli kesanje? Morda si molil to molitev brezmiselno in raztreseno? O ako nisi imel no-

tranje žalosti, ako se ti niso studili tvoji grehi, potem nisi imek pravega kesanja, potem nisi zadobil odpuščenja.

Ako je temu tako, bi bil zdravno že zaslužil večno pogubljenje. Pa glej, Bog je usmiljen, ponuja ti o času sv. misijona priliko, z dobro spovedjo in pravim kesanjem popraviti vse to, kar si zamudil v preteklosti. Da se bo pa to zgodilo, poslušaj me pazljivo, da boš spoznal, kakšno mora biti tvoje kesanje, ako hočeš, da bo pravo, da ti bo zadobilo v resnici odpuščenje grehov.

Odgovoril sem vam že s katekizmom, kaj da je kesanje. Slišali ste, da je kes dušna žalost in stud nad storjenimi grehi. Kes je tedaj žalost duše, je sovražstvo greha in želja, da bi ne bili grešili. O trdnem sklepu bomo prihodnjič premišljevali. Danes govorim le o kesanju, o notranji dušni žalosti radi storjenih grehov. Kes je pred vsem drugim žalost. Brez žalosti se kesanja niti misliti ne moremo. Poglejmo n. pr. človeka, ki se je lotil nevarnega in nečastnega podvzetja. Ker je pa to podvzetje nevarno, je v resnici tudi spodletelo in človek je prišel v škodo in ob dobro ime. Kaj se zgodi? — Tega človeka se loti kesanje, z nevoljo in studom se spominja podvzetja, ki je bilo vzrok njegove nesreče, on želi, da bi se tega nikdar ne bil lotil. Prav tako se godi tudi grešniku, ki občuti kesanje. Z nevoljo gleda na greh, katerega je storil. Želi, da bi tega ne bil storil. Kar pa je enkrat storjeno, se ne more več narediti nestorjeno. Zato želi grešnik vsaj z voljo svojo vničiti greh, katerega je storil. Volja pa, katera začne vzbujati take želje, je pripravljena za prejem božje milosti in božjih navdihov.

Rekel sem že, da je bil zakrament sv. pokore od Gospoda zato postavljen, da bi duši zopet povrnil lepoto, katero je greh vničil in da bi zadostil za krivico, katero smo z grehom storili. Greh pa vničuje dušno lepoto in dela Bogu krivico prav s tem, ker se volja vpre božji postavi, ki pravi: jaz tega ne bom storila, kar Bog ukazuje; ali pa: Prav to bom storila, kar Bog prepoveduje. Ker je pa volja glavni vzrok greha, zato se mora tudi spokorjenje pričeti z voljo. Odvrčati jo moramo od tega, kar hoče storiti v svoji sprijenosti, in nagibati jo moramo k temu, česar se brani v svoji nepokornosti. S kesanjem se tedaj pred vsem drugim kaznuje in očiščuje volja.

Spoznali ste, predragi, kako potrebno je kesanje, pogledjmo zdaj kakšno mora biti kesanje. Kes mora biti l. notranj,

2. čez vse velik, 3. splošen in 4. nadnaraven. Kes mora biti notranj; to je takrat — pravi katekizem — kadar grešnik ne pravi samo, da se kesa grehov, ampak jih tudi v resnici studi in odkritosrčno želi, da bi jih ne bil storil. Ravno poprej sem rekel, da je volja glavni vzrok greha, ker ga ona sprejme, se ga veseli, ima dopadajenje nad njim in ga izvrši. Volja je poglavitna človeška zmožnost, v volji se družijo in iz volje izhaja vse človeško delovanje. Ako se tedaj hoče grešnik spreobrniti, je pred vsem drugim potrebno, da se spreobrne in popravi njegova volja. Kaj naj tedaj rečem o onih, ki mislijo, da so zadosti storili, ako so molili tako imenovani kes, ki se pa ne zmenijo za to, da bi bilo tudi srce prežaljeno. Vendar pa pravi sv. Duh: *Dar Bogu je prežaljen duh; potrtega in ponižanega srca, o Bog, ne boš zaničeval.* (Ps. 50, 19.) Človek, ki tako dela, je sicer molil molitvico, nikakor pa se ne more o njem reči, da ima pravo kesanje. Res je, da se pri spovedi zahteva, da naj se kesanje vsaj kolikor toliko tudi zunajno kaže; toda ako kesanja ni v srcu, nobena vnajnost nič ne pomaga. Ako srce ni potrto, moli kolikor ti je ljubo in drago, jokaj če hočeš, vse ti nič ne pomaga, dokler v srcu ni zatrto nagnenje do greha. Savel in David oba sta govorila: *Grešil sem in vendar je Savlu rekel prerok: Gospod ti bo iz roke iztrgal tvoje kraljestvo* (I. Kralj. 28, 17.); Davidu pa je rekel: *Gospod je tvoj greh odvzel in ne boš umrl.* (II. Kralj. 12, 13.) Odkod ta razložek? Sv. Bernard nam odgovarja, ko pravi: Zato ker Savel tega, kar je z ustmi govoril, ni imel v srcu.

Dobro je sicer, ako kesaje se, zdihuješ in jokaš, vendar pa to ni neobhodno potrebno. Da, celo nepotrebno bi bilo, ako vse to ni združeno z notranjo dušno žalostjo. To naj bo v tolažbo povedano onim tankovestnim dušam, ki so vse zbegane, ako kesanja ne morejo zunanjo občutiti. Kolikorkrat studite greh in se vas polasti želja, da bi ne bili grešili, je vaše kesanje že zadostno. — Ako je pa kesanje v resnici notranje, bo gotovo tudi vspešno, to je, kazalo se bode v poboljšanju življenja.

Kes mora biti drugič čez vse velik. Kdor greši, čisla dejansko grešno veselje, ali denar, ali čast, radi katere greši, bolj ko Boga. Kdor tedaj obuja kesanje, mora s kesanjem pripoznati Boga kot neskončno boljšega kakor vse druge dobrote. Vsled tega spoznanja in kesanja mora biti spokornik pripravljen rajše vse pretrpeti, kakor pa še kedaj Boga zapustiti. Kakor smo s tem, da smo grešili, minljive dobrote više cenili kakor Boga in zveli-

čanje svoje neumrjoče duše, tako moramo s čez vse velikim kesanjem pokazati, da nam je za vse minljive dobrote manj mar, ko za Boga in za dušo. Žalost je na zunajne radi kake druge reči sicer lahko večja, vendar s tem še ni rečeno, da bi kes nad storjenimi grehi ne bil čez vse velik. Zadosti je, da imamo voljo, rajši vse pretrpeti, vse žrtvovati, ko še kedaj Boga žaliti. Izraelci so si v znamenje velike žalosti trgali obleko; to je bilo zgolj le vnažno znamenje žalosti. Pri čez vse velikem kesanju tega ni treba; saj nas opominja sv. Duh po preroku Joelu (2, 13.) rekoč: *Pretrgajte svoja srca, ne pa svojih oblačil, in spreobnite se k Gospodu svojemu Bogu.*

Tretjič pa mora biti kes splošen. To je takrat, kadar se kesamo vsaj vseh smrtnih grehov. Vsak smrten greh je neskončno razžaljenje božje, zato moramo tudi vsacega obžalovati.

Hromacij, bogat mož v Rimu, je bil ravno v tistem času bolan, ko je delal sv. Boštijan velike čudeže. Hromacij ga pokliče in ga prosi, da bi tudi njega ozdravil. Sv. Boštijan mu odgovori: »Veruj v Jezusa in vniči vse svoje malike.« Hromacij oboje obljubi, toda bolezen se mu le še shujša. Britko se radi tega potoži sv. Boštijanu. Ta ga pa vpraša: »Ali si vničil vse malike?« »Da«, odgovori bolnik, »vse razen enega, katerega bi bilo radi velike njegove vrednosti škoda«. Svetnik mu odgovori: »Vniči še tega in ozdravel boš.« Hromacij uboga in res tudi ozdravi.

Glejte, predragi, to je podoba marsikaterega kristijana, ki je pripravljen vse malike pometati iz svojega srca, le enega — najlepšega, najljubšega noče zapustiti, noče obžalovati. Človek, ki rad igra, greši pri igri s krivico in goljufijo, zapravlja sebi in svojim denar, še prepira, se opijani in vničuje si zdravje. Ako gré tak človek potem k spovedi, obžaluje morda vse druge grehe, goljufijo, jezo, zapravljalivost, kletev, nezmernost, in trdno sklene vsega tega se varovati; eno pa je prezrl, svojega najljubšega greha, igre, korenine vseh drugih, s kesanjem ni zatrl in kmalu pade zavoljo gre v vse druge grehe. Tak človek nima pravega kesanja. — Dekle n. pr. je vdano nečimernosti, je vsled tega ošabno. Ker pa za svojo nečimernost sama nima zadosti, krade starišem denar in slednjič zgubi nedolžnost. Zdaj objokuje svoje grehe, le nečimernosti ne obžaluje, le njej se noče odpovedati, zato pa ostane njeno kesanje brezvspešno. — Ako tedaj hočete, predragi, da bo vaše kesanje pravo, obžalujte vse smrtne grehe brez izjeme, zlasti pa grehe, ki so korenina in vzrok drugih grehov.

Slednjič mora biti kes nadnaraven. Kesati se mora grešnik s pomočjo božje milosti in iz nadnaravnih nagibov. Nagibi kesanja so lahko trojni. Prvič so le zgolj naravni. Kdor n. pr. pri igri mnogo zgubi, obžaluje, da je šel igrat; obžaluje pa le zato, ker je zgubil. Dekle, ki je imelo grešno znanje, obžaluje to znanje, ker je padlo v sramoto. Pijanec je vsled pijančevanja zgubil zdravje in zato, ker je bolan, obžaluje pijanost. Taki in podobni nagibi so zgolj le naravni in nam ne morejo dobiti odpuščenja.

Kralj Antioh Epifanes je v veri stanovitne Jude grozno trpinčil in še mnogo družega hudega storil, oropal je n. pr. Jeruzalemski tempel dragocenih zakladov in v tempel je postavil malika. Nekoč pa zgubi ta kralj vojsko in v svoji jezi priseže, da hoče razdejati Jeruzalem. Komaj pa izgovori te besede, ga že vdari roka božja z neozdravljivo boleznijo. Zdaj je začel vse, kar je Judom hudega storil, obžalovati, da še več, on celo obljubi, da hoče sam Jud postati. Gospod Bog pa se ni hotel ozirati na to kesanje, marveč v velikih bolečinah je pustil hudobneža umreti. Zakaj to? Zato, ker je bilo to kesanje zgolj le naravno, povzročevala so je bolečine, ki so divjale po telesu.

O kristijani, nikar se ne goljufajte s takim kesanjem, ki ima popolnoma posveten vzrok! Tak vzrok ne more biti zadosten za odpuščenje grehov, ker pri takem kesanju ne boli človeka to, da je žalil Boga, marveč boli ga le kazen, katero si je nakopal za greh.

Drugi nagib je sicer nadnaraven, toda nepopoln. Tak nagib je n. pr. ako je grešniku žal zato, ker je za kazen zaslužil pekel in ker je nebesa izgubil. To kesanje združeno s spovedjo je sicer zadostno, vendar se moramo prizadevati, da obudimo popolnejše, boljše kesanje. Ako pa obudimo že nepopolno kesanje, se moramo vendar prizadevati, da to kesanje ne bo prihajalo iz hlapčevskega strahu pred Bogom. Hlapčevski strah se ne ozira tolikanj na Boga, ko na od njega odločeno kazen. Žalil bi človek, ki ima ta strah, zopet Boga, ko bi ne bilo kazni. Zato pa pravi sv. Janez: *Kdor ne ljubi, ostane v smrti*. Sv. Avguštin pa pravi: »Sovražnik božje pravičnosti je oni, kdor le iz strahu pred kaznijo ne greši, prijatelj božje pravičnosti pa je, kdor se iz ljubezni do nje varuje greha; kdor se pekla boji, ta se ne boji greha, marveč ognja.«

Tretji in najpopolniji nagib pa je čista ljubezen do Boga. Kesanje, ki prihaja iz te ljubezni, imenujemo nadnaravno, popolno kesanje. Kdor se nadnaravno popolno kesaja, ta se v resnici kesaja iz čiste ljubezni do Boga in se ne ozira na lastno škodo in korist, marveč le na Boga. Ko je judovski duhovnik Heli zvedel, da sta

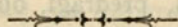
umrla sinova, je bil žalosten, pa premagal je svojo žalost, ko je pa zvedel, da je vjeta skrinja zaveze, je padel od žalosti na tla in umrl je. Heli je res bolj ljubil Boga, ko svoja sina.

Blagor mu, kdor ima tako ljubezen, kdor ima tako kesanje! Naj bi bilo število njegovih grehov še tako veliko, vsi mu bodo odpuščeni. Tako kesanje je imela sveta Magdalena, zato ji je pa rekel Gospod: *Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila.* (Luk. 7. 47.) Sv. Gregor Nacijanski primerja tako kesanje z vesoljnim potopom in pravi: Le en razloček je mej obema. Vesoljni potop je vničil vse grešnike, kesanje pa vniči vse grehe in reši grešnika.

Prizadevajte si tedaj, predragi, obuditi tako kesanje. Morda so bile doslej spovedi neveljavne, ali vsaj dvomljive. Skrbite, da bote imeli vedno popolno kesanje. Seveda to ni lahko! Zato kesanje je pred vsem drugim treba Boga prositi, treba je molitve. Potem pa, ko si Gospoda prosil za to milost, premišluj, da je Bog od večnosti tebe ljubil, da je vse pripravil v tvojo korist, vstvaril je nebesa v tvojo blaženost, zemljo v tvoje veselje in obdaril te je s premnogimi dobrotami. Ti pa si vse to zlorabil! Prav dobrot božjih si se posluževal, da si z njimi žalil Boga! Zato naj ti bi ne bilo žal? — Idi na goro Kalvarijo, kjer umira edinorojeni Sin božji od vseh zapuščen, od vseh zasramovan. Zakaj umira? Zavoljo tvojih grehov! Pomisli, kdo je grešil! Ti, kristijan, ki si bil rešen in odkupljen s predragoceno krvjo Jezusovo, grešil si po tolikih dobrotah! Kaj si naredil z grehom? Onesnažil si svojo dušo, ki je nezmerne vrednosti! — Kje si grešil? Vpričo Boga, katerega si z grehom zaničeval, vpričo angelov in svetnikov, katere si z grehom razžalil. — Kako si grešil? Brez strahu, predrzno! — Kedaj si krešil? Prav takrat, ko te je Bog z dobrotami obsipal, ko je potrpežljivo prenašal tvojo hudobijo. — Kolikrat si grešil? O groza, število tvojih grehov presega število tvojih dobrih del. Ako pa zasluži vsak greh večno pogubljenje, tedaj lahko trepetaje spoznaš, kolikrat si ti to pogubljenje zaslužil. — Pomisli, da si Boga, ki je sicer povsod pričujoč, ki pa vendar prav posebno rad prebiva v tvojem srcu, iz svojega srca izgnal z grehom in sprejel si satana v svoje srce. — Take in enake misli ti bodo gotovo budile pravo srčno kesanje, katero moraš potem združiti s zaupanjem na božje usmiljenje, na božjo dobrotljivost.

O bojim se, da marsikdo izmej vas doslej ni imel pravega kesanja. Slišali ste danes, kako potrebno je kakšno mora biti in kako morate obuditi kesanje. Grešnik, vstani tedaj po zgledu sv. Magdalene in spoznaj v času sv. misijona, kar je tebi v zveličanje. Skrbi, da se boš res s pravim kesanjem približal spovednici. Pravo kesanje obuditi ni lehko, pa Bog ti bo rad pomagal, ako ga boš prosil. Tvoje srce se bo potem vžgalo v ognju čiste ljubezni in pravega kesanja in Bog te ne bo zavrzel! Veljale bodo tudi tebi besede, katere je govoril Gospod nekdanj Magdaleni: *Veliko grehov ji je odpuščenih, ker je veliko ljubila.* Amen.

P. Engelbert Pollak.

Pogled na slovstvo.

1. *Šmarnice.* Marijne čednosti in dobrote (usluge) po Patisu S. J. in Schepersu, Redempt., spisal P. Ladislav, O. S. Fr. — V Ljubljani 1900. Založila „Katoliška Bukvarna“. Natisnila Katoliška Tiskarna. 268 strani 12°. V pol usnje vezana knjiga stane K 1'80, v usnje K 2, v usnje z zlato obrezo K 2'40. Posamezni iztisi po pošti 10 h več.

2. *Šmarnice.* Mariji, majnika kraljici, v venec splel Martin Jurkovič, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri sv. Petru poleg Maribora. — Maribor, 1900. Založil pisatelj. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. 224 str. 12°. Broširana knjiga stane 80 h, v platno vezana K 1'30, v usnje K 1'60. Poština 10 h.

Letos smo Slovenci dobile dvojne Šmarnice; prve so sestavljene po izbornih spisih jezuita Patisa in redemptorista Schepersa, druge so izvirne. Prepričani smo, da se ene kakor druge ne bodo rabile samo v letošnjem majniku, ampak da bodo še ob raznih prilikah pomagale razširjati Marijino čast. Marijini častivci jih bodo prav radi jemali v roko, da bodo premišljevali Marijine čednosti in se vadili v njih. Tudi prednikom Marijinih kongregacij bodo obojne Šmarnice dobro služile pri govorih ob verskih skodih. V P. Ladislavovih Šmarnicah bodo našli temeljito podlago za razlaganje Marijinih čednosti, dobroznani propovednik M. Jurkovič pa jim bo pokazal, priporočati te čednosti v podobah priljubljenih cvetic, da si jih tako ljudstvo lažje zapomni. M. Jurkovičeve Šmarnice nas spominjajo vernim Slovincem tako priljubljenih Volčičevih in Jeranovih Šmarnic.

—j.